Stichting Dow Pensioenfonds

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Versie april 2026

DOW RESTRICTED

General Business

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1

2. Governance - Organisatie, intern beheer en interne controle 2

3. Pensioenregeling en uitvoeringsovereenkomst 13

4. Verzekeringen 22

5. Risicomanagement 23

6. Voorzieningen, reserves en weerstandsvermogen 30

7. Beleggingsbeleid 33

8. Premiebeleid 54

9. Financiële sturingsmiddelen 59

10. Haalbaarheidstoets en risicohouding 60

1. Inleiding

De Stichting Dow Pensioenfonds (het pensioenfonds) is een ondernemingspensioenfonds als bedoeld in de Pensioenwet.

Uit het gestelde in artikel 145 van de Pensioenwet vloeit voort dat een ondernemingspensioenfonds een actuariële en bedrijfstechnische nota dient vast te stellen.

Deze actuariële en bedrijfstechnische nota is vastgesteld op 10 april 2026, geldt met onmiddellijke ingang en vervangt alle voorgaande nota's en wijzigingsbladen.

2. Governance - Organisatie, intern beheer en interne controle

2.1 Missie, visie en strategie pensioenfonds

Missie

Het pensioenfonds ziet het als zijn kerntaak op betrouwbare, transparante en verantwoordelijke wijze de pensioenregeling overeenkomstig de pensioenovereenkomst uit te voeren. Het pensioenfonds communiceert begrijpelijk, duidelijk en relevant naar zijn aanspraak- en pensioengerechtigden.

Visie

Het pensioenfonds heeft de ambitie om een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds te zijn dat zijn financiële verplichtingen en doelstellingen nu en in de toekomst waar kan maken. Het pensioenfonds zal zich continu aanpassen aan het veranderende pensioenlandschap op organisatorisch, financieel en juridisch gebied. Deze factoren in ogenschouw genomen houdt het pensioenfonds daarbij tevens rekening met zijn status als een pensioenfonds dat gesloten is voor nieuwe deelnemers, wat invloed heeft op de risicohouding van het pensioenfonds.

Strategie

Het bestuur geeft op de volgende wijze invulling aan de realisering van de visie:

- Het beleid is evenwichtig vormgegeven op de voor het pensioenfonds geldende beleidsterreinen (o.a. beleggen, pensioenadministratie, communicatie)
- Een proactieve benadering inzake het invullen van het “Pensioenakkoord” in open dialoog met deelnemers en aangesloten ondernemingen
- Het integraal risicomanagement van het pensioenfonds zorgt voor een adequate wijze van het afwegen en managen van risico’s
- Processen zijn effectief en efficiënt ingericht
- Processen worden op beheerste wijze doorlopen, vastgelegd en gemonitord
- Voorlichting en informatie zijn begrijpelijk, duidelijk en relevant voor de beoogde doelgroepen
- Klachten worden behandeld volgens de richtlijnen van de Pensioenfederatie

Kernwaarden

Ter ondersteuning van de missie, visie en strategie heeft het pensioenfonds kernwaarden benoemd. Deze geven onder andere de waarden weer van de mensen en de ondernemingen waarvoor het pensioenfonds mag werken.

- **Betrouwbaarheid**
  De betrouwbaarheid komt onder meer tot uiting in professionele besturing en solide vermogensbeheer
- **Beheerste procesvoering**
  Processen zijn bij het pensioenfonds op een duidelijke, transparante en accurate wijze vastgelegd en worden dienovereenkomstig uitgevoerd. Waarborging van privacy is een belangrijk onderdeel hiervan. Processen worden continue gemonitored en periodiek geëvalueerd.
- **Continuïteit**
  Het pensioenfonds draagt zorg voor continuïteit. Zowel wat betreft de uitvoering van de pensioenregeling ten behoeve van de belanghebbenden als wat betreft de bestuursfuncties

- **Duidelijkheid**
  Het pensioenfonds wil de belanghebbenden tijdig, correct, duidelijk en evenwichtig informatie verstrekken. Dit geldt zowel voor communicatie over het beleid binnen het pensioenfonds als de ontwikkelingen met betrekking tot pensioen.
- **Open cultuur**
  Het pensioenfonds kent een open cultuur. Door de verbinding met de vennootschap zijn er korte lijnen en de belanghebbenden kunnen te allen tijde contact leggen met het bestuur en het pensioenbureau.

Duurzaamheid
Het pensioenfonds is erop gericht om de pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen. Om dit te bewerkstelligen zullen toevertrouwde middelen op een verantwoorde en prudente wijze worden belegd en zijn in de uitvoeringsovereenkomst met Dow over de financiering nadere afspraken gemaakt.

Flexibilisering: pensioen is onderdeel van de totale oudedagsvoorziening
Het pensioenfonds kent vele mogelijkheden tot flexibilisering, waarbij de keuze van de deelnemer centraal staat, echter binnen het kader van de uitvoerbaarheid in de collectieve pensioenregeling. Stichting Dow Pensioenfonds communiceert hierover actief met alle belanghebbenden. Het pensioenfonds plaatst zijn producten en voorzieningen in het licht van het actief ouder worden, duurzame inzetbaarheid en draagt de flexibiliteit in de pensioenregeling actief uit.

Continue professionalisering van de organisatie
Het pensioenfonds leeft de Code Pensioenfondsen actief na. Deze code stimuleert ‘goed pensioenfondsbestuur’ en beschrijft de breed gedragen algemene opvattingen in de pensioensector over wat ‘goed pensioenfondsbestuur’ inhoudt. De beschrijving van de normen is bedoeld om voor eenieder die het aangaat, helderheid te geven over welke norm geldt en wat deze inhoudt, nodigt uit tot reflectie en gesprek en nodigt pensioenfondsen uit om in begrijpelijke taal uit te leggen waarom ze doen wat ze doen en hoe ze daarin zijn omgegaan met de belangen van de belanghebbenden.Het bestuur zorgt ervoor dat de individuele bestuursleden op het juiste geschiktheidsniveau komen en blijven door (markt)ontwikkelingen pro-actief onder de aandacht te brengen en opleidingen te verzorgen. Het pensioenfonds zorgt voorts voor een uitvoering van de pensioenregeling die binnen de doelstellingen van het pensioenfonds past, tegen een zo gunstig mogelijke prijs-kwaliteitverhouding. Het pensioenfonds zal waar mogelijk (nog) meer gebruik maken van de back office van Dow en het internationale Dow netwerk om verdere professionalisering van het pensioenfonds te realiseren.

Instandhouden en vergroten van het vertrouwen van de aanspraak- en pensioengerechtigden
De aanspraak- en pensioengerechtigden van het pensioenfonds hebben een groot vertrouwen in het pensioenfonds. Het bestuur beschouwt dit als een sterk punt van het pensioenfonds en ziet het als zijn taak om dit vertrouwen in stand te houden dan wel verder te vergroten. Duidelijke, correcte, evenwichtige en tijdige communicatie is daarbij van groot belang. Daarbij zal het pensioenfonds waar mogelijk gebruik maken van de sterke band met Dow HR, zoals omgekeerd Dow HR ook gebruik kan maken van het pensioenfonds.

Toekomstbestendigheid
De vergrijzing van de deelnemerspopulatie van het pensioenfonds, de krimp van het aantal actieve deelnemers en de snelle veranderingen in wet- en regelgeving onder andere op governance gebied hebben invloed op de besturing en inrichting van het pensioenfonds. Al deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk voor het pensioenfonds om de uitvoering van de pensioenregeling door een eigen ondernemingspensioenfonds continu te monitoren en periodiek te evalueren. Nu de opbouw in het fonds per 1 januari 2028 eindigt, is het bestuur een onderzoek gestart naar de toekomst van het pensioenfonds.

2.2 Organisatie pensioenfonds

Het pensioenfonds wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit tien leden. De helft van het aantal bestuursleden (werkgeversleden) wordt benoemd door de Raad van Bestuur van Dow Benelux B.V. De pensioengerechtigden kiezen een evenredige vertegenwoordiging (gemaximeerd op twee zetels) en worden daarna benoemd door het bestuur van het pensioenfonds. De overige werknemersleden worden benoemd door het bestuur van het pensioenfonds na bindende voordrachten door de gezamenlijke ondernemingsraden en wel als volgt: De ondernemingsraden Site en Center van de vestiging der vennootschap te Terneuzen heeft het recht om twee personen voor de benoeming tot deelnemerslid voor te dragen, terwijl de ondernemingsraad van de vestiging der vennootschap te Delfzijl en de ondernemingsraad van de vestiging der vennootschap te Terneuzen gezamenlijk zijn gerechtigd de overige deelnemers (één) voor te dragen.

Het bestuur benoemt uit de bestuursleden de voorzitter en vicevoorzitter. De voorzitter is altijd een werkgeverslid.

Het bestuur heeft de uitvoerende taken gedelegeerd aan het pensioenbureau van het pensioenfonds. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten van de Stichting Dow Pensioenfonds. Zowel de directeur als de secretaris van het bestuur is bevoegd tot procuratie bij het pensioenfonds voor de externe correspondentie. Indien de functie van zowel directeur als secretaris van het bestuur door dezelfde persoon bekleed wordt en een tweede handtekening noodzakelijk is op grond van de procuratieprocedure, dan dient deze tweede handtekening gezet te worden door een andere daartoe bevoegde persoon.

Het bestuur wordt bijgestaan door het documententeam, de beleggingscommissie, de communicatiecommissie, Risicomanagement, de trainingscommissie, het pensioenbureau, een registeraccountant, een actuaris AG en overige benodigde adviseurs.

Gedragscode
Ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het pensioenfonds aanwezige informatie heeft het pensioenfonds een gedragscode opgesteld. De gedragscode geldt voor alle bestuursleden, andere (mede)beleidsbepalers en eventuele andere betrokkenen, waaronder insiders. Zij en tevens de (externe) adviseurs van de beleggingscommissie verklaren jaarlijks schriftelijk aan de compliance officer de gedragscode te

hebben gelezen, hiermee akkoord te gaan en de gedragscode na te leven. Naast deze gedragscode geldt voor de bestuursleden die ook werknemer van Dow Benelux B.V. of een aan The Dow Chemical Company (TDCC) gelieerde onderneming zijn, de algemene gedragscode van TDCC. Een externe compliance officer ziet toe op naleving van de gedragscode.

Bestuur
Het bestuur komt ten minste één keer per jaar in vergadering bijeen.

(Vice-)Voorzitter bestuur
De (vice-)voorzitter heeft binnen het pensioenfonds een coördinerende rol en is een samenbindende persoon.
De taken en verantwoordelijkheden van de voorzitter bestaan onder meer uit:
- Vertegenwoordiging van het fonds, in en buiten rechte;
- Bewaken van naleving van de statuten en het huishoudelijk reglement van het fonds.
- Voorzitten van de bestuursvergaderingen, leiden van discussies, bewaken van de orde tijdens vergaderingen en het leiden van besluitvorming;
- Het onderhouden van externe en interne contacten;
- Functioneringsgesprekken voeren;
- Sollicitatiegesprekken voeren.

Dagelijks bestuur (DB)
Het bestuur kan een DB benoemen. Dit DB bestaat uit de voorzitter en de vice-voorzitter. Het DB kan de algemene besluiten en beleidskeuzes van het bestuur binnen de door het bestuur gegeven kaders vertalen in de dagelijkse aansturing van het pensioenfonds.De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het DB worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld reglement. Het DB legt ieder kwartaal aan het bestuur verantwoording af over:
a. de gang van zaken binnen het pensioenfonds;
b. het gebruik van de bevoegdheden op grond van het mandaat van het bestuur;
c. de financiële positie van het pensioenfonds.

Pensioenbureau
Het pensioenbureau wordt nader omschreven in het Statuut Uitbesteding zoals opgenomen in de Uitbestedingsovereenkomst. Het pensioenbureau heeft één medewerker, die zowel de functie van directeur als de functie van secretaris van het bestuur vervult.

De medewerker van het pensioenbureau is formeel werkzaam voor Dow Europe Holding B.V., te Terneuzen, en verricht werkzaamheden ten behoeve van het pensioenfonds.

Het pensioenbureau geeft uitvoering aan de realisatie van de doelstellingen, de strategie en het beleid van Stichting Dow Pensioenfonds en de daaruit voortvloeiende financiële positie van het pensioenfonds.

Taken van het pensioenbureau zijn onder andere:
- Advisering van het bestuur van Stichting Dow Pensioenfonds inzake beleidsaanpassingen betreffende de uitkerings-/pensioenregelingen als gevolg van wettelijke maatregelen, maatschappelijke ontwikkelingen en/of ontwikkelingen in de arbeidsvoorwaarden;
- Uitvoering van het ambtelijk secretariaat;
- Uitvoering van de financiële administratie, de pensioen-, en beleggingsadministratie;
- Uitvoering van communicatiebeleid;
- Uitvoering van het trainingsbeleid,
- Uitvoering van het pensioenbeleid.

Beleggingscommissie
Het bestuur wordt voor wat betreft het beleggingsbeleid ondersteund door een beleggingscommissie. De beleggingscommissie komt eveneens ten minste één keer per kwartaal

in vergadering bijeen. De leden van de beleggingscommissie worden benoemd door het bestuur.

Voor de uitoefening van haar taak beschikt het bestuur tevens ten minste over de volgende informatie:
- Een maandelijkse rapportage inzake de beleggingen, de performance en de daarbij behorende (geprognosticeerde) ontwikkeling van de dekkingsgraad.
- Een maandelijkse rapportage inzake de ontwikkeling van de cash flow.
- De relevante ontwikkelingen op pensioengebied en de mogelijke consequenties hiervan voor het fonds.
- Het ESG beleid van het fonds.
- Het bestuursverslag van het fonds.
- Een jaarrapportage van de accountant.
- Een jaarrapportage van de actuaris.
- Relevante vakpublicaties.

Communicatiecommissie
De communicatiecommissie adviseert het bestuur van het pensioenfonds inzake het communicatiebeleid. Hierbij gaat het om zowel voorstellen voor de invulling van het communicatie beleid, in de vorm van een opgezet jaarplan, als het meten van de realisatie van de doelstellingen. Een belangrijke doelstelling is het pensioenbewustzijn van de belanghebbenden op het door het bestuur gewenste niveau te brengen.

De leden van de commissie worden door het bestuur benoemd. De commissie bestaat uit minstens 1 werkgeversvertegenwoordiger, 1 vertegenwoordiger namens de actieve deelnemers, 1 vertegenwoordiger namens de gepensioneerden en een vertegenwoordiger van het pensioenbureau. De commissie benoemt uit haar midden de voorzitter van de commissie.
De commissie komt eenmaal per kwartaal bijeen. Een vast agendapunt is de beoordeling van de voortgang van het communicatieplan en het vaststellen of eventueel extra inzet nodig is. De commissie neemt goed nota van de vereisten en aanbevelingen van de AFM en DNB op het gebied van communicatie. De commissie definieert de doelgroepen van de communicatie in brede zin, dat wil zeggen het betreft in principe alle stakeholders van het fonds. De commissie laat zich qua secretariaat bijstaan door het pensioenbureau. In het communicatie-beleid zijn de middelen beschreven die mogelijk zijn:
- het inzetten van de ter beschikking staande communicatiemiddelen;
- het inzetten van bepaalde vormen van interactieve middelen.

Trainingscommissie
De Trainingscommissie organiseert trainingen voor bestuursleden van het fonds, het Verantwoordingsorgaan (VO), raad van toezicht (RvT) en geselecteerde leden van het Pensioenbureau, op financieel en niet-financieel gebied. De trainingen zullen onder andere voorzien in voldoende kennisniveau in de volgende aandachtsgebieden:

- Het besturen van een organisatie;
- Relevante wet en regelgeving;
- Pensioenregelingen en pensioensoorten;
- Actuariële aspecten;
- Beleggingsbeleid en vermogensbeheer;
- Verslaglegging;
- Balansmanagement;
- Herverzekering;
- Administratieve Organisatie en Interne Controle (AO/IC);Communicatie;
- IT;
- ESG en
- Uitbesteding.

Naast trainingen kunnen ook workshops georganiseerd worden om onderwerpen verder uit te werken met directe toepassing voor het fonds. De Trainingscommissie faciliteert de collectieve en

individuele beoordeling van het Bestuur en de bestuursleden. De Trainingscommissie heeft samen met het Pensioenbureau een adviserende rol met betrekking tot training voor individuele bestuursleden dan wel Bestuur als geheel. De Trainingscommissie is eigenaar van de geschiktheids- en competentiematrix van het Bestuur. De Trainingscommissie bewaakt dat alle kennis en competentie componenten voldoende worden afgedekt door het Bestuur als geheel. De Trainingscommissie is eigenaar van de profielomschrijvingen voor bestuursleden. Naast profielen voor een algemeen bestuurslid, voor een voorzitter, en een lid van de Beleggingscommissie, zijn er profielomschrijvingen voor de sleutelfunctiehouder van de risicobeheersfunctie, de sleutelfunctiehouder van de interne auditfunctie en de sleutelfunctiehouder van de actuariële functie, en voor de directeur van het pensioenbureau en de secretaris van het bestuur. De Trainingscommissie evalueert samen met het Pensioenbureau of er voldoende opvolging gegeven wordt aan beschikbare seminars en trainingen.

Verantwoordingsorgaan
Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid, de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. de beleidskeuzes die het voor de toekomst maakt. Daarnaast zijn aan het verantwoordingsorgaan de adviesrechten toegekend die zij op grond van de Pensioenwet hebben.

Het verantwoordingsorgaan, bestaande uit ten minste drie leden, wordt als volgt benoemd:
a. een vertegenwoordiger van de vennootschap, te benoemen door het bestuur na voordracht van de vennootschap.;
b. een vertegenwoordiger van de deelnemers, te benoemen door het bestuur na verkiezingen door de deelnemers;
c. een vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden, te benoemen door het bestuur na verkiezingen door de pensioengerechtigden.

Het feitelijke aantal vertegenwoordigers in het verantwoordingsorgaan en de bijbehorende onderlinge verdeling kan van tijd tot tijd worden aangepast, rekening houdend met de zittingstermijnen van de leden van het verantwoordingsorgaan. Daarbij geldt in ieder geval dat de deelnemers en pensioengerechtigden in het verantwoordingsorgaan evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen zijn vertegenwoordigd.

Intern toezicht
Het intern toezicht binnen het pensioenfonds is vormgegeven door een raad van toezicht.

De raad van toezicht bestaat uit drie leden. De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De raad van toezicht is ten minste belast met:
- het toezien op de adequate risicobeheersing; en
- evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het bestuur en staat het bestuur met raad ter zijde, alsmede het geven van goedkeuring aan bepaalde bestuursbesluiten. De raad van toezicht betrekt de naleving van de Code Pensioenfondsen bij zijn taak en rapporteert jaarlijks in het bestuursverslag aan de hand van de acht thema's van de Code Pensioenfondsen op welke wijze de Code binnen het pensioenfonds wordt nageleefd en toegepast. De raad van toezicht heeft de bevoegdheid het bestuur of een bestuurslid te ontslaan.

De raad van toezicht legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan, de werkgever en in het bestuursverslag. Ten minste tweemaal per kalenderjaar heeft de raad van toezicht overleg met het (dagelijks) bestuur.

Compliance officer
De compliance officer houdt toezicht op de uitvoering van het beleid van het pensioenfonds. De compliance functie is een onafhankelijke functie binnen het pensioenfonds, die gericht is op het

onderzoek naar en het bevorderen van de naleving van de regels die verband houden met de integriteit van het pensioenfonds.
Dit zijn de regels als gevolg van het beleid van het pensioenfonds en de regels die voortvloeien uit de toepasselijke wettelijke en reglementaire of statutaire bepalingen.
De compliance officer houdt toezicht op een correcte naleving van het compliance beleid en geeft aanbevelingen. De uitkomsten van de compliance officer worden gecommuniceerd aan het bestuur. Het jaarlijkse verslag van de compliance officer beschrijft in hoeverre het beleid van het pensioenfonds wordt nageleefd, en de mate waarin de aanbevelingen van de compliance officer zijn uitgevoerd en of er meldingen van incidenten in dat jaar zijn geweest, hoeveel dat er zijn geweest en wat de aard ervan was. De compliance officer functioneert tevens als vertrouwenspersoon.

Het pensioenfonds evalueert perodiek of het beleid is nageleefd. Deze evaluatie omvat, op zijn minst, een bespreking van het verslag van de compliance officer. Dit is onderdeel van de integriteit risico-analyse uitgevoerd door het pensioenfonds.

Privacy Officer
De privacy officer informeert en adviseert het pensioenfonds over verplichtingen die voortvloeien uit de AVG en andere regelgeving op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens. De privacy officer ziet daarnaast onder andere toe op de monitoring van het privacy beleid van het pensioenfonds en bewaakt gedrag en cultuur met betrekking tot gegevensbescherming binnen het pensioenfonds.

De privacy officer zal zijn functie onafhankelijk uitvoeren en ontvangt geen instructies met betrekking tot het uitvoeren van zijn taken.

Het pensioenfonds evalueert jaarlijks de rol van de privacy officer.

Sleutelfunctiehouders
De IORP II-richtlijn schrijft voor dat pensioenfondsen over bepaalde sleutelfuncties moeten beschikken. Dit zijn de risicobeheerfunctie, de interne auditfunctie en de actuariële functie. Het pensioenfonds heeft houders voor deze sleutelfuncties benoemd. De taken van deze sleutelfunctiehouders zijn verder uitgewerkt in het Reglement Sleutelfunctiehouders.

De sleutelfunctiehouders rapporteren (schriftelijk) periodiek de materiële bevindingen en aanbevelingen op het gebied dat onder hun verantwoordelijkheid valt aan het bestuur. Indien de sleutelfunctiehouder tevens bestuurslid is van het pensioenfonds, zijnde de sleutelfunctiehouders van de risicobeheerfunctie en de interne auditfunctie van het pensioenfonds, rapporteren de sleutelfunctiehouders tevens periodiek aan de raad van toezicht, op basis van de reeds bestaande rapportages. In de rapportage van de sleutelfunctiehouders wordt eveneens vermeld welke personen betrokken waren bij het uitoefenen van de sleutelfunctie en, indien van toepassing, aan welke derden werkzaamheden in het kader van het uitoefenen van de sleutelfunctie zijn uitbesteed.

2.3 Beheersmaatregelen en interne controle

Beschikkingsbevoegdheden
De bevoegdheden van het bestuur en de medewerkers van het pensioenbureau ten aanzien van financiële transacties zijn vastgelegd in de Procuratieregeling zoals opgenomen in de GRC Nota van het pensioenfonds. De interne controle is zoveel mogelijk gewaarborgd door de volgende maatregelen van interne controle:
- Het beschermen van systemen en eigendommen door middel van beschikkingsbevoegdheden, toegangsbeveiliging, beleggingsrichtlijnen en benchmarks.
- Het aanbrengen van functiescheidingen conform het organisatieschema uit paragraaf 2.1.
- Het toepassen van het vier-ogen-principe.
- Het eisen van twee handtekeningen voor het uitvoeren van transacties
- Het afbakenen van bevoegdheden, door het beperken van het aantal bevoegdheden per persoon en het beperken van het aantal personen per bevoegdheid.

Het functioneren en de kwaliteit van de administratieve organisatie van het pensioenfonds wordt periodiek getoetst door middel van interne audits. De interne audits kunnen uitgevoerd worden door de sleutelfunctiehouder interne audit en de interne audit afdeling van TDCC. De secretaris van het bestuur is verantwoordelijk voor het faciliteren van deze audits.

Crisisplan
In het kader van de beschrijving van beheersingsmaatregelen in de actuariële en bedrijfstechnische nota is een financieel crisisplan opgesteld.

Het crisisplan is als bijlage aan deze abtn toegevoegd.

Privacy
Het bestuur heeft een privacybeleid opgesteld. Middels dit privacybeleid borgt het bestuur dat verwerkingen van persoonsgegevens als bedoeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), zowel binnen het pensioenfonds als bij derden aan wie het pensioenfonds werkzaamheden heeft uitbesteed, voldoen aan het bepaalde bij of krachtens de AVG en de Uitvoeringswet AVG. Tevens borgt het bestuur zo veel als mogelijk dat verwerkingen van persoonsgegevens voldoen aan de door de Pensioenfederatie opgestelde ‘Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen 2023’. Deze gedragslijn stemt overeen met de bepalingen uit de AVG en is op 1 januari 2023 officieel in werking getreden. Hoewel deze gedragslijn pensioenfondsen formeel niet bindt, hecht het bestuur grote waarde aan hetgeen in deze gedragslijn is vastgelegd.

2.4 Geschiktheid en geschiktheidsplan

Het bestuur heeft aan de hand van een geschiktheidsplan een trainingsplan vastgesteld waaraan uitvoering zal worden gegeven.

Het bestuur draagt er zorg voor dat het via permanente educatie op de hoogte blijft van actuele ontwikkelingen op deze aandachtsgebieden en tegelijkertijd aangesloten blijft op brede maatschappelijke ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor de pensioenregeling en de uitvoering daarvan. In het geschiktheidsplan is een nadere invulling gegeven aan de informatie die het bestuur ontvangt en welke opleidingen en permanente educatie van toepassing is voor nieuwe en zittende bestuursleden.

Het bestuur draagt er verder zorg voor dat de voor de bestuursfuncties benodigde competenties binnen het bestuur aanwezig zijn en blijven.

2.5 Governance, Risk en Compliance (GRC) nota

Het bestuur maakt gebruikt van een GRC nota. Het uitgangspunt van de GRC nota is de vormgeving van een integraal beleids- en beheerkader voor thema’s verband houdend met governance, compliance en risicomanagement bij het pensioenfonds.

De nota is bedoeld om:
- het proces beleid-uitvoering-controle per beleidsthema inzichtelijk te maken;
- hoofdthema’s governance, compliance & integriteit en risicomanagement aan de hand van subthema’s nader in te vullen;
- de doelstellingen van het pensioenfonds te borgen en te waarborgen;
- eindverantwoordelijkheid van een thema vast te stellen;
- dubbelingen in diverse documenten te voorkomen en waar mogelijk separate documenten te laten vervallen omdat ze in onderhavige nota zijn opgenomen;
- overzichtelijkheid van diverse beleidsterreinen nader in te vullen.

Beleid, Uitvoering & Controle

Vanuit het oogpunt “in control” dient het pensioenfonds haar structuur zodanig vorm te geven dat het bestuur aantoonbaar in staat is om de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid te dragen inzake de naleving van de diverse beleidsterreinen. Het bestuur stelt in eerste instantie het beleid vast en zal periodiek gedurende het jaar de uitvoering van het beleid toetsen en indien nodig bijsturen. Periodiek wordt het beleid geëvalueerd en zo nodig aangepast. Zodoende ontstaat een doorlopend governance-proces.

2.6 Uitbesteding

Het bestuur heeft de volgende activiteiten uitbesteed:
- Administratie
- Vermogensbeheer
- Ondersteuning aan het bestuur (Pensioenbureau)

De volgende regelgeving is in acht genomen inzake uitbestede activiteiten:
- Artikel 34 van de Pensioenwet
- Hoofdstuk 4 van het Besluit uitvoering Pensioenwet
- De Code Pensioenfondsen
- De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- De Uitvoeringswet AVG
- De Digital Operational Resilience Act (DORA)

Administratie
De pensioenadministratie en de bijbehorende financiële administratie zijn uitbesteed aan AZL (de administrateur). Het pensioenfonds en de administrateur hebben een uitbestedingsovereenkomst en een SLA. De administrateur is ISAE 3402 gecertificeerd. Om het risico dat het pensioenfonds wordt beschadigd door veranderingen in de bedrijfsvoering bij de administrateur goed te beheren, heeft het pensioenfonds exit voorwaarden kunnen opnemen in het contract in geval van wijzigingen in de bedrijfsvoering bij de administrateur. Jaarlijks vindt overleg plaats met de administrateur ter evaluatie van de dienstverlening.

Een onderdeel van de overeenkomst is de zogenaamde Service Level Agreement (SLA). Deze SLA wordt periodiek geëvalueerd en indien nodig gewijzigd.

Vermogensbeheer
Het algemene dagelijkse vermogensbeheer vindt plaats extern met Neuberger Berman onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds en bijgestaan door de beleggingscommisie. Voor dit doel heeft het pensioenfonds een investment management overeenkomst (IMA) met Neuberger Berman. Dit wordt verder toegelicht in hoofdstuk 7.
Het vermogensbeheer en de afwikkeling van de alternatieve beleggingen wordt uitgevoerd door Portfolio Investments van Dow.

Controle op uitbestede activiteiten

Controle op administratie
Om de administratie te controleren, dient de administrateur te zorgen voor kwartaalrapportages en samenvattingen, naast andere verplichtingen, om verantwoording te waarborgen. Deze rapportages bevatten o.a.:
- de registratie van (financiële) gegevens van het pensioenfonds;
- de huidige stand van de betalingen door de vennootschap;
- afhandeling van de klachten van de aangesloten bedrijven en (gewezen) deelnemers.

Daarnaast houdt het bestuur rekening met:
- de (jaarlijkse) bevindingen van de rekening met betrekking tot de administratie

- signalen van werkgevers en (gewezen) deelnemers of op andere wijze door de pensioenovereenkomst met de ondernemingsraad.

Controle op vermogensbeheer
De vermogensbeheerder werkt conform het investeringmandaat dat is samengesteld door het bestuur. Dit onderwerp wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 7.5.

Controle op volledigheid data
Controle op compleetheid van data verstrekt door werkgever(s)

Door middel van de uitvoeringsovereenkomst met aangesloten werkgever(s) bepaalt het pensioenfonds de wijze waarop en de termijn waarbinnen de informatie, die nodig is voor een adequate registratie wordt verschaft door de werkgever(s). De aangesloten werkgever(s) is (zijn) voorzien van (papieren of digitale) formulieren voor de uitwisseling van gegevens. Deze formulieren zullen worden getoetst op volledigheid door de administrateur. Indien de gegevens compleet zijn, zullen deze worden verwerkt zoals vermeld. Als deze persoonlijke gegevens bevatten, zal de database van de Basisregistratie Personen (BRP) worden gebruikt indien het Nederlandse burgers zijn, in geval van buitenlandse burgers zal het pensioenfonds garanties vragen aan de werkgever(s).

2.7 Interne controlesystemen

Beleidsprocessen en doelen
Om de gestelde doelen te bereiken, volgt het bestuur een beleid dat de actuele zaken voortdurend bewaakt. Het bestuur wordt ondersteund door periodieke rapportages welke (gezamenlijk) een overzicht geven in de (financiële) positie van het pensioenfonds, door het herkennen en analyseren van risicofactoren. Deze ondersteunende rapportages zijn:
- het financiële overzicht (maandelijkse dekkingsgraadrapportage)
- het actuarieel verslag van de adviserend actuaris
- het risicomonitoringsverslag (driemaandelijks)
- de periodieke Asset Liability Management (ALM-) studie
- rapportages aan DNB
- het verslag van de certificerend actuaris
- de haalbaarheidstoets.

Implementatie
Het bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de controlemaatregelen, gericht op het beheersen van het bedrijfsproces van het pensioenfonds, waaronder een juiste en volledige registratie van de gegevens van het pensioenfonds. Als gevolg van deze verantwoordelijkheid is het beleid erop gericht om risico ten gevolge van uitbestedingsactiviteiten zoveel mogelijk te beperken. Het bestuur heeft een aantal beheersmaatregelen geïntroduceerd die kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën:
- algemene en interne controle
- controle op uitbestede activiteiten
- controle ten aanzien van volledigheid van data.

Bij incidentele processen zal het bestuur onderzoeken in hoeverre dit extra risico's met zich meebrengt. Zo ja, dan komen er extra of aanvullende controle maatregelen.

Algemene en interne controle
Om overzicht te behouden van de relevante gebeurtenissen en processen, zal het bestuur ten minste eenmaal per kwartaal vergaderen. Tijdens deze bijeenkomsten bepaalt het bestuur of de voortgang van de processen voldoende is. Een deel van deze algemene vergaderingen is een bespreking van de financiële positie van het pensioenfonds. Daarnaast zal het bestuur elkaar ontmoeten zo vaak als nodig met betrekking tot specifieke en/of dringende zaken. Indien nodig

kan het bestuur besluiten tot schriftelijke of digitale raadpleging van de leden van het bestuur om de voortgang van de besluitvorming te garanderen. Het bestuur zal de voortgang van de gemaakte afspraken in een actielijst opnemen. Alle aspecten van het (dagelijks) beleid worden vastgesteld door twee bestuurders, om de vier ogen principes te garanderen. Het bestuur gebruikt de volgende middelen om algemene en interne controle te ondersteunen:

- Jaarplanning

  Het bestuur maakt gebruik van een jaarplanning als een checklist om te analyseren of alle voorgenomen activiteiten binnen een jaar kunnen worden uitgevoerd. De jaarplanning is ingesteld om te laten zien wie welke rol speelt en wanneer. Deze planning wordt ook gebruikt om het bestuur te ondersteunen met betrekking tot hun controle verantwoordelijkheden van uitbestede activiteiten. In de jaarplanning zijn besluitvormingsmomenten en activiteiten inbegrepen. Daarnaast wordt er een planning gemaakt voor periodieke zaken die zich niet aan een jaarlijkse cyclus houden.

- Toezicht op de financiële posities

  Naast de gedetailleerde opname van de financiële positie van het pensioenfonds in het bestuursverslag, wordt maandelijks inzicht in de positie van het fonds beschikbaar gesteld. Dit stelt het bestuur daarnaast in staat aan het einde van het jaar zonodig de aanvullende premie te heffen.

- Goed bestuur

  Om te garanderen dat de organisatie aan een transparant intern toezicht van het bestuur voldoet, is er een raad van toezicht ingesteld. Daarnaast heeft het bestuur een verantwoordingsorgaan ingesteld. In dit orgaan zijn medewerkers, pensioengerechtigden en werkgevers vertegenwoordigd.
  De bevindingen van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn belangrijk voor het bestuur om de effectiviteit van het beleid en de procedures toetsen.

3. Pensioenregeling en uitvoeringsovereenkomst

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit voor de werknemers van de aangesloten ondernemingen, als omschreven in de pensioenreglementen van de Stichting Dow Pensioenfonds.

Er geldt een reglement voor deelnemers geboren na 1949 (pensioenreglement 2025). De regeling is gesloten voor toetreden van nieuwe deelnemers. De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) plichten zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds.

Tot 1 januari 2015 was er een regeling voor werknemers geboren voor 1950 (pensioenreglement-B). Deze regeling bevat geen actieve deelnemers meer.

3.1 Pensioenreglement 2026

Uitgegaan wordt van het pensioenreglement geldend voor de deelnemers van het pensioenfonds dat in werking is getreden per 1 januari 2026.

Pensioenreglement – 2026 kent de volgende hoofdkenmerken:

Karakter regeling	Middelloonregeling.
Werkgever	De vennootschap als omschreven in artikel 1 van de statuten alsmede andere gelieerde maatschappijen als omschreven in artikel 1 van de statuten.
Deelnemer	Alle werknemers van de aangesloten ondernemingen die de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt. De regeling is gesloten voor nieuwe deelnemers sinds 1 januari 2014.
Toetredingsleeftijd	niet van toepassing
Pensioenleeftijd	67 jaar
Deelnemersjaren	Jaren en maanden tot aan de pensioenrichtdatum. Van degenen van wie het deelnemerschap vóór 1 januari 2025 is geëindigd, bedraagt het aantal deelnemersjaren maximaal 37 jaar en 11 maanden. Voor degenen die op 1 januari 2025 deelnemer zijn en die op of vóór die datum het hiervoor genoemde maximum aantal dienstjaren hebben bereikt, is in het pensioenreglement een overgangsregeling opgenomen voor de wijze waarop het maximum aantal deelnemersjaren wordt afgebouwd.
Pensioengevend salaris	Het pensioengevend salaris is gelijk aan twaalf maal het op de datum van vaststelling van het pensioengevend salaris geldende bruto basis maandsalaris, inclusief vakantietoeslag, mobility allowance, de dertiende maand en eventuele geldende ploegentoeslag. De ploegentoeslag is gelijk aan het ploegentoeslagpercentage op de datum van vaststelling, vermenigvuldigd met 12 keer het maandsalaris op de datum die wordt ingesteld, vermeerderd met de vakantietoeslag en inclusief de 13^{e} maand.

	Daarnaast is een deel van het pensioengevend salaris het aantal gewerkte en betaalde overuren van de deelnemers die in deeltijd werken, tot een maximum van 40 uur per week.
Basispensioengrondslag	De basispensioengrondslag is gelijk aan het op de peildatum geldende pensioengevend salaris, verminderd met de franchise.
Franchise	De franchise is gelijk aan de wettelijk minimaal vastgestelde franchise € 19.172 (niveau 2026). De franchise wordt jaarlijks op 1 maart aangepast.
Berekeningsgrens	De som van de salariselementen wordt gemaximeerd op € 137.800 (niveau 2026) en zal jaarlijks per 1 januari worden aangepast met inachtneming van wet- en regelgeving, doch ten hoogste het bedrag zoals bedoeld in de Wet LB.
Vakantietoeslag	Pensioenen in de basisregeling bevatten 8% vakantietoeslag.
Ouderdomspensioen	Voor ieder deelnemersjaar vanaf 1 januari 2018 wordt een aanspraak op een jaarlijks ouderdomspensioen toegekend ter grootte van 1,738% van de voor het betreffende jaar vastgestelde basispensioengrondslag.
Partnerpensioen	Het jaarlijks op te bouwen partnerpensioen bedraagt per 1 januari 2018 1,313% van de in het desbetreffende jaar van deelname vastgestelde Basispensioengrondslag
Anw-hiaatpensioen	1. Het jaarlijks Anw-hiaatpensioen is gelijk aan de jaarlijkse partneruitkering ingevolge de Anw, inclusief de vakantietoeslag, zoals die geldt op 1 januari van het jaar waarop het Anw-hiaatpensioen ingaat. 2. Na ingang van het Anw-hiaatpensioen wordt het Anw-hiaat pensioen jaarlijks op de peildatum verhoogd met hetzelfde percentage als de partneruitkering ingevolge de Anw op 1 januari van dat kalenderjaar is gestegen ten opzichte van die uitkering op 1 januari van het jaar daarvoor.
Wezenpensioen	Tot 21 of hooguit 27 jaar (studerend of invalide) van de wees: 20% van het partnerpensioen.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Degene die tijdens de deelneming arbeidsongeschikt is geworden, heeft ter zake van die arbeidsongeschiktheid en met inachtneming van het bepaalde in dit artikel, recht op gehele of gedeeltelijke voortzetting van de pensioenopbouw in de basispensioenregeling nadat zijn deelnemerschap gedurende ziekte of arbeidsongeschiktheid, anders dan door overlijden, is beëindigd. De voortzetting eindigt zodra en voor zover de deelnemer niet langer arbeidsongeschikt is, doch uiterlijk op de pensioenrichtdatum.
Arbeidsongeschiktheids-pensioen (WGA-hiaat)	Het jaarlijks WGA-hiaatpensioen is gelijk aan het product van 70% van het uitkeringspercentage en het verschil tussen de arbeidsongeschiktheidsgrondslag en het wettelijk minimumloon op jaarbasis.
Aanvullend arbeidsongeschiktheids-pensioen (WIA-excedent)	Het jaarlijks WIA-excedentpensioen is gelijk aan de som van: a. het product van 70% van het uitkeringspercentage en het verschil tussen de arbeidsongeschiktheidsgrondslag en het

	maximale loon op jaarbasis waarover de uitkering uit hoofde van de WIA wordt berekend; en b. het product van het uitkeringspercentage en 5% van de arbeidsongeschiktheidsgrondslag.
Flexibiliseringsmogelijkheden : - vervroeging pensioendatum	Ouderdomspensioen kan vervroegd worden met als vroegst mogelijke pensioenleeftijd 60 jaar.
- deeltijdpensionering	Is mogelijk vanaf leeftijd 60 jaar
- uitstel pensioendatum	Er zijn geen uitstelmogelijkheden.
- omzetting van partnerpensioen in ouderdomspensioen of omgekeerd	Kan, het pensioen wordt dan met vaste factoren aangepast, waarbij de nieuwe verhouding tussen OP:NP een van de volgende varianten is: 100:100 100:70 100:50 100:0
- variatie in de hoogte van de pensioenuitkering	Hoog-laag constructie met een verhouding tussen de hoge en lage uitkering van ten hoogste 100:75 of laag-hoog constructie met een verhouding tussen de lage en hoge uitkering van ten hoogste 75:100. De hoge of lage uitkering duurt 5 of 10 jaar. Of een stijgende-dalende uitkering met een stijging van 2% of 3% per jaar tot 5 of 10 jaar na de pensioendatum. Een combinatie van deze variaties is niet mogelijk. Indien de Ingangsdatum is gelegen vóór de datum waarop de AOW ingaat, heeft de (gewezen) Deelnemer de mogelijkheid, voor de toepassing van lid 1, een bedrag gelijk aan tweemaal het op de ingangsdatum geldende bruto-ouderdomspensioen, inclusief de vakantie-uitkering, ingevolge de AOW voor een gehuwde, zonder toeslag voor een jongere partner, buiten aanmerking te laten. De periode voor het hiervoor genoemde bedrag bestaat uit de periode tussen de ingangsdatum van het pensioen en het bereiken van de datum waarop de AOW ingaat.
Volgorde toepassing	Indien er meerdere flexibiliseringsmogelijkheden worden toegepast is de volgorde van toepassing gelijk aan de volgorde waarin zij hier opgesomd zijn.
Toeslagen	Er wordt niet geïndexeerd.
Limited backservice	Limited backservice is een aanvullende aanspraak op pensioen van het in dit artikel omschreven pensioen dat een Deelnemer op 31 december van het jaar voorafgaand aan de datum waarop de limited backservice wordt toegekend heeft opgebouwd op basis van dit pensioenreglement. De limited backservice wordt door de Werkgever gefinancierd en wordt voor de jaren 2026 tot en met 2035 vastgesteld conform de volgende methodiek. Ter bepaling van de hoogte van de limited backservice

vormt de gemiddelde (algemene) salarisstijging bij de Werkgever over de voorbije vijf kalenderjaren (voortschrijdend gemiddelde, “moving average”) het uitgangspunt. Deze wordt verminderd met een vast percentage van 0,8%. De in een bepaald kalenderjaar toegekende limited backservice kan niet lager zijn dan 2,0%. Deze methodiek ter bepaling van de limited backservice wordt in 2035 voor de eerste maal en vervolgens iedere vijf jaar geëvalueerd.

De limited backservice bedraagt per

Datum	Hoogte limited backservice
1 januari 2015	2,00%
1 januari 2016	2,00%
1 januari 2017	2,00%
1 januari 2018	2,00%
1 januari 2019	2,00%
1 januari 2020	2,00%
1 januari 2021	2,00%
1 januari 2022	2,00%
1 januari 2023	2,00%
1 januari 2024	2,23%
1 januari 2025	3,17%
1 januari 2026	2,70%
1 januari 2027	2,76%

De toegekende limited backservice heeft een pensioenrichtdatum gelijk aan de dag waarop de Deelnemer de 67-jarige leeftijd bereikt.

Voor het eerst sinds 1 januari 2016 en vervolgens ieder jaar gedurende het Deelnemerschap op 1 januari wordt een limited backservice toegekend op het ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen dat op basis van dit pensioenreglement uit hoofde van de Basispensioenregeling (over het Pensioengevend salaris geldende bruto basismaandsalaris, vermeerderd met de vakantietoeslag, mobility allowance, de dertiende maand en verhoogd met de ploegentoeslag zoals omschreven in artikel 3.2 lid 2 van het pensioenreglement 2018) is opgebouwd vanaf 1 januari 2015, met inbegrip van de in eerdere jaren op basis van dit lid reeds toegekende limited backservice.

Voor het eerst sinds 1 januari 2015 en vervolgens ieder jaar gedurende het Deelnemerschap op 1 januari wordt een limited

	backservice toegekend op het ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen dat op basis van het op 31 december 2014 geldende pensioenreglement van het Fonds uit hoofde van de Basispensioenregeling is opgebouwd tot 1 januari 2015 inclusief de uit te keren vakantietoeslag over deze pensioenaanspraak, met inbegrip van de in eerdere jaren op basis van dit lid reeds toegekende limited backservice, met dien verstande dat uitsluitend voor het vaststellen van de limited back service hiervoor het ouderdomspensioen wordt vastgesteld op 1,9% van de pensioengrondslag die op basis van dat pensioenreglement ultimo 2014 was vastgesteld, per deelnemersjaar tot 2015 op basis van dat pensioenreglement en dat hiervoor het partner- en wezenpensioen daarvan worden afgeleid met inachtneming van dat pensioenreglement. Op het gedeelte van de tot 1 januari 2015 bij het fonds opgebouwde pensioenen dat niet in het voorgaande lid is omschreven wordt geen limited backservice toegekend, waaronder: a. Het gedeelte van het ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen dat de deelnemer tot 1 januari 2015 bij het fonds heeft verworven dat uitgaat boven de hierboven genoemde grenzen; b. De aanspraken op ouderdomspensioen en/of overbruggingspensioen waarop een Deelnemer, zonder dat de deelnemer gebruik heeft gemaakt van een keuzemogelijkheid, jegens het fonds recht heeft voorzover die voorzien in een uitkering in de periode gelegen voorafgaand aan de 67-jarige leeftijd; c. Pensioenen die zijn verworven uit hoofde van de ploegentoeslag. Voor zover nodig is het aanvullend ouderdomspensioen als beschreven in artikel 10.11.3 van het pensioenreglement 2018 inbegrepen in het hierboven bedoelde pensioen als ware het al opgebouwd op basis van het op 31 december 2014 geldende pensioenreglement van het Fonds uit hoofde van de Basispensioenregeling. Voor de Deelnemers die op grond van artikel 8.1 van pensioenreglement 2018 met onbetaald verlof gaan, geldt dat indien en zolang de Deelnemer met onbetaald verlof is zij gedurende de verlofperiode maximaal aanspraak maken op eenmaal de toekenning van de limited backservice als beschreven in dit artikel.
Deelnemersbijdrage	De deelnemer is een eigen bijdrage in de kosten van de basispensioenregeling verschuldigd die gelijk is aan de som van: - 1,82% van het deel van het voor het desbetreffende jaar vastgestelde Pensioengevend salaris dat uitgaat boven de franchise, met uitzondering van de ploegentoeslag; en

	- 6,48% van het deel van het voor het desbetreffende jaar vastgestelde Pensioengevend salaris met uitzondering van de ploegentoeslag dat uitgaat boven vier maal de franchise; en - 2% van de voor het desbetreffende jaar geldende ploegentoeslag.
Afkoop (in het kader van de Wet waardeoverdracht klein pensioen)	Het pensioenfonds heeft besloten om vanaf 1 januari 2019 mee te werken aan de Wet waardeoverdracht klein pensioen. Gezien de aanspraken van deelnemers bij het pensioenfonds blijven de afkoopmogelijkheden van artikel 66 tot en met 69 van de Pensioenwet van kracht. De afkoopmogelijkheden zijn benoemd in het pensioenreglement.

3.2 Hoofdlijnen uitvoeringsovereenkomst

De hoofdlijnen van de uitvoeringsovereenkomst zijn:

Verplichtingen met betrekking tot pensioenpremies	De onderneming zal de premies betalen aan het pensioenfonds, welke zijn berekend op basis van de gerapporteerde uitgangspunten in het pensioenreglement en de abtn.
Betaling van premies	Elk jaar op 1 januari, zal een voorschotnota voor pensioenpremies worden vastgesteld. Binnen een maand na het einde van elk kwartaal van het jaar, zal het bedrijf ten minste 25% moeten betalen van de jaarlijkse factuur. De werknemersbijdragen worden betaald aan het fonds op een maandelijkse basis. Een premie afrekening zal volgen aan einde van het jaar, waarin alle veranderingen worden afgewikkeld die zich in de loop van het jaar voordoen. Het bedrag van de afrekeningsfactuur moet door de onderneming worden betaald aan het pensioenfonds binnen zes maanden na het einde van het kalenderjaar, waarop de factuur betrekking heeft.
Informatie:	De onderneming moet de deelnemers aanmelden bij het pensioenfonds en afmelden als zij uit dienst gaan. De onderneming moet de volgende informatie en wijzigingen in de informatie elektronisch verstrekken aan het pensioenfonds die nodig is voor het beheer: a. de namen van de deelnemers; b. de adressen van de deelnemers; c. geboortedata van de deelnemers; d. burgerservicenummers van de deelnemers; e. de werknemernummers; f. salaris informatie van de deelnemers; g. ingangsdatum van het pensioenovereenkomst; en h. andere informatie die relevant is bij het bepalen van de pensioenrechten.
Premieachterstand	Het pensioenfonds zal de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden elk kwartaal schriftelijk op de hoogte houden als er een premieachterstand is in de hoeveelheid van 5% van de totale jaarlijkse premie door het pensioenfonds te ontvangen, en de eisen van of krachtens de Pensioenwet inzake minimale vereiste surplus aan activa van het fonds ook niet voldoende is. Gedurende de periode dat de toestand bestaat, bedoeld in de voorgaande paragraaf, zal het pensioenfonds de ondernemingsraden elk kwartaal informeren
Verandering pensioenreglementen	Het pensioenfonds stelt pensioenreglementen op nadat er een pensioenovereenkomst is gesloten. De onderneming is verplicht om de pensioenovereenkomst onder te brengen bij een externe pensioenuitvoerder

	Nadat het pensioenfonds een wijziging in de pensioenovereenkomst heeft vernomen, zal het pensioenfonds de gewijzigde pensioenreglementen opstellen en deze presenteren aan de onderneming en de wettelijke vertegenwoordiger van de deelnemers. De in de vorige zin bedoelde partijen worden gevraagd aan te geven of de wijzigingen die zijn opgenomen in de concept pensioenreglementen volledig in overeenstemming zijn met de wijzigingen in het pensioenovereenkomst. Om deze goedkeuring te garanderen, zullen de partijen worden gevraagd om het pensioenreglement te keuren. Het pensioenfonds zal pas na het bovenstaande het pensioenreglement officieel wijzigen en zal dat doen in overeenstemming met de bepalingen in de statuten, het pensioenreglement en de bepalingen in de uitvoeringsovereenkomst. Het pensioenreglement moet consistent zijn met de bepalingen in het pensioenovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst.
Toeslag	De pensioenregeling bevat geen toezegging tot toeslag (geen toeslagambitie).
Procedure bij tekort	In het geval de beleidsdekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad ligt), zal het pensioenfonds dit direct aan DNB melden en binnen de wettelijke termijn, of eerder, indien vereist door DNB een herstelplan opstellen, zodanig dat binnen de daarvoor geldende wettelijke herstelperiode het tekort wordt opgeheven. Als zonder aanvullende maatregelen binnen de wettelijke herstelttermijn een tekort resteert, worden aanvullende herstelpremies vastgesteld opdat de bedoelde wettelijke herstelttermijn naar verwachting wordt gehaald. De aanvullende herstelpremies worden vastgesteld en gespreid over de hersteltermijn van het herstelplan en maken onderdeel uit van de uitvoeringsovereenkomst. Het herstelplan wordt overeenkomstig het bepaalde in de Pensioenwet jaarlijks geactualiseerd zolang de beleidsdekkingsgraad onder het niveau behorend bij het vereist eigen vermogen ligt. Bij de actualisatie wordt jaarlijks getoetst of de in het voorgaande jaar bepaalde toekomstige aanvullende herstelpremies nog benodigd zijn gezien de hoogte van de beleidsdekkingsgraad op het moment van actualisatie, dan wel of deze toekomstige herstelpremies geactualiseerd moeten worden. Met ingang van het jaar volgend op het jaar waarin is vastgesteld dat er volgens de beleidsdekkingsgraad geen sprake meer is van een tekort zijn er geen herstelpremies meer verschuldigd. Indien de beleidsdekkingsgraad gedurende een termijn van zes meetmomenten (vijf jaar) onafgebroken onder het niveau behorend bij het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) ligt en de actuele dekkingsgraad op het zesde meetmoment eveneens onder het MVEV ligt, is de werkgever op dat moment een zodanige

	herstelpremie verschuldigd dat rekening houdend met deze herstelpremie, de actuele dekkingsgraad ten minste gelijk is aan 105%[1]. Deze herstelpremie is direct verschuldigd door de werkgever en maakt onderdeel uit van de uitvoeringsovereenkomst.
Premiekorting	Korting op de premie in overeenstemming met artikel 129 Pensioenwet en de uitvoeringsovereenkomst. Het werkgeversdeel van de premie wordt gereduceerd, indien de gecertificeerde beleidsdekkingsgraad per einde van het voorafgaande jaar de vereiste dekkingsgraad per einde van het voorafgaande jaar met minimaal 5%-punt overstijgt. Het werkgeversdeel van de bruto premie wordt alsdan verminderd met het overtollige vermogen afgeleid van het verschil tussen de beleidsdekkingsgraad en de vereiste dekkingsgraad+5%-punt, vermenigvuldigd met de technische voorzieningen.
Premieteruggave	Indien de gecertificeerde beleidsdekkingsgraad per einde van het voorafgaande jaar de vereiste dekkingsgraad per einde van het voorafgaande jaar met minimaal 10%-punt overstijgt, heeft de onderneming het recht een premieteruggave van het pensioenfonds te vragen. Het bedrag dat beschikbaar is voor de premieteruggave bedraagt het verschil tussen de beleidsdekkingsgraad en de vereiste dekkingsgraad+10%-punt, vermenigvuldigd met de technische voorzieningen.
Exit-bepaling	De uitvoeringsovereenkomst kan per aangetekende brief met ingang van 31 december van elk jaar worden beëindigd, onder voorbehoud van drie maanden opzegtermijn en rekening houdend met de volgende voorwaarden: ▪ In het geval dat er onvoldoende dekking is, is het opzeggen door de onderneming alleen mogelijk als er niet langer sprake is van onvoldoende dekking, door de afwikkeling van het herstelplan of door een onmiddellijke betaling van de onderneming. ▪ In het geval van een beëindiging door het Pensioenfonds, zal het Pensioenfonds worden gehouden om te bepalen wat het vereiste vermogen onder (maximaal mogelijk) volledig aansluiten van de activa met de verplichtingen (“volledige matching”) is en de onderneming heeft het recht op de activa boven de vereiste activa indien en voor zover er is voldaan aan artikel 129 van de Pensioenwet. De overeenkomst zal pas beëindigd worden wanneer het overschot aan activa is toegewezen aan de onderneming, waarna de onderneming niet verplicht is om nog premie aan het pensioenfonds te betalen.

[1] Vgl. artikel 5 lid 5 onder b. van de uitvoeringsovereenkomst. 105% is daar expliciet in opgenomen.

4. Verzekeringen

Het pensioenfonds keert namens de volgende verzekeringsmaatschappijen pensioenen uit:

- AEGON Nederland N.V. (a.s.r.)
- Generali / Nederlanden van 1870 (a.s.r.)

De contracten hebben betrekking op premievrije rechten die door de deelnemers in het verleden zijn opgebouwd bij de werkgever dan wel bij de door de werkgever overgenomen bedrijven.

Het pensioenfonds keert daarnaast de volgende pensioenen uit.

- RVS (Nationale-Nederlanden)

Het contract heeft betrekking op premievrije rechten die door de deelnemers in het verleden zijn opgebouwd bij een door de werkgever overgenomen bedrijf. Bij het contract van RVS is de begunstiging gewijzigd naar het pensioenfonds.

Algemeen

Voor het pensioenfonds is geen technisch en/of economisch risico hieraan verbonden; er is geen sprake van enige vorm van resultatendeling.

De pensioenregeling van het fonds kent dekking voor zowel overlijdens- als arbeidsongeschiktheidsrisico's. Het fonds heeft geen delen van het overlijdens- of arbeidsongeschiktheidsrisico verzekerd bij een verzekeraar.

5. Risicomanagement

Het bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en goede werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem ten behoeve van alle risico's waaraan het pensioenfonds zich ziet blootgesteld.

Het bestuur erkent daartoe het belang van risicomanagement, dat een steeds belangrijkere rol in het bestuur van het pensioenfonds speelt. Het beleid van het bestuur is niet ingesteld om het risico uit te sluiten, maar om risico's te beheersen op een verantwoorde manier.

Het bestuur heeft bestuursleden aangesteld die het risicomanagement in hun portefeuille hebben en toezien op de risico analyse en beheersing ervan. Daarnaast monitoren zij de financiële- en niet-financiële risico's.

5.1 Inrichting risicomanagement

Beleidsbepaling
Nadat de risico's en de beheersmaatregelen in kaart zijn gebracht en de prioriteiten zijn gesteld, wordt een beleid met betrekking tot het beheersen van de risico's bepaald.

Monitoring organisatie en beheer
Door te monitoren wordt in de gaten gehouden of de implementatie van het beleid op een goede wijze wordt uitgevoerd en of de risico's zich binnen de gestelde limieten bevinden. Daarnaast wordt er gekeken of de risico's en beheersmaatregelen wijzigen. Monitoring van de zowel de financiële- als de niet-financiële risico's vindt plaats door de sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie en wordt daarbij ondersteund door de vervuller van de risicobeheerfunctie. Daar waar nodig kan de sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie bij de monitoring van de financiële risico's worden ondersteund door de Beleggingscommissie.

De sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie rapporteert periodiek de materiële bevindingen en aanbevelingen ten aanzien van de risico's aan het bestuur en aan de raad van toezicht. In deze rapportage wordt tevens vermeld welke personen betrokken waren bij het uitoefenen van de sleutelfunctie en, indien van toepassing, aan welke derden werkzaamheden in het kader van de sleutelfunctie zijn uitbesteed.

5.2 Risicohouding

Het bestuur van het pensioenfonds heeft een risicohouding geformuleerd. De risicohouding vormt de basis voor de mate waarin het pensioenfonds bereid is bepaalde risico's te nemen om de missie, visie, strategie en doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren en de mate waarin het pensioenfonds risico's kan lopen gegeven de kenmerken van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft zowel een kwantitatieve risicohouding als een kwalitatieve risicohouding. De risicohouding wordt periodiek herzien, hetgeen in ieder geval zo is bij een wijziging van de missie, visie en strategie van het pensioenfonds.
De kwantitatieve risicohouding staat beschreven in paragraaf 10.5 van deze abtn.

De kwalitatieve risicohouding voor de individuele risico's, zoals beschreven in de volgende paragraaf, komt tot uiting in de FMEA-matrix. Het brutorisico wordt bepaald door de kans (frequency) en impact (severity) met elkaar te vermenigvuldigen. Zowel de kans als de impact worden bepaald op basis van een schaal van 1 tot en met 10. Daarbij wordt de mate van impact bepaald aan de hand van het volgende:

- De mate waarin het betreffende risico leidt tot financiële schade; en
- De mate waarin het betreffende risico de missie, visie, strategie en doelstellingen beïnvloedt.

Er bestaat daarmee een directe link tussen de individuele risico's en de missie, visie, strategie en doelstelling van het pensioenfonds. De kans wordt bepaald aan de hand van de (verwachte) frequentie waarin het risico zich voordoet.

Indien de kans en impact met elkaar vermenigvervuldigd meer dan 10 bedragen, worden beheersmaatregelen nodig geacht. Deze beheersmaatregelen zijn vastgelegd in de FMEA-matrix. Vervolgens wordt, rekening houdend met de getroffen beheersmaatregelen, bepaald hoe gemakkelijk het betreffende risico kan worden opgespoord (detectability). Vervolgens wordt het brutorisico met de 'detectability' vermendigvuldigd. Dit leidt vervolgens tot de 'RPN (Risk Priority Number)-factor'. Daaraan wordt de volgende mate van risico-acceptatie verbonden:

- indien sprake is van een RPN-factor van 150 of lager is er geen aanvullende aandacht en/of actie vereist;
- indien sprake is van een RPN-factor van 151 of hoger is er aanvullende aandacht vereist; en
- indien sprake is van een RPN-factor van 201 of hoger is er aanvullende actie (beheersmaatregel) nodig.

5.3 Individuele risico's

Voor de monitoring van de individuele risico's maken de sleutelfunctiehouder- en de sleutelfunctievervuller van de risicobeheerfunctie gebruik van de 'FMEA-Matrix'. De FMEA-matrix biedt integraal inzicht in:

- gedefinieerde risico's;
- risicoscenario's;
- risico-inschattingen;
- getroffen beheersmaatregelen; en
- (de monitoring van) de werking van de beheersmaatregelen.

Onderstaande betreft een samengevatte weergave van wat in de FMEA-Matrix staat opgenomen. Voor de zaken die in deze abtn niet worden benoemd, verwijzen wij naar de FMEA-Matrix van het pensioenfonds.

Matchingrisico
Dit is het risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva, dan wel inkomsten en uitgaven, in termen van rentevoet en rentetypische looptijden, basisvaluta en gevoeligheid voor ontwikkelingen in prijspeil.

De hoogte van het matchingrisico wordt door het bestuur als laag geschat. De beheersing wordt als sterk beoordeeld.

Rente
Dit is het risico dat rentefluctuaties kunnen leiden tot ongewenste effecten op de balans en het resultaat. Het pensioenfonds beheerst het renterisico door het grotendeels af te dekken (beoogd wordt om mutaties in de verplichtingen als gevolg van renteveranderingen voor 95-105% op te vangen door mutaties in de bezittingen). Zie hiervoor hoofdstuk 7 van deze abtn.

Valuta
Dit is het risico van onvoldoende afstemming tussen activa en passiva op het gebied van vreemde valuta. Het valutarisico o wordt door het fonds in het strategisch beleggingsbeleid niet afgedekt.

Liquiditeit
Dit is het risico dat liquiditeitstekorten kunnen optreden als gevolg van het onvoldoende op elkaar afgestemd zijn van de timing en de omvang van inkomende en uitgaande kasstromen. De som van premies en directe beleggingsopbrengsten overtreft de som van uitkeringen en kosten. De in- en uitgaande kasstromen worden op maandbasis gemonitord door het bestuur. Zie hiervoor hoofdstuk 7.

Uit hoofde van renteafdekking kan ook een liquiditeitsrisico ontstaan. Tevens wordt onder liquiditeitsrisico de verhandelbaarheid van beleggingsstukken verstaan. Deze vormen van liquiditeitsrisico zijn in het beleggingsbeleid geïntegreerd en worden gemonitord. Zie hiervoor hoofdstuk 7.

Inflatie
Dit is het risico dat het fonds onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van inflatie te financieren, zonder belanghebbenden te benadelen. Aangezien het pensioenfonds geen toeslagambitie heeft, loopt het pensioenfonds geen inflatierisico binnen de uitkeringen.

Marktrisico
Dit is het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen de (handels-)portefeuille.
De hoogte van het marktrisico wordt door het bestuur voor het pensioenfonds als laag geschat. De beheersing wordt als sterk beoordeeld.

Het beleid aangaande dit risico wordt vastgesteld door middel van een ALM-studie en een Risk Budgeting studie. De beleggingsmix wordt zodanig vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. Er wordt onder andere gebruik gemaakt van spreiding over en binnen de verschillende beleggingscategorieën. Zie hiervoor hoofdstuk 7.

Kredietrisico
Dit is het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen en ontvangen garanties) niet nakomt, bijvoorbeeld door faillissement of door het aan restricties onderhevig zijn van buitenlandse betalingen.
De hoogte van het kredietrisico wordt door het bestuur voor het pensioenfonds als laag geschat. De beheersing wordt als redelijk beoordeeld.

Het risico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en tegenpartijlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidsstellingen. Het fonds maakt geen gebruik van afdekking van dit risico door middel van derivaten. Zie hiervoor hoofdstuk 7.

Verzekeringstechnisch risico
Dit is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten, als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen.
De hoogte van het verzekeringstechnisch risico wordt door het bestuur voor het pensioenfonds als laag geschat. De beheersing wordt als redelijk beoordeeld.

Bij het verzekeringstechnisch risico onderscheiden zich de volgende risicogroepen.

Levensverwachting
Het fonds hanteert prudente veronderstellingen bij de bepaling van de technische voorzieningen, waaronder verwachte toekomstige verbetering van de levensverwachting (generatietafel) en een correctie voor de verwachte levensverwachting van de populatie van het fonds ten opzichte van de totale Nederlandse bevolking (ervaringssterfte). Zie hiervoor hoofdstuk 6. Uit de afgelopen 5 jaarwerken blijkt dat het jaarlijkse resultaat op overlijden overwegend positief is.

Arbeidsongeschiktheid
In de technische voorzieningen houdt het fonds een voorziening aan voor reeds zieke deelnemers, die naar verwachting binnen 2 jaar arbeidsongeschikt zullen worden verklaard. Deze voorziening wordt gevoed door middel van een opslag op de premie. Daarnaast houdt het fonds een voorziening aan voor huidige arbeidsongeschikten aan wie premievrijstelling is verleend (ter grootte van de in de toekomst gederfde premie-inkomsten). Zie hiervoor hoofdstuk 6. Uit de afgelopen 5 jaarwerken blijkt dat het jaarlijkse resultaat op arbeidsongeschiktheid positief is.

Beide risico's (sterfte en arbeidsongeschiktheid) worden in eigen beheer gehouden (zie hiervoor hoofdstuk 4).

Omgevingsrisico
Het omgevingsrisico omvat alle risico's als gevolg van:

- ontwikkelingen bij belanghebbenden en concurrentieverhoudingen die (mogelijk) resulteren in belangen die met de belangen van het pensioenfonds conflicteren;
- externe negatieve beeldvorming, waardoor mogelijk het vertrouwen in het pensioenfonds afneemt;
- ontwikkelingen op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ofwel: ESG); en
- overige (structurele) ontwikkelingen.

Onder het omgevingsrisico wordt tevens verstaan het onvermogen van het pensioenfonds zich aan te passen aan bovengenoemde ontwikkelingen.

Voor het pensioenfonds is met name de afhankelijkheid van diverse partijen relevant. De administratie, het vermogensbeheer en actuariële werkzaamheden zijn uitbesteed aan externe partijen (zie hiervoor hoofdstuk 2). Hoewel dit risico moeilijk te verlagen is, kan het pensioenfonds dit risico wel beheersen. Goede monitoring van de externe partijen is noodzakelijk. Tevens is het van belang dat het bestuur regelmatig op de hoogte gehouden wordt van wijzigingen in de bedrijfsvoering bij de partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. Een en ander maakt dat er een dunne lijn is tussen (de beheersing van) het omgevingsrisico en het uitbestedingrisico.

Uitbestedingsrisico
Het uitbestedingsrisico omvat alle risico's als gevolg van (het niet kunnen garanderen en realiseren van) de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de uitvoering van de aan derden uitbestede werkzaamheden. Daaronder worden in elk geval verstaan de administratie, het vermogensbeheer en de bestuursondersteuning.

De financiële verslaglegging, de pensioenadministratie en bijbehorende financiële administratie worden uitgevoerd door de administrateur. Tussen het pensioenfonds en de administrateur is een uitbestedingsovereenkomst en een SLA afgesloten. De administrateur is ISAE 3402 gecertificeerd.

Het pensioenfonds heeft een Investment Management Agreement met Neuberger Berman ("de fiduciair manager"). Deze overeenkomst geeft een mandaat aan de fiduciair manager om als enige de vastrentende waarden beleggingsportefeuille te beheren en af te stemmen op de verplichtingen van het fonds.

De bestuursondersteuning is uitbesteed aan het pensioenbureau, waartoe het pensioenfonds met Dow Benelux B.V. een uitbestedingsovereenkomst heeft gesloten. Deze uitbestedingsovereenkomst bevat alle eisen waaraan het pensioenbureau dient te voldoen en de gevolgen, indien het pensioenbureau er op enig moment niet in slaagt de uitbestedingsovereenkomst na te leven.

Operationeel risico
Het operationeel risico omvat alle risico's als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen door menselijke- en/of technische tekortkomingen en/of als gevolg van onverwachte externe gebeurtenissen. Laatstgenoemde staat op het eerste oog in nauw verband met het omgevingsrisico. Echter, met externe gebeurtenissen wordt in het kader van het operationeel risico de situatie bedoeld dat het door deze externe gebeurtenissen onmogelijk wordt de interne processen van het pensioenfonds volledig en adequaat door te laten lopen (bijvoorbeeld als gevolg van een pandemie).

Voor het pensioenfonds heeft het operationeel risico betrekking op alle interne processen van het pensioenfonds, in de breedste zin van het woord.

Er is een goede omschrijving opgesteld van de door het bestuur en, voor zover van toepassing, de bestuursondersteuning te volgen processen en de daarbijbehorende taakverdeling. Dit moet voorkomen dat de interne processen van het pensioenfonds niet meer aan de vereiste kwaliteits- en continuïteitseisen voldoen.

Integriteitsrisico
Het integriteitsrisico omvat alle risico's die afbreuk doen aan het integere en/of ethische handelen van het pensioenfonds, hetgeen wordt onderverdeeld naar de volgende thema's:

- belangenverstrengeling;
- corruptie;
- fraude (zowel intern als extern);
- (handelen met) voorwetenschap;
- witwassen, terrorismefinanciering en sanctiewetgeving;
- cybercrime;
- maatschappelijk onbetamelijk gedrag; en
- fiscale regelgeving.

De systematische integriteit-risicoanalyse (SIRA) van het pensioenfonds maakt deel uit van het integrale risicoraamwerk (ofwel de FMEA-Matrix) van het pensioenfonds.

Om de integriteitsrisico's te beheersen heeft het pensioenfonds onder andere een gedragscode opgesteld. De gedragscode is bekend bij alle bestuursleden, andere (mede)beleidsbepalende personen en eventuele andere betrokkenen, waaronder begrepen insiders. Zij en tevens de (externe) adviseurs van de beleggingscommissie verklaren jaarlijks schriftelijk aan de compliance officer de gedragscode te hebben gelezen, hiermee akkoord te gaan en de gedragscode na te leven. Naast deze gedragscode geldt voor de bestuursleden die ook werknemer van Dow Benelux B.V. of een aan TDCC gelieerde onderneming zijn, de algemene gedragscode van TDCC. Een externe compliance officer ziet toe op naleving van de gedragscode.

Daarnaast sluit het beleggingsbeleid van het pensioenfonds enige beleggingen die de integriteit van het pensioenfonds kunnen schaden uit. Het pensioenfonds heeft op het gebied van integriteit duidelijke afspraken gemaakt met de derden waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed.

IT-risico
Het IT-risico omvat het risico dat zich op het gebied van de IT van Stichting Dow Pensioenfonds dan wel van een partij waaraan Stichting Dow Pensioenfonds werkzaamheden heeft uitbesteed een gebeurtenis voordoet waardoor de beschikbaarheid en continuïteit van de uitvoering van de pensioenregeling door Stichting Dow Pensioenfonds in gevaar komt. Hierbij is een onderscheid te maken tussen IT-risico's die zich voor kunnen doen bij uitbestedingspartners (externe IT-risico's) en IT-risico's die zich voordoen binnen Stichting Dow Pensioenfonds ofwel binnen Dow, indien en voor zover dit ook Stichting Dow Pensioenfonds raakt (interne IT-risico's).

Om de interne IT-risico's te beheersen heeft het pensioenfonds een continuïteitsbeleid. Daarnaast wordt, ter beheersing van het risico op ongeauthoriseerde toegang tot de portal van het pensioenfonds de verschillende controles plaats, waarmee wordt gewaarborgd dat enkel de daartoe gerechtigde personen toegang hebben tot de portal van het pensioenfonds. Daarnaast heeft Stichting Dow Pensioenfonds een Business Continuity Plan, dat onderdeel is van de GCR nota. Tevens heeft Dow een IT-beleid, waarin de door Dow getroffen beheersmaatregelen zijn vastgelegd om het voornoemde risico te beperken.

Belangrijkste beheersmaatregelen ter beheersing van de externe IT-risico's die zich bij de uitbestedingspartijen voor kunnen doen, vloeien voort uit de overeenkomst en bijbehorende Service Level Agreements (SLA) met de betreffende uitbestedingspartij. Daarnaast zijn er de nodige checks en balances ingericht, die standaard deel uitmaken van de administratieve processen.

Juridisch risico
Het juridisch risico omvat alle risico's als gevolg van:

- het onvermogen om wet- en regelgeving (tijdig) na te leven;
- het aansprakelijk worden gesteld in verband met het niet nakomen van contractuele verplichtingen; en/of
- het aansprakelijk gesteld worden in verband met niet-contractuele verplichtingen of niet-contractuele rechten.

Onderdeel van het juridisch risico is tevens de wijze waarop wordt omgegaan met eventuele geschillen.

Wat hierbij voor het pensioenfonds vooral van belang is, zijn de risico's van de veranderende wet- en regelgeving. Naar de mening van het bestuur is in het verleden doorlopend aangetoond, dat het pensioenfonds op een adequate wijze kan omgaan met veranderende wet- en regelgeving. Dat wordt bereikt door het volgen van zo veel mogelijk publicaties van de Pensioenfederatie, DNB, adviseurs, et cetera, teneinde aankomende veranderingen in het vizier te hebben. Ter beheersing van de risico's met als oorzaak het niet nakomen van contractuele verplichtingen zoals bijvoorbeeld het accepteren van een nieuwe pensioenovereenkomst of het aangaan van andere overeenkomsten draagt het pensioenfonds er te allen tijde zorg voor dat er een externe adviseur op de juridische documenten meeleest (4-ogenprincipe).

Het bestuur heeft besloten om aan de hand van diverse thema's de impact van juridische wijzigingen op het pensioenfonds vast te stellen. Daarbij wordt gekeken op welke wijze beleid is vastgesteld, de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd en de controle door of namens het bestuur.

Privacy risico
Privacy risico betreft het risico dat de verwerking van persoonsgegevens van aanspraak- en pensioengerechtigden en in voorkomende gevallen van leden van de organen van het pensioenfonds niet aan de AVG voldoet en een kans wordt gelopen op een inbreuk op de beveiliging en een onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens.

Het pensioenfonds hecht grote waarde aan het beschermen van persoonsgegevens. Het pensioenfonds heeft een privacy beleid opgesteld ter waarborging dat de verwerking van persoonsgegevens in lijn is met de AVG en andere regelgeving op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens. Tevens borgt het bestuur zo veel als mogelijk dat de verwerking van persoonsgegevens voldoen aan de door de Pensioenfederatie opgestelde 'Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen 2023'.

5.4 Eigenrisicobeoordeling (ERB)

Op grond van artikel 18b van het Besluit financieel toetsingskader voert het pensioenfonds ten minste driejaarlijks een ERB uit en legt de resultaten hiervan schriftelijk vast. Indien er een significante wijziging in het risicoprofiel van het pensioenfonds of door het pensioenfonds uitgevoerde regelingen plaatsvindt, voert het pensioenfonds een tussentijdse ERB uit.

In het 'Beleid Eigenrisicobeoordeling' werkt het pensioenfonds de volgende punten nader uit:

1. Wat is het doel van de ERB?
2. Wanneer wordt de ERB uitgevoerd?
3. Op welke wijze komt de ERB tot stand?
4. Aan welke eisen dient de ERB te voldoen?
5. Wat is de inhoud van de ERB?

Het 'Beleid Eigenrisicobeoordeling' is als bijlage (Bijlage IV – Beleid Eigenrisicobeoordeling Stichting Dow Pensioenfonds) aan deze abtn toegevoegd.

Begin 2025 heeft het pensioenfonds de meest recente ERB uitgevoerd en deze is op 14 februari 2025 door het bestuur vastgesteld.

Het risicomanagement is als voldoende beoordeeld (gestructureerd en geformaliseerd). Toch heeft het bestuur een aantal aandachtspunten geformuleerd als resultaat van de bespreking van de enquête. Deze zijn vertaald in acties en maken deel uit van de reguliere administratieve cyclus en de lijst met administratieve acties.

6. Voorzieningen, reserves en weerstandsvermogen

6.1 Financiële opzet

De voornaamste financiële doelstellingen van het pensioenfonds zijn:
- het waarborgen van de opbouw van de pensioenaanspraken overeenkomstig de in het reglement vastgelegde bepalingen;
- het beperken van de kansen op een dekkings- en reservetekort, alsmede van de mate van dekkings- en reservetekort;
- het maximaliseren van het beleggingsrendement, met inachtneming van een door het bestuur vastgesteld beleggingsbeleid.

In overleg met de onderneming wordt de volatiliteit van de dekkingsgraad geleidelijk verminderd om zodoende ook de volatiliteit van de premie te verminderen.
In dit hoofdstuk wordt de financiële opzet van het pensioenfonds uiteengezet. Ingegaan wordt op de waarderingsgrondslagen van de pensioenverplichtingen en het belegd vermogen, alsmede de uitgangspunten voor het premiebeleid, het beleggingsbeleid en het toeslagbeleid.

6.2 Eigen vermogen

Waarderingsgrondslagen beleggingen
De waardering van de bezittingen van het pensioenfonds geschiedt op marktwaarde.

Technische voorzieningen
Het pensioenfonds stelt toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit conform de pensioenreglementen. De pensioenaanspraken zijn verzekerd in eigen beheer.

De vaststelling van de technische voorzieningen geschiedt op basis van de volgende uitgangspunten.
- Berekening vindt plaats op basis van marktwaardering.
- De grondslagen zijn gebaseerd op prudente beginselen inzake overlijden, arbeidsongeschiktheid.
- De methodiek van vaststelling is van jaar op jaar consistent, tenzij juridische, demografische en/of economische omstandigheden zich hiertegen verzetten.

De technische voorzieningen van het pensioenfonds betreft de volgende voorziening pensioenverplichtingen:
- voor de actieve deelnemers de – op basis van prudente grondslagen vastgestelde – actuariële contante waarde van de over de verstreken dienstjaren verkregen pensioenaanspraken.
- voor niet-actieve deelnemers de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen.
- voor arbeidsongeschikte deelnemers de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief het premievrijgestelde deel van de toekomstige premies. Het betreft hierbij de contante waarde van de toekomstige – tot en met de pensioendatum – te betalen reglementaire pensioenbijdragen, waarbij de kans op revalidering buiten beschouwing is gelaten.
- Ten aanzien van het risico van reeds zieke werknemers - die met een wachttijd van twee jaar mogelijk arbeidsongeschikt worden verklaard – wordt twee maal de premie ter dekking van het risico van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid gereserveerd.

De voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen.

Interest	Conform de Rentetermijnstructuur Financieel Toetsingskader, zoals deze wordt gepubliceerd door De Nederlandsche Bank;
Sterfte	Prognosetafel 2024, zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap, met een aanpassing voor ervaringssterfte. Hiervoor hanteert het fonds de Stichting Dow Pensioenfonds Ervaringssterfte op basis van het WTW2024 ervaringssterftemodel. Na iedere publicatie van nieuwe prognosetafels worden de sterftekansen aan de nieuwe tafel ontleend en wordt een nieuwe aanpassing voor de ervaringssterfte vastgesteld;
Partnerfrequentie	Tot de pensioenleeftijd wordt een partnerfrequentie gehanteerd op basis van de tabel CBS 2023, met 100% gehuwdheid op de pensioenrichtleeftijd in verband met het wettelijk recht op uitruil. Vanaf pensionering wordt de werkelijke burgerlijke staat aangehouden;
Latent wezenpensioen	Voor latent wezenpensioen wordt gereserveerd middels een opslag van 0,75% op de voorziening van latent partnerpensioen voor niet-gepensioneerde deelnemers
Leeftijden	Pensioenreglement 2018: Voor de vaststelling van de technische voorzieningen van het pensioen opgebouwd vóór 2015 wordt verondersteld dat iedereen geboren is op de eerste dag van de maand van de werkelijke geboortedatum. Voor de vaststelling van de technische voorzieningen van het pensioen opgebouwd vanaf 2015 wordt de exacte leeftijd gehanteerd; Pensioenreglement B: Voor de vaststelling van de technische voorzieningen wordt verondersteld dat iedereen geboren is op de eerste dag van de maand volgend op de werkelijke geboortedatum;
Leeftijdsverschil	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 2 jaar en 9 maanden gesteld (man ouder dan vrouw);
Kosten	Voor kosten is een aparte voorziening opgenomen. De kostenvoorziening is vastgesteld in de vorm van een excasso-opslag van 2,5% op de voorziening. Deze voorziening is vastgesteld op basis van het afwikkelscenario van het fonds.
Uitkeringen	Bij de waardering van de aanspraken is uitgegaan van de veronderstelling dat de pensioenuitkeringen continu geschieden.
Dekkingsgraad	De dekkingsgraad wordt berekend door het totale fondsvermogen te delen door de totale verplichtingen van het fonds.
Beleidsdekkingsgraad	De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden. Voor de procesbeschrijving van de beleidsdekkingsgraad verwijzen wij naar Bijlage I.

De gehanteerde actuariële grondslagen worden periodiek onderzocht en indien nodig herzien, opdat de actualiteit en toereikendheid van de gehanteerde actuariële grondslagen kan worden gewaarborgd. Daartoe hanteert het pensioenfonds het volgende overzicht:

Actuële grondslag	**Laatst onderzocht**	**Volgende onderzoek**	**Periodiciteit**
<u>Sterfte</u>			
▪ Prognosetafel	Q4 2024	Q4 2026	Tweejaarlijks
▪ Ervaringssterfte	Q4 2024	Q4 2026	Tweejaarlijks
<u>Kostenopslagen</u>			
▪ Toekomstige kosten	Q4, 2025	Q4, 2028	Driejaarlijks
▪ Directe kosten	Q4, 2025	Q4, 2028	Driejaarlijks
<u>Arbeidsongeschiktheid</u>			
▪ Premievrijstelling	Q1, 2022	2026	Driejaarlijks
▪ ANW-hiaat	Q1, 2022	2026	Driejaarlijks

In het kader van de onderzoek naar de toekomst van het fonds is besloten om het grondslagenonderzoek voor premievrijstelling en ANW hiaat uit te stellen naar 2026.

Overig			
▪ Wezenpensioen	2023	2027	Vierjaarlijks
▪ Partnerfrequenties	2023	2027	Vierjaarlijks
▪ Leeftijdsverschil	2023	2027	Vierjaarlijks

Minimaal vereiste dekkingsgraad
De minimaal vereiste dekkingsgraad wordt berekend door de technische voorzieningen plus minimaal vereiste surplus aan activa (aan de hand van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen) te delen door de technische voorzieningen.
Indien de beleidsdekkingsgraad minder bedraagt dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bestaat er een dekkingstekort. Dit valt altijd samen met een situatie van reservetekort. Eind 2025 is het minimaal vereist eigen vermogen vastgesteld op 4,1% van de technische voorzieningen.

Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, zal het pensioenfonds DNB direct inlichten over de ontstane situatie.

Vereiste dekkingsgraad
Het pensioenfonds stelt de vereiste dekkingsgraad zodanig vast dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van een jaar een dekkingsgraad niveau lager dan 100% heeft. De vereiste dekkingsgraad wordt vastgesteld aan de hand van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, bestaat er een reservetekort en stelt het pensioenfonds een herstelplan op met in achtneming van de wettelijke eisen.

Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, zal het pensioenfonds DNB direct inlichten over de ontstane situatie. In het herstelplan beschrijft het pensioenfonds de maatregelen die worden genomen om binnen maximaal de daartoe wettelijk of via aanvullende maatregelen gestelde periode het reservetekort op te heffen. Het pensioenfonds voorziet niet dat een kortere herstelttermijn dan maximaal toegestaan nodig is om alle begunstigden op een evenwichtige manier te behandelen.

Vrij vermogen
Het totaal gewenst vermogen, welke door het pensioenfonds wordt nagestreefd, is gelijk aan de technische voorzieningen vermenigvuldigd met de vereiste dekkingsgraad.

6.3 Opzegging uitvoeringsovereenkomst

De uitvoeringsovereenkomst is opzegbaar per 31 december van enig jaar met inachtneming van een opzeggingstermijn van drie maanden en met inachtneming van de volgende bepalingen:

- Ingeval van een beleidsdekkingsgraad onder de minimum vereiste dekkingsgraad is de opzegging door de werkgever pas mogelijk als het tekort is opgeheven, door afwikkeling van het herstelplan of door een betaling ineens door de werkgever, een en ander met inachtneming van de vereisten in de uitvoeringsovereenkomst.
- Ingeval van een opzegging door het pensioenfonds is het pensioenfonds gehouden het vereist vermogen vast te stellen bij maximaal mogelijke afstemming van de middelen op de verplichtingen (“volledige matching”) en is de werkgever gerechtigd tot de middelen boven dat vereist vermogen indien en voorzover is voldaan aan artikel 129 Pensioenwet. De overeenkomst is pas geëindigd als die middelen zijn overgedragen aan de werkgever, waarna de werkgever niet meer gehouden is tot enige betaling aan het fonds.

7. Beleggingsbeleid

In het kader van het beleggingsbeleid, hanteert het bestuur van het Pensioenfonds de volgende beleggingscyclus:

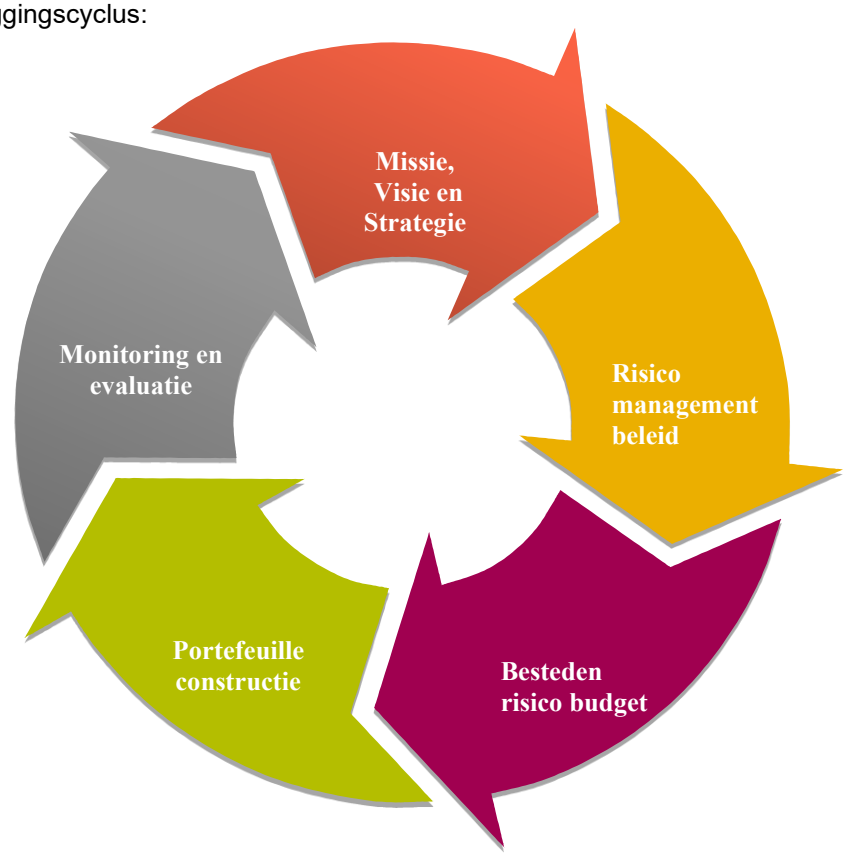

Missie, Visie en Strategie	Missie bepalen om doelen te kunnen formuleren Definieer doelen en investment beliefs om doelen te realiseren Definitie van de mate van uitbesteding (governance model)
Risico management beleid	Bepaal welke risico's (minder) significant zijn voor het pensioenfonds Defineer rendementsdoelstelling, minimaal risico positionering en aanvaardbaar risico budget Ontwikkel een plan op basis van hoe om te gaan met positieve / negatieve resultaten
Besteden risicobudget	Beoordeling beleggingen versus verplichtingen Volledige of gedeeltelijke dekking van onbeloond risico's Bepaal de mate van spreiding over beloonde risico's Vaststelling strategische asset allocatie
Portefeuille constructie	Maximaliseer opbrengsten per eenheid risico om doelen te bereiken Onderzoek vormen van implementatie Kosten beperken waar mogelijk Het beleid intergreren in het Investment Plan
Monitoring en evaluatie	Meet het process alsmede het resultaat Controleer en evalueer rendement en risico Focus op de lange termijn

In dit hoofdstuk wordt het beleggingsbeleid van het pensioenfonds beschreven. Tevens zijn hierin de richtlijnen voor het vermogensbeheer vastgelegd. Conform artikel 27 uit het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (paragraaf 9) wordt achtereenvolgens ingegaan op het strategisch beleggingsbeleid, de cyclus voor het beleggingsbeleid , de opzet en uitvoering van de vermogensbeheeractiviteiten, de wijze van risicometing en –beheersing, de opzet van de resultaatsevaluatie alsmede de waarderingsgrondslagen.

In dit hoofdstuk is ook de verklaring inzake beleggingsbeginselen van het bestuur opgenomen.

7.1. Missie, visie en strategie

7.1.1 Missie en doelstelling

Teneinde de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. Dit komt overeen met de prudent person gedachte conform de artikelen 135 en 136 uit de Pensioenwet en de artikelen 13 en 14 uit het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (paragraaf 5).

In lijn hiermee en met de financiële doelstellingen en omstandigheden van het pensioenfonds en de stakeholders in gedachten is de hoofddoelstelling van het beleggingsbeleid: *“een duurzaam risicoprofiel, gegeven de belangen en omstandigheden van de stakeholders en met in achtneming van het verplichtingenprofiel en de beleggingshorizon van het pensioenfonds.”*

Het bestuur heeft in 2016 een de-risking plan aangenomen om het beleggingsrisico geleidelijk te verminderen. Vanaf dat moment is het beleggingsrisico in verschillende stappen gereduceerd. Aan het eind van 2023 heeft het fonds vrijwel geen beleggingen meer in zakelijke waarden en de alternatieve beleggingen bevinden zich in een afbouwfase.

Om haar doelstellingen te realiseren hanteert het pensioenfonds een beleggingsstrategie die rekening houdt met de verplichtingen, met een bescheiden ‘actieve’ beleggingsstijl. Dat wil zeggen: het realiseren van een hoger rendement dan de op de verplichtingen gebaseerde benchmark, binnen de in dit hoofdstuk vastgestelde restricties en op basis van de marktvisie van de vermogensbeheerder.

7.1.2 Governance

Het bestuur van het pensioenfonds is te allen tijde verantwoordelijk voor het strategische beleggingsbeleid. Het beleggingsbeleid is gebaseerd op de investment beliefs van het pensioenfonds die zijn opgenomen in het Investment Plan (section 3). De investment beliefs vormen de gedeelde visie van het bestuur en worden gebruikt om huidige en toekomstige beleggingsbeslissingen te evalueren en monitoren. Onder het strategische beleggingsbeleid wordt verstaan: de vaststelling van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de strategische beleggingsportefeuille en bandbreedtes, de benchmarks en de selectie en aanstelling van de (externe) vermogensbeheerder(s).

Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om het strategisch beleggingsbeleid jaarlijks te evalueren. Een mogelijk gevolg van de evaluatie is het besluit tot uitvoering van een nieuwe ALM-studie, maar dat is geen vereiste. De doelstellingen van het pensioenfonds en de samenstelling van de portefeuille zullen worden besproken. De beleggingscommissie controleert de portefeuille ontwikkelingen gedurende het jaar en bespreekt belangrijke onderwerpen met de fiduciair manager.

De beleggingscommissie heeft een voorbereidende en adviserende rol naar het bestuur van het pensioenfonds met betrekking tot het strategische beleggingsbeleid. Bovendien is de beleggingscommissie verantwoordelijk voor de specifieke voltooiing en uitvoering van het strategisch beleggingsbeleid. Specifieke taken van de beleggingscommissie zijn onder meer de vaststelling van specifieke richtlijnen voor de vermogensbeheerders, controleren en evalueren van het historische en toekomstige beleggingsbeleid van de fiduciair manager, onderhouden van relaties met adviseurs en het bijhouden van de investering specifieke technische knowhow.

Het algemene dagelijkse vermogensbeheer vindt extern plaats bij Neuberger Berman Group (“de fiduciair manager”) onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds en met ondersteuning van de beleggingscommissie. Hiervoor heeft het pensioenfonds een Investment Management Agreement (IMA) met de fiduciair manager afgesloten, waarin de rol, taken en verantwoordelijkheden van de fiduciair manager ten opzichte van (het bestuur van) het pensioenfonds zijn vastgelegd alsmede de beleggingsrichtlijnen. Daarnaast biedt het Investment Plan richtlijnen aan de fiduciair manager voor het dagelijks beheer van de beleggingen van het pensioenfonds. De IMA en het Investment Plan worden herzien wanneer dit noodzakelijk wordt geacht. De fiduciair manager beheert de portefeuille op discretionaire basis met inachtneming van de beleggingsrichtlijnen en in overeenstemming met de normen van een prudente professionele vermogensbeheerder. De taken van de fiduciair manager ten opzichte van (een deel van) de portefeuille bevatten onder meer aanbevelingen doen bij het bestuur omtrent de beleggingsallocatie en het faciliteren van een eventuele herbalancering, waarbij altijd gehandeld moet worden binnen de vastgestelde beleggingsrichtlijnen.

De beleggingscommissie van het pensioenfonds is belast met het toezicht op het vermogensbeheer.

De fiduciair manager adviseert het bestuur van het pensioenfonds op basis van het (strategische) beleggingsbeleid en is verantwoordelijk voor de monitoring van de IMA en het Investment Plan in relatie tot de assets die door de fiduciair manager worden beheerd. De beleggingscommissie heeft een adviserende rol in de richting van het bestuur. Het bestuur van het pensioenfonds is, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het pensioenfonds, waaronder het beleggingsproces. De beleggingscommissie is verantwoording verschuldigd aan het pensioenfondsbestuur.

Het bestuur heeft in 2016 een de-risking proces ingezet. Het bestuur is verantwoordelijk voor het bewaken van de voortgang van dit proces en de triggers zoals gedefinieerd in het de-risking plan (op de agenda van minimaal de september / oktober bestuursvergadering). Het bestuur en de stakeholders evalueren en bespreken ten minste jaarlijks de haalbaarheid van een mogelijke volgende stap in het de-risking proces. In 2019 en 2020 is de tweede fase van het de-risking plan na uitvoering van een ALM-studie doorgevoerd en afgerond. In de tweede helft van 2021 heeft het bestuur besloten om het vervolg van het de-risking beleid vorm te geven middels een ALM-studie; op basis van deze studie is in de loop van 2022 besloten hoe een vervolg te geven aan het de-risking beleid. De eerste stap van het de-risking beleid is in juli 2022 geïmplementeerd en de tweede stap in juli 2023. De laatste stap van de de-risking is in januari 2024 geïmplementeerd.

In 2022 heeft het bestuur een nieuw ESG beleid geïmplementeerd. ESG overwegingen zijn daarmee onderdeel geworden van de investment beliefs van het pensioenfonds en onderdeel van verschillende stappen van de beleggingscyclus zoals opgenomen in het Investment Plan. Het ESG beleid wordt door het bestuur jaarlijks geëvalueerd. In de loop van 2022 is de investment belief met betrekking tot ESG bijgewerkt, waarbij extra nadruk is gelegd op de noodzaak en impact van duurzaam beleggen voor langetermijn waardecreatie van SPDF.

7.2. Risico management

Het bestuur erkent dat de financiële en niet-financiële risico’s onlosmakelijk deel uit maken van het pensioencontract en de implementatie. Het pensioenfonds hecht belang aan een gezond risicobeleid, door te beginnen met het definiëren van een geschikte risicohouding voor zowel het pensioenfonds als de aard van de pensioenregeling. Het bestuur van het pensioenfonds wil dat haar beleid inzake risicobeheer wordt aangepast aan deze risicohouding (de mate van risico’s die geschikt is tijdens de uitvoering, op welke manier moeten deze risico’s worden gemonitord en geëvalueerd, welke governance nodig is om de risico’s te controleren op een integraal niveau).

Het bestuur onderscheidt vijf stappen in dit beleidsproces:

- Identificatie risico's
- Beoordeling risico's en beheersing
- Beleidsbepaling
- Implementatie
- Monitoring en verantwoording

De risicohouding en het beleidskader zijn de uitgangspunten voor het ontwerp en de uitvoering van het strategisch beleggingsbeleid, zoals uitgelegd in de volgende paragraaf. Het bestuur stelt een aanvaardbaar risicobudget vast op basis van de risicohouding waarbij tegelijkertijd een beleid wordt geformuleerd op welke wijze het pensioenfonds omgaat met verschillende positieve of negatieve resultaten. In hoofdstuk 5 zijn geïdentificeerde individuele risico's gedefinieerd.

De mate waarin de beleggingsrisico's tot uiting komen, wordt weergegeven in het vereist eigen vermogen (VEV) met de vermelding van de minimale omvang van het eigen vermogen van het pensioenfonds, gegeven het risicoprofiel van de beleggingen. De definitie van het VEV wordt voorgeschreven in de Pensioenwet (zie de artikelen 132 PW en 138 PW). Bovendien wordt er in artikel 12 Besluit financieel toetsingskader Pensioenfondsen ook gesproken over het VEV. Het pensioenfonds heeft deze financiële risico's geïdentificeerd. De uitvoering van het beleggingsbeleid is in overeenstemming met de wet- en regelgeving door (deels) het afdekken van deze risico's en het waarborgen van voldoende differentiatie tussen beleggingscategorieën, waardoor de risico's verminderen. Het bestuur hanteert het VEV als maatstaf voor het balansrisico voor de korte termijn. Het bestuur heeft een streefniveau en bandbreedte voor het VEV bepaald als één van de middelen om het strategische balansrisico te beheren. De bandbreedte is ook bedoeld om veranderingen in het VEV als gevolg van renteveranderingen op te vangen (ceteris paribus).

7.3 Besteden risicobudget

7.3.1 Strategisch beleggingsbeleid

Het bestuur laat normaliter iedere 3 jaar een ALM-studie uitvoeren. Indien substantiële wijzigingen in het beleid of in de financiële positie van het pensioenfonds daar aanleiding toe geven, zal het bestuur in een eerder stadium een nieuwe ALM-studie laten uitvoeren. Op basis van de ALM-studie 2013 en 2016 is het bestuur tot de conclusie gekomen dat de volgende stap in het de-risking proces op lange termijn het beste aansluit bij de karakteristieken van het pensioenfonds en aansluit bij het belang van de stakeholders. In 2018 heeft het bestuur nieuwe ALM-studie uit laten voeren ter onderbouwing van de tweede fase van het de-risking plan. Eind 2020 is de tweede fase afgerond. In het vierde kwartaal van 2021 werd een nieuwe ALM-studie gestart die in 2022 werd afgerond, inclusief een daaropvolgende risicobudgetteringsstudie. De uitkomst was een verdere stap in het afbouwen van de risico's van de beleggingsstrategie van het pensioenfonds. De eerste stap van die afbouw werd in juli 2022 geïmplementeerd en de tweede stap in juli 2023. De derde goedgekeurde afbouwstap, oorspronkelijk gepland voor juli 2024, werd geïmplementeerd als onderdeel van de herziening van het beleggingsplan in oktober 2023. De nieuwe Strategische Asset allocatie ("SAA") die van kracht is vanaf 1 januari 2024, is opgenomen in het herziene Investment Plan. In de tweede helft van 2025 zou er een nieuwe ALM-studie worden opgestart. In het kader van de onderzoek naar de toekomst van het fonds is besloten de ALM-studie uit te stellen naar 2026.

7.3.2 Afdekking financiële risico's

Rente risico's

De financiële positie van het pensioenfonds verslechtert als de rente daalt. Vandaar dat het pensioenfonds meer activa moet reserveren voor de toekomstige betalingsverplichtingen. In lijn met het doel van het pensioenfonds houdt het bestuur van het pensioenfonds rekening met de structuur van de aanspraken en de resultaten van de ALM-studie om het renterisico te beperken.

Per 1 januari 2025 bedraagt de strategische renteafdekking 100%. De bandbreedtes waarbinnen de afdekking zich moet bevinden bedraagt aan de onderkant 95%; aan de bovenkant bedraagt dit 105%.

De renteafdekking (het afdekkingspercentage) wordt als volgt berekend:

$$\textit{Afdekkingspercentage} = \frac{\frac{[FI\ NAV * FI\ Dur]}{100} + Swaps\ Money\ Dur}{\frac{[Liab * Liab\ Dur]}{100}}$$

FI NAV: Fixed Income Value
FI Dur: weighted average of modified duration of respective FI indexes
Swaps Money Dur: equivalent to modified duration but expressed in monetary value
Liab / Liab Dur : based on technical Liabilities pension fund derived from the zero coupon swap rates obtained from the par swap rates

In het geval dat de bandbreedtes worden overschreden, herbalanceert de vermogensbeheerder de renteafdekking terug naar de strategische renteafdekkingspercentage met een mogelijke correctie voor tactische positionering.

De matching portefeuille wordt discretionair beheerd door de vermogensbeheerder. De specifieke richtlijnen voor de vermogensbeheer zijn vastgelegd in de specifieke onderliggende Investment Management Agreement (IMA). Deze richtlijnen voldoen aan de richtlijnen zoals deze zijn vastgelegd in de IMA en het Investment Plan met de fiduciair manager.

Valuta risico
Op grond van de stategische beleggingsmix wordt het valutarisico niet afgedekt. De looptijdmatching van de portefeuille binnen EUR moet de prioriteit hebben, maar waar aanvullende risicoreductie of inkomstengeneratie beschikbaar is en het risico wordt gecompenseerd, moet er enige bereidheid zijn om dit op te nemen. De fiduciair manager mag dit element van de relevante portefeuilles actief beheren.

7.4 Portefeuille constructie

Beleggingsrichtlijnen[2]

De beleggingsdoelstellingen als gevolg van de ALM-studie en de risicobudgetteringstudie worden vastgelegd in het Investment Plan met de fiduciair manager. In het algemeen geldt dat de gesegregeerde mandaten en fondsen moeten voldoen aan de algemene richtlijnen zoals vastgelegd in de IMA en het Investment Plan.

Het doel voor de vermogensbeheerder is om een strategische vermogensallocatie te creëren die (1) de volatiliteit van de dekkingsgraad en het staartrisico vermindert; (2) voldoende rendement oplevert om aan de verplichtingen inzake uitkeringen te voldoen, inclusief een buffer tegen marktvolatiliteit; (3) de VEV vermindert; (4) de blootstelling aan vastrentende waarden en derivaten vereenvoudigt waar dit niet in conflict zou komen met de eerste drie doelstellingen.

7.4.1 Richtlijnen portefeuille

Risico beperking
De strategische allocatie naar de Matching portefeuille bedraagt per januari 2025 97% met een bandbreedte van -7%-punt/+3%-punt aan de bovenkant [90% - 100%]. De Matching portefeuille bestaat uit beleggingen in (staats)obligaties, bedrijfsobligaties en een rente-overlay. Het strategisch renteafdekkingspercentage is 100% met een bandbreedte van -5%-punt/+5%-punt [95% - 105%].

[2] Uit en samengevat in het Investment Plan overeengekomen tussen het pensioenfonds en de Investment Manager.

De strategische benchmark van de Fixed Income Portfolio is de Bloomberg/Barclays custom benchmark zoals hieronder beschreven (hierna de "Benchmark" genoemd). De Benchmark is onderhevig aan een maandelijkse herbalanceringscontrole door de Asset Manager (aan het einde van de maand) om ervoor te zorgen dat de swap notionele gewichten in de loop van de tijd niet afwijken van benchmarkgewichten. De samenstelling van de Benchmark kan veranderen na een strategische asset allocatie review die jaarlijks door de Asset Manager wordt uitgevoerd. De Asset Manager zal aan het pensioenfonds bevestigen of er wijzigingen nodig zijn na een dergelijke review.

Index	Benchmark as per 28 Nov 2025
Euro Agg 1-3 Yr	5.0%
Euro Agg 10 Yr +	27.0%
Euro Agg Treasury 15+ Yr	5.0%
Global Agg	5.0%
Full Euro Agg	50.0%
Euro Agg AAA Treasuries	8.0%
IR Swap - EUR 20 Yr (new)	1.0%
IR Swap - EUR 45 Yr (new)	9.0%

Om twijfel te voorkomen, erkennen en stemmen de Partijen hierbij in dat de term “Benchmark” zoals hierin gebruikt, puur beschrijvend is en niet mag worden opgevat als een “benchmark” zoals gedefinieerd in de Europese Benchmarkverordening (EU) 2016/1011.

Toegestane instrumenten

De volgende financiële instrumenten zijn toegestaan in de Matching portefeuille:

- Stukken onder de volgende benchmarks: Bloomberg Capital Euro Aggregate, Bloomberg Capital Global Aggregate, Citigroup Euro Government Bond Index, Bloomberg Euro Corporate Index
- Staatsobligaties uitgegeven door soevereine Europese staten
- Covered bonds
- Bedrijfsobligaties en ‘corporate’-effecten: Verplichtingen van ondernemingen, zoals hypothecaire obligaties, converteerbare en non-coverteerbare promesses en schuldbekentissen, preferente aandelen, handelspapier, depositocertificaten en bankaccepten uitgegeven door het industriële-, nuts-, financiële-, commerciële bankwezen of door de organisaties binnen de holdingmaatschappij van de bank
- Inflation linked bonds
- Hybrid securities
- Interest only and Principle only
- Credit Linked Notes
- Perpectual bonds
- Payment-in-kind/Toggle bonds
- Promissory Notes
- Callable bonds
- Senior Bonds/Senior unsecured Bonds/Subordinated Bonds/Unsecured Bonds
- Rente futures
- Credit default swaps; lang- en kortdurig
- Rente swaps / swaptions
- Index Linked bonds
- Valuta swaps
- Effecten van overheden en agentschappen (inclusief Europese landen en overige) en supranationale effecten: obligaties uitgegeven of gegarandeerd door nationale overheden, hun onderafdelingen, agentschappen, of lokale overheden en -agentschappen of internationale agentschappen en supranationale entiteiten
- Municipal bonds
- Event-linked securities
- Geldmarktinstrumenten
- Bankleningen

- Yankee en Euro obligaties
- Mortgage-Backed securities (inclusief Collateralized Mortgage Obligations en Real Estate Mortgage Investment Conduits)
- Hypotheekderivaten (exclusief “Z” tranche en support bonds)
- Asset-backed securities
- Preferente aandelen
- Tier 1 Bank securities
- Convertible securities inc Cocos
- Investment Grade Emerging Market Securities
- Private Placements
- Futures en Forwards
- Opties, caps, floors, swaps, forwards, opties op swaps, opties op forwards.
- Spread trades
- Mortgage-backed en asset-backed securities, inclusief investment grade Collateralized Debt Obligations, Collateralized Bond Obligations & Collateralized Loan Obligations (‘CDO’s of CDO’s’ en equity tranches van CDO’s zijn niet toegestaan).
- Valutatermijncontracten, valuta- en rentefutures en opties, en opties op securities verhandeld op ofwel een beurs ofwel actief verhandeld op de over-the-counter markt.
- Securities gedefinieerd onder Rule 144A of Reg S en Commercial Paper gedefinieerd onder Section 4(2) van de Securities Act van 1933.
- Asset backed en zero coupon bonds
- Investment grade credit derivatives indices, zowel het derivatencontract als de futures versie.

Nieuwe emissies die momenteel geen deel uitmaken van de vooraf overeengekomen indices maar die wel passen bij de beleggingsrichtlijnen, zijn toegestaan, zolang de emittent een benchmarkconstituent is of zal worden. In het geval dat de nieuwe emissie geen deel uitmaakt van de indices, verkoopt de vermogensbeheerder het effect binnen 90 dagen (de 90 dagen beginnen vanaf de benchmarkherbalanceringsdatum op BD1 van elke maand).

Kredietwaardigheid
Voor de Matching portefeuille gelden de volgende richtliijnen ten aanzien van kredietwaardigheid:

- Alle stukken in de portefeuille moeten een rating hebben van minimaal BBB- / Baa3 of hoger bij aankoop (volgens Standard & Poor’s en Moody’s). In geval van een downgrade onder BBB- / Baa3, moeten de betreffende stukken binnen drie maanden verkocht worden.
- Alle geldmarktinstrumenten moeten bij aankoop een rating hebben van A3 / P3 of hoger (volgens Standard & Poor’s en Moody’s).

Concentratie (uitgedrukt als percentage van de totale allocatie naar vastrentende waarden)
Concentratielimieten voor de Euro (staats)obligaties-portefeuille zijn als volgt:

- Minimum allocatie naar Euro (staats)- (en staatsgerelateerde) obligaties: 0%
- Maximum allocatie naar Euro (staats)- (en staatsgerelateerde) obligaties: 100%
- Minimum allocatie naar Euro non-(staats)obligaties: 0%
- Maximum allocatie naar Euro non-(staats)obligaties: 60%
- Minimum allocatie naar non-Euro (staats)- (en staatsgerelateerde) obligaties: 0%
- Maximum allocatie naar non-Euro (staats)- (en staatsgerelateerde) obligaties: 20%
- Minimum allocatie naar non-Euro non-(staats)obligaties: 0%
- Maximum allocatie naar non-Euro non-(staats)obligaties 20%
- Maximum allocatie naar non-Euro obligaties: 40%
- Maximum allocatie naar 1 enkele issuer:
  - Obligaties uitgegeven of gegarandeerd door investment grade ‘foreign’ en ‘domestic’ overheden, agentschappen , soevereine en supranationale organisaties of door de overheid gesponsorde corporaties en agentschappen komen zonder restrictie in aanmerking.
  - Maximaal 10% van de portefeuille mag geïnvesteerd worden in stukken van 1 enkele issuer.

De concentratielimiet voor de Euro en non-Euro bedrijfsobligaties-portefeuille is als volgt:

- Maximum allocatie naar 1 enkele issuer: 10%

Cash limieten

Structurele cashposities zijn niet toegestaan. Cash voor transactiedoeleinden is toegestaan tot maximaal 10% van de totale Matching portefeuille. Er is geen limiet voor cash-activiteiten vanuit collateral management.

Leverage

Er is geen fysieke leverage toegestaan in het gesegregeerde vastrentende mandaat. De enige uitzondering is wanneer dit vereist is voor kortetermijnsettlementbehoeften binnen het mandaat. De rentedekkingsratio door het gebruik van renteswaps/swaptions mag niet meer bedragen dan 90% van de rentegevoeligheid van de verplichtingen.

Herbalanceren

Wanneer het renteafdekkingspercentage de geldende bandbreedtes overschrijdt, herbalanceert de fiduciair manager het afdekkingspercentage terug naar het strategische niveau met een eventuele correctie voor tactische positionering.

Return seeking portefeuille

Vanaf januari 2024 bedraagt de strategische allocatie naar de return seeking portefeuille 3% met een bandbreedte van -3%-punt/+2%-punt [0% - 5%]. De Return Seeking portefeuille bestaat uit alternatives. De beleggingen in alternatives bestaan uit vastgoed, private equity en infrastructuur. De beleggingen in de return seeking portefeuille zijn momenteel in run-off status en de allocatie zal langzaam naar 0% bewegen.

Onroerend goed richtlijnen:

- Directe en indirecte beleggingen zijn toegestaan. Dit is inclusief het gebruik van Investment Trusts, Unit Trusts, Special Funds en andere dergelijke collectieve vehikels.
- Beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde, closed-end en open-end, fund-of-funds beleggingen zijn toegestaan.
- In aanmerking komende instrumenten zijn gewone aandelen, preferente aandelen, converteerbare preferente aandelen, converteerbare obligaties, warrants en rechten.
- Wereldwijde beleggingen (Americas, Europa, MEAF, Asia Pacific) zijn toegestaan.
- Multi-Sector beleggingen zijn toegestaan (woningen, logistiek, industrie, land, kantoren, hotels, winkels, etc.)
- Core, Core plus, Value Added, Opportunistisch zijn toegestaan en een fonds mag beleggen in zowel obligaties als aandelen op alle niveaus in de kapitaalstructuur.
- Het fonds mag middels intermediaire vehikels beleggen in schuldbewijzen, leningen, schuldpapier, obligaties, converteerbare loan stock, mezzanine en andere vreemd-vermogen beleggingen of gerelateerde aandelenbeleggingen ofwel gedekt (inclusief, ofwel direct ten aanzien van onderliggend vastgoed of over de stukken van entiteiten die onroerend goed bezitten) ofwel ongedekt.
- Onroerend goed beleggingen die de volgende zaken kunnen bevatten (maar niet beperkt tot): i) aandelen of aandelengerelateerde vastgoedbeleggingen uitgegeven door voornamelijk niet-beursgenoteerde bedrijven of andere entiteiten en ii) gedekte of ongedekte leningen aan dergelijke bedrijven en entiteiten.
- Swap transacties en andere valuta-afdekkingstechnieken mogen worden gebruikt. Swap transacties mogen ook gebruikt worden om beleggingen te financieren, maar niet voor speculatieve doeleinden.

Private Equity richtlijnen:

- Beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde, closed-end en open-end, fund-of-funds beleggingen zijn toegestaan. Dit is inclusief het gebruik van Investment Trusts, Unit Trusts, Special Funds en andere dergelijke collectieve vehikels.
- Wereldwijde beleggingen (Americas, Europa, MEAF, Asia Pacific) zijn toegestaan.

- Grote buy-out, mid-market buy-out, venture, growth, distressed investments, mezzanine capital, secondaries zijn toegestaan.
- Voor efficiënt portefeuillebeheer zijn de volgende instrumenten ook toegestaan: futures, swaps, opties, stock lending regelingen, repo-overeenkomsten/omgekeerde repo-overeenkomsten, forward contracten of andere technieken of instrumenten die de beheerder nodig acht.

Infrastructuur richtlijnen:

- Beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde, closed-end en open-end, fund-of-funds beleggingen zijn toegestaan. Dit is inclusief het gebruik van Investment Trusts, Unit Trusts, Special Funds en andere dergelijke collectieve vehikels.
- Wereldwijde beleggingen (Americas, Europa, MEAF, Asia Pacific) zijn toegestaan.
- Beleggingen in water, afval, transport, energie, telecommunicatie en sociale infrastructuur zijn toegestaan.

Risicobeheersing
De maximale tracking error bedraagt 1% voor de vastrentende waarden-portefeuille ten opzichte van de benchmark.

De alternatieve beleggingen kunnen niet gemonitord worden met een maximale tracking error.

7.4.2 Generieke richtlijnen

Kostencontrole
De kosten die gemaakt worden als gevolg van het uitvoeren van het beleggingsbeleid, moeten redelijk en proportioneel in verhouding staan tot de omvang en samenstelling van de geïnvesteerde middelen en het doel van het pensioenfonds.

Derivaten
Het gebruik van derivaten is toegestaan mits de onderliggende beleggingen niet verboden zijn. Dit omvat tevens equity overlay management, hetgeen kan worden gebruikt om de mate van het risico in de portefeuille van het pensioenfonds te reduceren of om tactische wijzigingen in de portefeuille op efficiënte wijze door te voeren binnen de toegestane bandbreedtes.
Vermogensbeheerders kunnen derivaten gebruiken in het geval van:

- Het risico verminderen van de totale beleggingsportefeuille ten opzichte van de verplichtingen
- Het risiconiveau van de portefeuille reduceren
- Tactische wijzigingen efficiënt implementeren binnen de portefeuille
- Strategisch en defensief hedgen van valuta risico's

Over-the-counter derivatentransacties zijn alleen toegestaan wanneer de kredietwaardigheid van de uitgevende partij en/of tegenpartij voldoende solide is (BBB of hoger door Standard and Poor's en Moody's of Fitch) en indien adequate marktliquiditeit kan worden aangetoond.

Beleggen in de bijdragende onderneming
(Directe) beleggingen in de bijdragende onderneming of gelieerde ondernemingen) zijn voor het pensioenfonds slechts toegestaan tot een bedrag gelijk aan 2% van de portfolio. Het is de bedoeling dat er alleen exposure is aan de bijdragende of gelieerde ondernemingen als er sprake is van passieve beleggingen (via een index of een derivaat op basis van een index), waarbij indirecte blootstelling aan effecten van de sponsor onvermijdelijk is.

Algemene richtlijnen
Om de richtlijnen na te leven, monitort de "fiduciar manager":

- Asset allocaties
- Renteafdekkingspercentage
- Valuta-afdekkingspercentages
- Tracking errors

- Concentratie limieten op gesegregeerde mandaten
- Kredietwaardigheid restricties op gesegregeerde mandaten
- Beheert het dagelijkse MTM collateral en stukkenuitwisseling

Structuur investment managers
Het bestuur heeft Neuberger Berman Group LLC aangesteld als fiduciair manager om binnen de in het beleggingsplan opgestelde doelstellingen en restricties het strategische, tactische en operationele beleggingsbeleid uit te voeren. De uiteindelijke beslissing om een nieuwe vermogensbeheerder aan te stellen wordt altijd door het bestuur genomen. De bewaarneming van effecten vindt plaats bij Bank New York (BNY) als externe custodian. Het collateral management van de tegenpartijen bij de renteswaps en valuta hedges wordt uitgevoerd door de fiduciair manager.

Aan vermogensbeheer zijn kosten verbonden. De beheerkosten zijn opgenomen in de Investment Management Agreement (IMA's) met de betreffende (externe) vermogensbeheerders. Naast de beheerkosten worden binnen beleggingsfondsen kosten in rekening gebracht voor bewaarneming, administratie en audits. Alle genoemde kosten worden jaarlijks inzichtelijk gemaakt door de vermogensbeheerder en getoetst door de beleggingscommissie. Het bestuur behoudt de eindverantwoordelijkheid.

Compliance
Compliance is beschreven door de richtlijnen, zoals vastgelegd in de IMA en het Investment Plan en zoals vastgelegd door de afzonderlijke richtlijnen en beperkingen, zoals overeengekomen met de onderliggende externe manager. De vermogensbeheerders dienen deze richtlijnen te respecteren. Door middel van rapportages door de fiduciair manager, de externe vermogensbeheerders en de custodian wordt de naleving van deze voorwaarden gecontroleerd door de beleggingscommissie.

7.4.3 Kredietrisico en tegenpartij risico management
De fiduciair manager voldoet alle verplichtingen die zijn veroorzaakt door de derivatenposities van het pensioenfonds. Dit omvat deposito's van contanten of financiële instrumenten zoals marges. De fiduciair manager mag derivatentransacties uitvoeren op de beurzen en over-the-counter. In lijn met het beleid omtrent tegenpartijrisico is handel alleen toegestaan met 'Qualified Counter Parties' tot vooraf gedefinieerd kredietlimieten. 'Qualified Counter Parties' zijn gedefinieerd als gerenomeerde internationale banken met 'investment grade credit ratings' (zoals beoordeeld door Moody's, Standard and Poor's of Fitch). Vanaf het vastgestelde tegenpartijbeleid, volgt de fiduciair manager een interne review proces en evalueert periodiek de kredietwaardigheid van tegenpartijen.
Verdere mitigatie van tegenpartijrisico is vastgelegd in een ISDA-master overeenkomst en Credit Support Annex (CSA). Blootstelling aan tegenpartijen die ontstaat uit het toetreden tot renteswaps of andere 'over the counter' transacties zijn volledig zekergesteld.

7.4.4 Portfolio management
Herbalanceren en tactische asset allocatie
De samenstelling van de asset allocatie mag niet hoger zijn dan vooraf gespecificeerde bandbreedtes. Indien het percentage van de rente-hedge ratio de toepasselijke bandbreedte overschrijdt, brengt de Investment Manager de rente-hedge ratio terug naar het strategische niveau met een mogelijke correctie voor tactische positionering. De tactische positionering van de rente-hedge wordt door de Investment Manager gedefinieerd op basis van de overtuigingen van het Pension Plan en de marktvisies over de toekomstige ontwikkeling van de rentecurve. De Investment Manager informeert het bestuur op kwartaalbasis over zijn rentevisies en geeft een gedetailleerd overzicht van de rentegevoeligheid van zowel de Matching Portfolio als de verplichtingen.

7.5 Monitoring, selectie en evaluatie

7.5.1 Monitoring

De vermogensbeheerder dient te zorgen voor grondig en volledig beheer van de beleggingsportefeuille en alle gerelateerde transacties. De volgende zaken moeten ten minste eenmaal per kwartaal worden gedocumenteerd.

Voor elke asset categorie en de totale beleggingsportefeuille:

- Portfolio overzichten van primo en ultimo periode eindigend op marktwaarde transactiebasis
- Kopen/verkopen transacties (in euro)
- Waarde van vermogen winst/verlies (in euro)
- Portfolio en benchmark performance (in percentage)
- Tracking error

Voor de totale beleggingsportefeuille:

- Beknopte verklaring voor het huidige beleggingsbeleid
- Toekomstige verwachtingen
- Overzicht van de valuta, waardering, de duur, en distributie van de totale vastrentende portefeuille en de benchmark
- Informatie met betrekking tot het geïnvesteerde kapitaal, betreffende het financieringsverslag.

De onderhavige problemen worden gecontroleerd en beoordeeld op kwartaalbasis, waarbij de focus ligt in de richting van de categorie activa performance ten opzichte van de relevante benchmarks, alsook de prestaties en risicohouding geleverd door de beheerder.

Bestaande beleidsbeslissingen worden geëvalueerd en de nodige beleggingsaanpassingen zijn uitgevoerd voor toekomstige beleggingsbeslissingen.

Daarnaast, rapporteert de fiduciair manager op kwartaalbasis aan het pensioenfonds over de financiële risico's in de portefeuille. Onder andere, behandelt deze rapportage in ieder geval of de afdekking van de actuële renterisico's, valutarisico's en tegenpartijerisico's in lijn is met het beleid, zoals is opgenomen in de IMA.

7.5.2 Selectie en evaluatie

De selectie van derden, zoals vermogensbeheerders en commissionairs, vindt plaats aan de hand van door het bestuur van het pensioenfonds gehanteerde criteria die samenhangen met de investeringsorganisatie, het beleggingsproces en de beleggingsproducten. De selectie van derden en de beoordeling van hun prestaties vinden plaats op basis van objectieve criteria, die vastgesteld zijn door het pensioenfonds. De huidige vermogensbeheerders worden periodiek geëvalueerd en of ze nog steeds voldoen aan de objectieve criteria. De samenstelling van de objectieve criteria worden hieronder gespecificeerd:

- De beleggingsorganisatie
  - Financiële draagkracht
  - Klantenbestand
  - Bedrijfsmanagement
  - Compliance

- Het beleggingsproces
  - Research capaciteit
  - Portfolio constructie
  - Risicomanagement
  - ESG-overwegingen
- De beleggingsproducten

- Product suitability(geschiktheid)
- Performance
- Tarief
- Client-service
- Reporting

De gemaakte afwegingen en de daarbij gehanteerde argumenten blijken uit een systematisch opgebouwd selectie- en evaluatiedossier.

Uitbesteding van vermogensbeheer vindt plaats op basis van een overeenkomst met de betreffende vermogensbeheerder(s). Middels een investment management agreement (IMA) en een Investment Plan zijn door het pensioenfonds bevoegdheden aan de fiduciair manager (ondersteund door de Risk Management Unit en de Financial Operations Group) verleend met betrekking tot portefeuillebeheer, advieswerkzaamheden en gerelateerde diensten.

Gedurende de periode van uitbesteding draagt het pensioenfonds zorg voor de instandhouding en naleving van afdoende controlemechanismen om uitbestedingrisico's te beheersen.

7.5.3 Performance measurement

Het beleggingsresultaat wordt iedere maand gemeten door Bank New York Global Securities Serivices B.V. De vermogensbeheerders rapporteren periodiek de behaalde beleggingsresultaten en benchmarks. De performance van de vermogensbeheerders zal over voortschrijdende periodes van drie jaar en vijf jaar worden vergeleken met vooraf vastgestelde en in de beleggingsrichtlijnen opgenomen aspiratieniveaus. Daarnaast wordt het beleggingsresultaat over meerdere kortere perioden beoordeeld. Bij een beleggingsresultaat onder de minimale rendementsverwachting of consistent onder de standaard uitkomend, wordt van de beheerder een gedetailleerde verklaring verwacht. Naast kwantitatieve factoren, worden ook kwalitatieve aspecten overwogen. Organisatie portefeuilliebeheerder, veranderingen in strategie, personeelsbehoud en andere gelijksoortige factoren worden eveneens overwogen. De fiduciair manager evalueert maandelijks de beleggingsportefeuille. De Matching portefeuille wordt geëvalueerd uitgaande van het kasstroomprofiel van de verplichtingen welke geleverd wordt door de actuaris van het pensioenfonds. De beschikbare rapportages plus het driemaandelijkse informatiepakket worden aan het bestuur voorgelegd. De fiduciair manager rapporteert aan de beleggingscommissie en/of het bestuur en licht de performance en de belangrijkste zaken uit ten behoeve van het bestuur. De beleggingscommissie is belast met bovenstaande resultaatsevaluatie en rapporteren hierover aan het bestuur van het pensioenfonds in de eerstvolgende bestuursvergadering die minimaal vier maal per jaar plaatsvindt.

Het pensioenfonds laat periodiek een benchmarking studie met betrekking tot de beleggingen uitvoeren. Het doel van deze studie is om het rendement, het implementatierisico, de kosten, de kosteneffectiviteit en de toegevoegde waarde van implementatiebeslissingen te meten en te vergelijken met pensioenfondsen van gelijke grootte.

7.5.4 Waardering

De waardering van de beleggingen op de balans geschiedt in principe op een 'market-to-market' (MTM) basis.

In geval van alternatieve beleggingen heeft de de fiduciair manger een intern waarderingsbeleid dat door de custodian gehanteerd wordt voor de accounting:

- Statements van general partners (op kwartaalbasis opgesteld) vormen de waarderingsbasis.
- Deze waarderingen lopen meestal één kwartaal achter. Door de custodian wordt de volgende 'aangepaste marktwaarde' gehanteerd:

  Aangepaste marktwaarde = Waarde op vorige verslagdatum +
  Stortingen huidig kwartaal –
  Te betalen kapitaal huidig kwartaal
- De custodian houdt funded commitment amounts bij en betaalt deze amounts.

Appendix: Verklaring Beleggingsbeginselen

Introductie
Deze 'Verklaring inzake beleggingsbeginselen' (hierna: Verklaring) beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van Stichting Dow Pensioenfonds (hierna: het pensioenfonds). De uitgangspunten worden door het bestuur vastgesteld.

Conform geldende wet- en regelgeving gaat de Verklaring in op:
1. de doelstelling van het beleggingsbeleid;
2. de organisatie en risicobeheerprocedures;
3. de beleggingsbeginselen, in het bijzonder de toegepaste wegingsmethodes voor beleggingsrisico's en de strategische allocatie van de activa in het licht van de aard en de looptijd van de pensioenverplichtingen van het pensioenfonds en de risicohouding.

De Verklaring maakt onderdeel uit van de actuariële en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds en wordt om de drie jaren herzien. Daarnaast wordt de Verklaring onverwijld herzien als er tussentijds een belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid optreedt.

Op verzoek van een belanghebbende bij het pensioenfonds wordt de Verklaring verstrekt.

Doelstelling van het beleggingsbeleid
Het pensioenfonds is het pensioenfonds voor (ex-)medewerkers van Dow Benelux B.V. en de gelieerde vennootschappen (hierna: de werkgever) en voert twee pensioenregelingen uit ten behoeve van de financiële gevolgen van pensionering, arbeidsongeschiktheid en overlijden. Het pensioenfonds is als pensioenfonds onder andere verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid.

Het pensioenfonds belegt vanuit de prudent person gedachte. Daarbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's.

In lijn hiermee is de doelstelling van het beleggingsbeleid: "*een duurzaam risicoprofiel, gegeven de belangen en omstandigheden van de stakeholders en met in achtneming van het verplichtingenprofiel en beleggingshorizon van het pensioenfonds*".

Om de doelstelling te waarborgen wordt bij het bepalen van het strategisch beleggingsbeleid rekening gehouden met het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet, de verplichtingenstructuur en de financiering van het pensioenfonds zoals vastgesteld in de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever.

Strategische asset allocatie
De strategische beleggingsmix per beleggingscategorie bevat vooraf gespecificeerde bandbreedtes.
De samenstelling van de asset allocatie mag de vooraf gespecificeerde bandbreedtes niet overschrijden. Naleving van deze limieten wordt elke twee weken gecontroleerd. In geval van een overschrijding zal de Investment Manager dit binnen 2 werkdagen melden aan de Beleggingscommissie. De Beleggingscommissie en de Investment Manager zullen vervolgens bespreken welke acties moeten worden ondernomen. Een dergelijke herbalancering moet optimaal gebruik maken van alle kasstromen in of uit de portefeuille, indien van toepassing.
De tactische bandbreedtes geeft u het minimale en maximale gewicht (in % termen) dat de individuele beleggingscategorieën mogen hebben ten opzichte van de totale activa. De naleving van deze limieten wordt elke twee weken geverifieerd. Eventuele inbreuken dienen binnen een redelijke termijn te zijn verholpen.

De-risking
Het bestuur heeft zich in 2016 gecommitteerd aan een de-risking routeboek waarmee de-risking wordt bereikt in stappen afhankelijk van de ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad en het renteniveau en waar de volgende stap pas kan worden geïmplementeerd indien overeenstemming met de stakeholders is bereikt. Het bestuur en de stakeholders evalueren en

bespreken ten minste jaarlijks de haalbaarheid van een mogelijke volgende stap in het de-risking proces. In 2019 is de tweede fase van het de-risking plan na uitvoering van een ALM-studie doorgevoerd. Eind 2020 is de tweede fase afgerond.
Met het oog op de volgende fase in het de-risking proces, is begin 2022 een nieuwe ALM-studie afgerond. Op basis van deze studie is besloten tot verdere de-risking van de portefeuille. Concreet betekent dit dat over een periode van drie jaar, de portefeuille-allocatie zal worden verschoven naar 97% matching en 3% return seeking. De eerste stap naar verdere de-risking van de portefeuille is gezet in juli 2022, wat heeft geresulteerd in een strategische allocatie van 83% matching en 17% return seeking per deze datum. In januari 2025 bedraagt de strategische allocatie van matching 97% en van return seeking 3%.

Rente afdekkingsbeleid
De financiële positie van het pensioenfonds verslechtert als de rente daalt. Vandaar dat het pensioenfonds meer activa moet reserveren voor de toekomstige betalingsverplichtingen. In lijn met het doel van het pensioenfonds houdt het bestuur van het pensioenfonds rekening met de structuur van de aanspraken en de resultaten van de ALM-studie om het renterisico te beperken. Om het renterisico te beperken heeft het pensioenfonds een renteafdekkingsbeleid ontworpen, waarbij verplichtingen strategisch worden afgedekt op basis van de swapcurve. De strategische renteafdekking bedraagt 100%. De minimum toegestane renteafdekking bedraagt 95% en de maximum toegestane renteafdekking bedraagt 105%. De implementatie van het renteafdekkingsbeleid bestaat uit de beleggingen in alle EUR en USD gedenomineerde (staats)obligaties, bedrijfsobligaties en de renteoverlay beleggingen.[3]

De renteafdekking (het afdekkingspercentage) wordt als volgt berekend:

$$Renteafdekkingspercentage = \frac{\frac{[FI\ NAV * FI\ Dur]}{100} + Swaps\ Money\ Dur}{\frac{[Liab * Liab\ Dur]}{100}}$$

FI NAV: Fixed Income Value
FI Dur: weighted average of modified duration of respective FI indexes
Swaps Money Dur: equivalent to modified duration but expressed in monetary value
Liab / Liab Dur: based on technical Liabilities pension fund derived from the zero coupon swap rates obtained from the par swap rates

Organisatie en risicobeheerprocedures

Taken en verantwoordelijkheden
Het pensioenfonds is zich bewust van de rol die het als pensioenbelegger vervult. Die rol dwingt het pensioenfonds tot grote zorgvuldigheid in handelen. Het pensioenfonds is te allen tijde bereid verantwoording af te leggen over het beleggingsgedrag en de gevolgen die dit heeft voor de belanghebbenden.

Het bestuur van het pensioenfonds besteedt de vormgeving van het beleggingsbeleid uit aan de beleggingscommissie. De beleggingscommissie legt zaken als algemene richtlijnen voor beleggingen, de (strategische) portefeuilleverdeling en de bandbreedtes voor tactisch portefeuillebeheer ter goedkeuring aan het bestuur voor.
Het pensioenfonds stelt jaarlijks een Investment Plan op en heeft een Investment Management Agreement (IMA) met de fiduciair manager afgesloten, waarin de rol, taken en verantwoordelijkheden van de fiduciair manager ten opzichte van het pensioenfonds zijn vastgelegd.

Het bestuur van het pensioenfonds heeft aan de vermogensbeheerders van het pensioenfonds het mandaat gegeven om binnen de vastgestelde doelstellingen en restricties het tactische en operationele beleggingsbeleid uit te voeren.

[3] Dit is inclusief renteswaps, ‘Swaptions’ en andere rentederivaten

Daarnaast heeft het bestuur een de-risking routeboek aangenomen. Dit maakt het bestuur verantwoordelijk voor het bewaken van de voortgang van het routeboek en de triggers zoals gedefinieerd in het routeboek (op de agenda van minimaal de september / oktober bestuursvergadering). Het bestuur en de stakeholders evalueren en bespreken ten minste jaarlijks de haalbaarheid van een mogelijke volgende stap in het de-risking routeboek (maar vaker en sneller indien nodig).
Het bestuur blijft, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het pensioenfonds inclusief het beleggingsproces. De beleggingscommissie legt verantwoording af aan het bestuur.

Nevenactiviteiten
Het pensioenfonds ontwikkelt activiteiten die het fonds in staat stellen de kerntaken zo goed mogelijk uit te voeren. Voor zover die activiteiten niet behoren tot de kerntaken van een pensioenfonds, brengt het pensioenfonds deze onder in een aparte rechtspersoon. Tussen het pensioenfonds en deze rechtspersoon zal geen sprake zijn van:
- financiële kruisstromen die de rechtspersoon tot niet marktconform concurrentievoordeel strekken;
- personele unies tussen het bestuur van het pensioenfonds enerzijds en het bestuur van de rechtspersoon anderzijds;
- toegang tot kennis en gegevensbestanden van het pensioenfonds, anders dan op voorwaarden die door wet- en regelgeving worden toegestaan;
- gebruik van de naam en het beeldmerk van het pensioenfonds door de rechtspersoon.

Op dit moment zijn door het pensioenfonds geen nevenactiviteiten ondergebracht in een aparte rechtspersoon.

Rapportage
De beleggingscommissie komt ten minste één keer per kwartaal in vergadering bijeen. Ten minste elk kwartaal verstrekt de fiduciair manager samenvattende rapportages inzake de beleggingsactiviteiten en de financiële prestaties aan het bestuur en de beleggingscommissie.

Kostenbeheersing
Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt het pensioenfonds geen andere kosten dan die redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het belegd vermogen en de doelstelling van het pensioenfonds.

Deskundigheid
Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de deskundigheid die vereist is voor:
- een optimaal beleggingsresultaat;
- een professioneel beheer van de beleggingen; en
- de beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's.

Scheiding van belangen
Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gewaakt voor belangenverstrengeling. Met het oog daarop zijn de bestuursleden, raad van toezicht, leden van het verantwoordingsorgaan, medewerkers van het pensioenbureau en medewerkers van de fiduciair manager gehouden een gedragscode na te leven.

Een externe compliance officer ziet toe op naleving van de gedragscode.

Corporate governance
Het pensioenfonds is van mening dat ethiek, duurzaamheid en corporate governance onlosmakelijk met zorgvuldig ondernemerschap verbonden zijn. Het pensioenfonds verwacht dit ook van zijn dienstverleners zoals externe vermogensbeheerders.

De activiteiten van het pensioenfonds op het gebied van ethiek, duurzaamheid en corporate governance vormen voor het pensioenfonds geen doel op zichzelf. Naleving van het beleid van het pensioenfonds op deze gebieden wordt getoetst aan de primaire verantwoordelijkheid om een optimaal rendement te genereren in het belang van de belanghebbenden bij het pensioenfonds en in lijn met de Dow kernwaarden[4] daar waar mogelijk.

Beleggingsbeginselen

Het beleggingsproces
Het beleggingsproces vormt de randvoorwaarden van het beleggingsbeleid. Onder het beleggingsproces wordt verstaan het geheel van regels dat toeziet op de voorbereiding en de uitvoering van het beleggingsbeleid en het beheer van de beleggingen. Het pensioenfonds verlangt dat gehandeld wordt in overeenstemming met de regels van het beleggingsproces. Dit leidt tot een consistent en beredeneerd beleggingsgedrag, in alle geledingen van de organisatie.

Beleggingsbeslissingen
Het pensioenfonds beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverwegingen in relatie tot de verplichtingenstructuur. In beginsel sluit het pensioenfonds geen afzonderlijke beleggingscategorie, –instrument of –techniek uit.

Daarentegen werkt het pensioenfonds uiteraard niet mee aan een beleggingstransactie die verboden is, bijvoorbeeld op grond van het internationaal recht.

Toegepaste wegingsmethoden voor beleggingsrisico's
De beleggingen, het beheer van de beleggingen en de beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's geschieden met inachtneming van de actuariële en bedrijfstechnische nota. Voor de generieke sturing van de risico's is de weging naar de beleggingscategorieën in de beleggingsportefeuille van groot belang. Specifieke sturing op marktrisico's vindt plaats met behulp van onder andere standaarddeviatie, tracking error en 'value at risk' (VaR) methodieken. Voor kredietrisico's wordt gewerkt met credit ratings. Het bestuur hanteert het VEV als maatstaf voor het balansrisico. Het bestuur heeft een streefniveau en bandbreedte voor het VEV bepaald als een van de middelen om het strategische balansrisico te beheren. De bandbreedte is ook bedoeld om veranderingen in het VEV als gevolg van renteveranderingen op te vangen (ceteris paribus). Het VEV van de strategische asset allocatie bedraagt per Q4 2025 108,7%; de beleidsdekkingsgraad per Q4 2025 bedraagt 116,8%. Sinds juli 2023 is de bandbreedte voor het VEV van het pensioenfonds vastgesteld op 104% - 113%. Het bestuur versmalt deze bandbreedtes voor de Investment Manager naar 104% - 112%. De VEV-getallen zijn uitgedrukt in termen van de vereiste dekkingsgraad en niet in termen van de vereiste solvabiliteitsbuffer.

Waarderingsmethode
De beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde.

Strategische allocatie
In het kader van een integrale benadering van de beleggingen en de verplichtingen wordt de invulling van het beleggingsbeleid gebaseerd op Asset Liability Management (ALM). De ALM-studie is maatgevend voor de verdeling over de beleggingscategorieën, waarbij wordt gestreefd naar een optimale beleggingsportefeuille in combinatie met een consistent premie- en toeslagbeleid. De ALM-studie wordt in beginsel eens in de drie jaren, dan wel vaker indien het bestuur van het pensioenfonds dat wenselijk acht, dan wel indien dit wordt verlangd door DNB, uitgevoerd. Naast de ALM-studie voert het bestuur periodiek een risicobudgetteringstudie uit om het strategisch beleggingsbeleid nader in te vullen en het jaarlijks beleggingsplan te onderbouwen.

[4] De Dow kernwaarden zijn opgenomen in de Dow Code of Conduct. Onderdeel hiervan is de ondertekening van de United Nations Global Compact en het belang van 10 universeel geaccepteerde principes (waaronder mensenrechten, werkgelegenheid, milieu en anti-corruptie).

Op basis van de visie en macro-economische ontwikkelingen en de financiële markten zal het pensioenfonds de strategische beleggingsmix actief beheren binnen de gestelde bandbreedtes.

ESG beleid
Duurzaam beleggen brengt traditioneel beleggen in balans met inzichten op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur (ESG) om de langetermijnresultaten te verbeteren. Deze langetermijnresultaten kunnen gericht zijn op:

- De risico- en rendementskenmerken van beleggingen, dat wil zeggen het gebruik van ESG-informatie om ESG-risico's voor de beleggingsportefeuille te beperken.
- En/of de langetermijnbijdrage van beleggingen aan een betere en duurzamere wereld en samenleving.

ESG-factoren, die een breed scala van zaken omvatten, zijn belangrijk voor SDPF en moeten in overweging worden genomen in de context van de evaluatie van langetermijnbeleggingsrisico's en -mogelijkheden, naast de traditionele financiële analyse, als onderdeel van het beleggingsproces.

Voorbeelden van ESG-kwesties, zoals vastgelegd door United Nations Global Compact (UNGC), zijn onder meer:

MILIEU	**MAATSCHAPPIJ**	**BESTUUR**
klimaatverandering	mensenrechten	omkoping en corruptie
uitputting van hulpbronnen	moderne slavernij	beloning van bestuurders
afval	kinderarbeid	diversiteit en structuur van het bestuur
vervuiling	arbeidsomstandigheden	politiek lobbyen en donaties
ontbossing	werknemersrelaties	fiscale strategie

De meeste ontwikkelde landen hebben het Klimaatakkoord van Parijs[5] ondertekend en scoren hoog[6] op de United Nations Sustainable Development Goals (*duurzame ontwikkelingsdoeleinden*, UN SDG).[7]

ESG-overwegingen zijn onderdeel geworden van het beleggingsproces van SDPF, aangezien zowel het vermogensbeheer als regelgevende instanties zich snel hebben ontwikkeld en ESG-factoren steeds relevanter worden. Er zijn verschillende strategieën beschikbaar om een duurzaam beleggingsbeleid te voeren:

- Uitsluitingen of negatieve screening: uitsluiten van aandelen, bedrijven of landen.
- Best in class-screening of positieve screening: 'overweight' bedrijven met een hoge ESG-score.
- ESG-integratie: het opnemen van ESG-metrics en -risico's in de beleggingsanalyse en het selecteren van vermogensbeheerders die bij hun aandelenselectie rekening houden met ESG-informatie.
- Stemmen: het uitoefenen van stemrechten verbonden aan aandelen op een aandeelhoudersvergadering.
- Engagement: doelgerichte tweerichtingsinteracties tussen twee of meer belanghebbenden, bijvoorbeeld belegger en ondernemingsleiding.

[5] Het Klimaatakkoord van Parijs: https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement
[6] Sustainable Development Report: https://dashboards.sdgindex.org/rankings
[7] UN SDG: https://sdgs.un.org/goals

- Thematisch beleggen: beleggen in thema's of activa die specifiek bijdragen aan duurzame oplossingen / milieu en maatschappij, zoals groen vastgoed, cleantech, onderwijs en gezondheid.
- Impactbelegging: beleggen om positieve sociale en milieueffecten te realiseren.
- Gemeenschapsbeleggen: kapitaal wordt specifiek geleid naar traditioneel achtergestelde personen of gemeenschappen en er wordt financiering verstrekt aan bedrijven met een duidelijk sociaal doel of milieudoel.

SDPF is een klein fonds en heeft zijn beleggingen uitbesteed aan externe vermogensbeheerders. De beoordeling van het ESG-beleid en de ESG-aanpak van de vermogensbeheerders maken deel uit van het due diligence-proces voor het inwerken van beheerders.

Daarnaast erkent het Bestuur ESG-overwegingen in het beleggingsproces en heeft daarom een ESG-werkgroep.

De ESG-werkgroep houdt zich voornamelijk bezig met het monitoren van de ESG-factoren van haar belangrijkste vermogensbeheerder Neuberger Berman

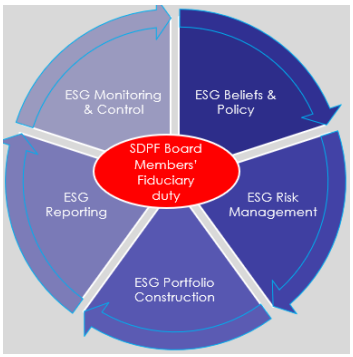

De ESG-werkgroep heeft ook een ESG-enquête gehouden voor het Bestuur van SDPF over hun ESG-kennisniveau en voorkeuren ten aanzien van het ESG-beleid van SDPF.

Bovendien staat het Bestuur toe dat effecten worden geselecteerd die een specifiek milieu- of sociaal kenmerk zouden kunnen bevorderen en/of die een doelstelling zouden kunnen hebben in verband met milieu- of sociale zaken, zolang het voor risico gecorrigeerde doelrendement en de strategie van die beleggingsbeheerder in overeenstemming zijn met de doelstelling van het Plan.

De regelgeving en marktpraktijk van duurzame beleggingen, met inbegrip van ESG-gerelateerde rapportageverplichtingen en ESG-factoren, is aan het ontwikkelen, en vereist een constante monitoring van een veranderende wereld en aanpassing aan de ontwikkelende behoeften en normen.

Goedgekeurde ESG-beleggingsovertuigingen:

ESG-overwegingen: Environmental, Social en Governance ("ESG") factoren, die een breed scala aan zaken omvatten, zijn worden door SDPF gemonitord en moeten worden meegenomenin de evaluatie van het risicogecorrigeerd rendement op de lange termijn.

Het opnemen van ESG-overwegingen in het beleggingsproces wordt steeds belangrijker voor de beleggingswereld en zal door SDPF worden gemonitord.

Begrippenlijst – Verklaring inzake beleggingsbeginselen

Actief beleggen
Op grond van een bepaalde marktvisie wordt afgeweken van de benchmark, om zo te trachten een betere performance te behalen.

ALM
Afkorting van Asset Liability Management, het afstemmen van de beleggingsmix op verplichtingen. Het uitvoeren van een ALM-studie kan een pensioenfonds of verzekeringsmaatschappij behulpzaam zijn bij het kiezen van de juiste beleggingsmix.
Een ALM-studie kent de volgende aspecten:
1. het in kaart brengen van de financiële stromen;
2. de simulatie van toekomstige financiële posities;
3. de samenhang met de economische omgeving;
4. de vergelijking van beleidsvarianten.

Beleggingsmix
De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals bijvoorbeeld: aandelen, onroerend goed en vastrentende waarden met een nadere onderverdeling in binnen- en buitenlandse beleggingen.

Beleggingsbeleid
Een pensioenfonds is verplicht om op solide wijze te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is enerzijds gericht op het zoveel mogelijk uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van beleggingen op de verplichtingen juist zijn: het pensioenfonds moet op het juiste moment aan haar verplichtingen kunnen voldoen.
Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld.

Beleggingsfondsen
Een beleggingsfonds is een voorraad van kapitaal behorend tot talrijke investeerders, die gebruikt wordt om op collectieve basis effecten aan te schaffen, waarbij ieder investeerder eigendom en controle behoud over zijn eigen aandelen. Een beleggingsfonds biedt een breder spectrum aan beleggingskansen, bredere beheersdeskundigheid en lagere beleggingskosten dan investeerders zelf zouden kunnen behalen. Het totaalbedrag wordt het fondsvermogen genoemd. Beleggen middels een beleggingsfonds is een efficiënte manier om een adequate spreiding te bewerkstelligen.

Benchmark (index)
Een objectieve maatstaf voor zowel de samenstelling als de performance van het belegde vermogen. Een benchmarkindex is een mandje van –bijvoorbeeld- een aantal aandelen. In beginsel bepaalt de totale waarde van alle uitstaande aandelen de waarde van een index; fluctuaties in de waarde van de index worden derhalve veroorzaakt door koersfluctuaties van de in de index opgenomen aandelen. Bekende voorbeelden van indices zijn AEX , Dow Jones Industrial Average of S&P 500.

Derivaten
Afgeleide financiële instrumenten, dat wil zeggen financiële contracten, waarvan de waarde wordt afgeleid van een onderliggende waarde (bijv. een aandeel), een referentieprijs of een index (bijv. de AEX-index). De hoofdvormen van derivaten zijn opties, futures contracten en forward contracten.

Governance
De wijze waarop de besluitvormingsprocessen omtrent het beleggingsbeleid binnen een pensioenfonds zijn georganiseerd.

Mandaat vermogensbeheer
Het mandaat vermogensbeheer, ook wel beleggingsrichtlijnen of beleggingsinstructie genoemd, bevat de beleggingstechnische afspraken over het beheer van het vermogen. Het mandaat wordt vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur en bevat alle restricties waarbinnen een vermogensbeheerder vervolgens naar eigen inzicht mag beleggen.

Marktwaarde
Waarde van een beleggingsobject als het op dit moment zou worden verkocht.

Monitoring
Monitoring is het continue proces van overzicht van de consequente en juiste werking van de controlemaatregelen. Deze monitoring kan door het pensioenfonds zelf gebeuren of uitbesteed worden aan een onafhankelijk orgaan (bijv. audit). Monitoring maakt integraal deel uit van het controlesysteem.

Onroerend goed
Men kan direct en indirect beleggen in onroerend goed. Direct beleggingen kan men door woningen of winkels aan te kopen. Indirect kan men investeren middels participaties in beleggingsfondsen aan te kopen die beleggen in onroerend goed.

Outperformance
Het verschil tussen het behaalde rendement en het rendement van de benchmark (positief of negatief). Dit verschil geeft aan hoeveel waarde is toegevoegd door middel van actief beleggen. Outperformance wordt ook wel alpha genoemd.

Passief beleggen
Hieronder kan worden verstaan indexbeleggen of buy and hold beleggen. Het is gericht op het zo laag mogelijk houden van de transactiekosten.

Performance
De absolute performance van (een deel van) het vermogen is het totale rendement op marktwaarde. De relatieve performance wordt gemeten tegen de benchmark index. Het plan differentieert tussen absolute- en de relatieve performance in zijn performance attributatie-rapportage.

Rating
De rating van een belegging of een onderneming geeft het kredietrisico van een bepaalde belegging weer. Vastrentende waarden hebben bijvoorbeeld pas voldoende kwaliteit vanaf een kredietwaardigheid, voorzien van een rating BBB- (BBB min) of hoger. De ratings worden vastgesteld door gespecialiseerde bureaus, zoals bijvoorbeeld S&P, Moody's en Fitch.

Strategische beleggingsmix
De lange termijn verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën (zoals aandelen, vastrentende waarden, onroerend goed). Deze verdeling wordt veelal gebaseerd op een ALM-studie.

Swaps
Contracten die de verplichting inhouden tot uitwisseling van geldstromen gedurende een bepaalde periode en volgens bepaalde condities. De meest voorkomende zijn renteswaps, waarbij een variabele (korte) rente gewisseld wordt met een vaste (lange) rente, en credit default swaps.

Tracking error
Statistische maatstaf die weergeeft hoe groot de kans is dat de outperformance zal afwijken van nul. De tracking error is gelijk aan de standaarddeviatie van de outperformance. Het is een goede maatstaf voor het meten van het extra risico van de portefeuille ten opzichte van de benchmark.

Een hoge tracking error betekent veel kans op een rendement ver onder of boven de benchmark en dus veel extra risico ten opzichte van de benchmark.

Valutahedging
Het afdekken van valutarisico door middel van valutatermijn-transacties (forward contracts).

Vastrentende waarden
Verzamelnaam voor beleggingen waarop in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt. Voorbeelden van vastrentende waarden zijn lang- en kortdurige obligaties, onderhandse leningen en hypotheken. Deze beleggingen worden als lagere risico's beschouwd dan risico-zoekende beleggingen, zoals zakelijke waarden, alternatieve investeringen etc. .

Vermogensbeheerder
Een professionele beheerder van vermogens voor organisaties (zoals pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen enz.) en/of vermogende particulieren. Vermogensbeheerders zijn vaak onderdeel van een bank, dan wel financiële instelling, maar kunnen ook een onafhankelijke organisatie zijn. In Nederland kunnen vermogensbeheerders zich onder bepaalde voorwaarden laten registreren bij Autoriteit Financiële Markten (voorheen: Stichting Toezicht Effectenverkeer).

Zakelijke waarden en risico-zoekende beleggingen Zakelijke waarden zijn investeringen in aandelen. Andere risico-zoekende beleggingen zijn, onder andere, investeringen in vastgoed en infrastructuur. Deze investeringen worden beschouwd als een hoger risico dan investeringen in vastrentende waarden.

8. Premiebeleid

1. De werkgever betaalt een zuiver kostendekkende premie conform onderstaande methodiek.

2. De werkgever zal aan het pensioenfonds de premies voldoen op basis van de in deze actuariële en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds vermelde grondslagen. Voor de premiebetaling wordt uitgegaan van de rentetermijnstructuur (RTS) per 31 december van voorgaand jaar, zoals gepubliceerd door DNB.

3. Bepaling premies

   De kostendekkende premie voor de inkoop van één jaar pensioenopbouw wordt berekend als de som van de volgende elementen:

   a) voor deelnemers in de pensioenregeling:
      i) Opbouw ouderdomspensioen ingaande 67 jaar (inclusief limited backservice)
      ii) Opbouw partnerpensioen (inclusief limited backservice)
      iii) Risicodekking nog op te bouwen partnerpensioen en wezenpensioen
   b) Risicopremie voor Anw-hiaat van 3,0% van de jaarlijkse reguliere pensioenkosten voor pensioenopbouw en risicodekking (onderdelen i, ii en iii), exclusief limited backservice
   c) Risicopremie premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid van 5,0% van de jaarlijkse reguliere pensioenkosten voor pensioenopbouw en risicodekking (onderdelen i, ii en iii), exclusief limited backservice
   d) Risicopremie WGA-hiaatpensioen en WIA-excedentpensioen van 9,0% van de jaarlijkse reguliere pensioenkosten voor pensioenopbouw en risicodekking (onderdelen i, ii en iii), exclusief limited backservice

   De netto premies worden verhoogd met een opslag voor toekomstige uitvoeringskosten van 2,5% van de hierboven gemelde onderdelen plus een opslag voor uitvoeringskosten in het boekjaar van € 500.000.

4. Bepaling bruto premies

   De netto premies, met uitzondering van de opslag voor uitvoeringskosten in het boekjaar, worden vermenigvuldigd met de vereiste dekkingsgraad per 31 december van het voorafgaande jaar van het pensioenfonds, resulterend in de bruto premies. Jaarlijks wordt de vereiste dekkingsgraad opnieuw bepaald gebaseerd op het strategische beleggingsbeleid van het pensioenfonds zoals op dat moment van toepassing. Dit geldt als de zuiver kostendekkende premie. De hoogte van deze premie is afhankelijk van eventuele herstelpremies of premiekortingen welke hierna beschreven worden. De bruto premie wordt jaarlijks op voorhand geraamd. Na afloop van het boekjaar wordt de definitieve bruto premie bepaald, rekening houdend met mutaties in het deelnemersbestand van het pensioenfonds gedurende het jaar en de werkelijke uitvoeringskosten. Het verschil tussen de geraamde bruto premie en de definitieve bruto premie wordt via de definitieve afrekening met de werkgever verrekend.

5. Bepaling te betalen premies

   De te betalen premie wordt afgeleid van de onder e. bepaalde bruto premie en wordt verhoogd (de herstelpremie) of verlaagd (premiekorting) afhankelijk van de dekkingsgraad van het pensioenfonds:

   a. Indien de beleidsdekkingsgraad aan het eind van het kwartaal onder het niveau behorend bij het vereist eigen vermogen (VEV) ligt, meldt het pensioenfonds dit onverwijld aan DNB en wordt binnen de wettelijke termijn of zoveel eerder, indien vereist door DNB, een herstelplan opgesteld, waarin het pensioenfonds uitwerkt binnen de maximaal gestelde

wettelijke termijn weer uit de situatie van tekort te geraken. Als zonder aanvullende maatregelen binnen de wettelijke hersteltermijn een tekort resteert, worden aanvullende herstelpremies vastgesteld opdat bedoelde wettelijke hersteltermijn naar verwachting wordt gehaald. De aanvullende herstelpremies worden gespreid over de hersteltermijn van het herstelplan vastgesteld en maken onderdeel uit van deze uitvoeringsovereenkomst. Het herstelplan wordt overeenkomstig het bepaalde in de Pensioenwet jaarlijks geactualiseerd zolang de beleidsdekkingsgraad onder het niveau behorend bij het vereist eigen vermogen ligt. Bij de actualisatie wordt jaarlijks getoetst of de in het voorgaande jaar bepaalde toekomstige aanvullende herstelpremies nog benodigd zijn gezien de hoogte van de beleidsdekkingsgraad op het moment van actualisatie, dan wel of deze toekomstige herstelpremies geactualiseerd moeten worden. Met ingang van het jaar volgend op het jaar waarin is vastgesteld dat er volgens de beleidsdekkingsgraad geen sprake meer is van een tekort zijn er geen herstelpremies meer verschuldigd.

b. Indien de beleidsdekkingsgraad gedurende een termijn van zes meetmomenten (vijf jaar) onafgebroken onder het niveau behorend bij het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) ligt en de actuele dekkingsgraad op het zesde meetmoment eveneens onder het MVEV ligt, is de werkgever op dat moment een zodanige herstelpremie verschuldigd dat rekening houdend met deze herstelpremie, de actuele dekkingsgraad ten minste gelijk is aan 105%[8].

c. Ingeval het pensioenfonds per jaareinde een beleidsdekkingsgraad heeft van meer dan de vereiste dekkingsgraad + 5%-punt, wordt de bruto premie voor het nieuwe jaar, zonder een daaraan voorafgaand verzoek van de werkgever, verminderd met het verschil tussen de beleidsdekkingsgraad en de vereiste dekkingsgraad + 5%, vermenigvuldigd met de technische voorziening ultimo het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de premiekorting van toepassing is. Zolang de feitelijke dekkingsgraad niet meer is dan de vereiste dekkingsgraad + 10%-punt, blijven de deelnemers onverminderd verplicht de eigen bijdrage in de pensioenlasten te betalen, ongeacht de mate waarin de door de werkgever af te dragen premie wordt verminderd. De premie bedraagt daarmee minimaal de door de deelnemers gezamenlijk betaalde eigen bijdrage in de pensioenlasten. Als de beleidsdekkingsgraad de vereiste dekkingsgraad met 10%-punt overschrijdt, heeft de werkgever het recht het meerdere (het verschil tussen de vereiste dekkingsgraad +10%-punt en de beleidsdekkingsgraad per jaareinde, vermenigvuldigd met de technische voorzieningen ultimo het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de premiereductie van toepassing is) als teruggave te vragen en zal het bestuur redelijkerwijs de goedkeuring aan die teruggave niet onthouden als aan de wettelijke vereisten is voldaan.

   Indien er op basis van de beleidsdekkingsgraad per jaareinde sprake kan zijn van een premieteruggave, wordt het besluit hiertoe genomen in de bestuursvergadering van juni, na vaststelling van het jaarwerk van het voorafgaande jaar. Indien tot premieteruggave besloten wordt, wordt de premieteruggave direct verwerkt in de feitelijke dekkingsgraad (eind juni) en vanaf dat moment ook in de beleidsdekkingsgraad. Er vindt geen aanpassing van de (beleids-)dekkingsgraad met terugwerkende kracht plaats.

d. Het is de werkgever toegestaan de hierboven omschreven te betalen premie te verhogen. De hierboven beschreven premiebepalingen overeengekomen door de werkgever en het pensioenfonds veranderen niet door een verhoging van de premie. Eventuele premieverhogingen hebben geen effect op de rechten van het pensioenfonds met betrekking tot te betalen premies in de volgende jaren en kunnen derhalve niet geïnterpreteerd worden als zijnde een nieuw beleid. De werkgever beslist zelfstandig over aanvullende premies bovenop de te betalen premie zoals beschreven in de voorgaande paragrafen.

[8] Vgl. artikel 5 lid 5 onder b. van de uitvoeringsovereenkomst. 105% is daar expliciet in opgenomen.

e. Samengevat resulteert dit beleid in:
    a. Beleidsdekkingsgraad < niveau behorend bij het VEV: reguliere premies, eventueel vermeerderd met de aan de hand van het herstelplan vastgestelde herstelpremies. In het geval dat – volgens het herstelplan de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de vereiste dekkingsgraad binnen 10 jaar zullen extra herstelpremies gedurende 10 jaar afgedragen moeten worden zodanig dat de beleidsdekkingsgraad voldoet aan de vereiste dekkingsgraad.
    b. De beleidsdekkingsgraad tussen het niveau behorend bij het VEV en vereiste dekkingsgraad plus 5%-punt: reguliere premies
    c. De beleidsdekkingsgraad overschrijdt de vereiste dekkingsgraad met minstens 5%-punt en hoogstens 10%-punt: reguliere premies minus overschrijdingen vergeleken met de vereiste dekkingsgraad plus 5%-punt. Het saldo van de normale premies en de aftrek moet minimaal gelijk zijn aan de werknemerspremie.
    d. De beleidsdekkingsgraad overschrijdt de vereiste dekkingsgraad met minimaal 10%-punt: terugbetaling van het meerdere boven vereiste dekkingsgraad plus 10%-punt en premiekorting zoals beschreven onder c.

6. Bepaling te betalen premies
De limited backservice is onderdeel van de opbouw ouderdomspensioen en partnerpensioen zoals genoemd onder 3 lid a. Voor de limited backservice verwijzen wij naar de hoofdkenmerken van het Pensioenreglement 2026 in hoofdstuk 3.1.

Situatie	Basis premie	Herstelpremie	Premiekorting	Premieteruggave
BDG > VDG + 10%	KDP	nvt	Min [WNpremie ; 5% * TV]	[BDG - (VDG + 10%)] * TV
VDG + 5 % < BDG < VDG + 10%	KDP	nvt	Min [WNpremie ; (BDG – VDG + 5%) * TV]	nvt
VDG < BDG < VDG + 5%	KDP	nvt	nvt	nvt
BDG < VDG	KDP	zdd E[BDG (t+10)] = VDG	nvt	nvt
BDG gedurende 5 jaar < MVDG, en ADG < MVDG	KDP	Einde 5e jaar [105% – ADG] * TV	nvt	nvt

- ADG = Actuele dekkingsgraad
- BDG = Beleidsdekkingsgraad
- VDG = Vereiste dekkingsgraad
- MVDG = Minimaal vereiste dekkingsgraad
- KDP = Kostendekkende premie
- TV = Technische voorziening
- zdd = zodanig dat
- E[BDG (t+10)] = verwachte beleidsdekkingsgraad na 10 jaar
- WNpremie = werknemerspremie
- nvt = niet van toepassing

8.1 Toerekening kosten pensioenbeheer aan vermogensbeheerkosten

Het pensioenfonds maakt gedurende het boekjaar kosten voor pensioenbeheer en vermogensbeheerkosten. Deze kosten worden separaat in het jaarverslag verantwoord. De wijze waarop- en de mate waarin het pensioenfonds de kosten voor pensioenbeheer toerekent aan vermogensbeheer is opgenomen in bijlage III bij deze abtn. Het percentage van de uitvoeringskosten dat wordt toegerekend aan de vermogensbeheerkosten wordt driejaarlijks herzien door het bestuur van het pensioenfonds.

9. Financiële sturingsmiddelen

9.1. Premiebeleid

Uit hoofdstuk 8 blijkt dat de premie ieder jaar opnieuw wordt vastgesteld. De daadwerkelijke ontwikkelingen zullen van jaar tot jaar een afwijking te zien geven van de te betalen opslag. In hoofdstuk 8 is verder aangegeven in welke gevallen de daadwerkelijke financiële positie kan leiden tot extra premies, dan wel premiekortingen.

9.2. Beleggingsbeleid

Uit hoofdstuk 7 blijkt dat het strategisch beleggingsbeleid door middel van een ALM-studie (en Risk Budgeting studie) wordt afgestemd op de verplichtingen van het pensioenfonds. Door het strategische beleggingsbeleid om de drie jaar te herijken aan de hand van een nieuwe ALM studie, kan er worden ingespeeld op wijzigingen in het risicoprofiel van de pensioentoezeggingen en in de risicoperceptie van het bestuur van het pensioenfonds.

10. Haalbaarheidstoets en risicohouding

10.1 Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets geeft inzicht in het te verwachten pensioenresultaat op fondsniveau en de risico's die daarbij spelen, gegeven de financiële opzet van het pensioenfonds.
Bij de invulling van de haalbaarheidstoets worden door het bestuur van het pensioenfonds in overleg met de sociale partners kwantitatieve ondergrenzen bepaald die passen binnen de risicohouding van het pensioenfonds. Ook de richtniveaus en bandbreedtes die per beleggings- en risicocategorie in het beleggingsbeleid moeten worden opgenomen op basis van de prudent person regel en moeten aansluiten bij de risicohouding van het fonds, zowel voor de korte als voor de lange termijn. De toets moet worden uitgevoerd conform artikel 22 Besluit financieel toetsingskader en de nadere uitwerking in artikel 30 van de Regeling Pensioenwet. Ieder jaar wordt de haalbaarheidstoets opnieuw uitgevoerd.

10.2 Aanvangshaalbaarheidstoets

Het fonds heeft vanuit de feitelijke financiële positie van het fonds een aanvangstoets laten uitvoeren teneinde te laten zien dat het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het fonds gewekte verwachtingen over het pensioenresultaat, rekening houdend met de gekozen ondergrens. Hiermee wordt inzichtelijk dat:

- het premiebeleid over de gehele berekeningshorizon voldoende realistisch en haalbaar is;
- dat het fonds voldoende herstelcapaciteit heeft om naar verwachting vanuit de situatie dat aan de vereisten voor het minimaal vereist eigen vermogen wordt voldaan, binnen de looptijd van het herstelplan aan de vereisten voor het vereist eigen vermogen te voldoen; en
- dat het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau.

10.3 Jaarlijkse haalbaarheidstoets

Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat nog steeds aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. Jaarlijks wordt vanuit de feitelijk financiële positie van het fonds getoetst of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het fonds gekozen ondergrens en of het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau.

10.4 Maatregelen in geval onvoldoende jaarlijkse haalbaarheidstoets

Indien bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat **niet** wordt voldaan aan een van de volgende criteria uit de aanvangshaalbaarheidstoets:

- Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau blijft boven de door het pensioenfonds gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat; en/of

- Het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario wijkt niet teveel af van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij het pensioenfonds hiervoor de maximale afwijking heeft vastgesteld,

treedt het pensioenfonds in overleg met de sociale partners om te bezien of, en zo ja welke, maatregelen genomen moeten worden.

10.5 Doelstellingen en risicohouding

Op grond van artikel 102a van de Pensioenwet en met inachtneming van artikel 1 van het besluit Financieel Toetsingskader stemt het fonds met sociale partners een risicohouding af. Deze

risicohouding uit zich in de hoogte van het Vereist Eigen Vermogen voor de korte termijn, de uitkomsten van de haalbaarheidstoets voor de lange termijn, alsmede – voor ons fonds en aangesloten onderneming – in de mate van mogelijke spreiding van premieuitkomsten. Het vereiste van een expliciete risicohouding is op 1 januari 2015 van kracht geworden en is 1 oktober 2015 geïmplementeerd.

Stichting Dow Pensioenfonds kent – in vergelijking tot de meeste andere pensioenfondsen – een bijzondere situatie, omdat er geen (voorwaardelijke) toeslagen gelden, terwijl de werkgever alle risico's absorbeert door zonodig aanvullende premies te betalen, dan wel een premiekorting te verkrijgen als de (beleids)dekkingsgraad oploopt. Dit betekent dat de pensioenuitkomsten vast staan en de resultaten van de haalbaarheidstoets geen verandering ondervinden als de risicohouding zou worden aangepast, zolang althans het alles absorberende premiebeleid niet verandert. Het pensioenfonds neemt – altijd al in overleg met Dow en dus vooruitlopend in feite op de nu verplichte afstemming van de risicohouding– thans beleggingsrisico's. Daarbij vormen de verwachte meeropbrengsten op de beleggingen in vergelijking tot de ontwikkeling van de verplichtingen mede een bron om de pensioenen te kunnen financieren. Tegelijk is duidelijk dat het neerwaartse risico kan leiden tot noodzakelijke bijstortingen. Dit is in het verleden door de werkgever expliciet onderkend en aanvaard en heeft geleid tot de actuele risicohouding, zoals wij die hierna kort samenvatten. Het bestuur heeft zich gecommitteerd aan een de-risking routeboek waarmee de-risking wordt bereikt in stappen afhankelijk van de ontwikkeling van de dekkingsgraad en waar de volgende stap pas kan worden geïmplementeerd in overeenstemming met de stakeholders.

Kwantitatieve risicohouding
De risicohouding van het fonds voor de lange termijn wordt vastgelegd met de vaststelling van kwantitatieve risicogrenzen. Bij een overschrijding van de risicogrenzen zal er een kwalitatieve discussie volgen, rekening houdend met de situatie en inzichten van dat moment.

Het bestuur heeft de volgende ondergrenzen (lange termijn) vastgesteld met betrekking tot het pensioenresultaat:

1. Vanuit de situatie waarbij dekkingsgraad gelijk is aan vereist eigen vermogen dient de mediaan van het pensioenresultaat ten minste gelijk te zijn aan 50%.
2. Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat ten minste gelijk te zijn aan 50%.
3. Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een "slechtweer scenario" (lees: 5^{e} percentiel) 40% te bedragen

De gekozen risicohouding manifesteert zich in het verder in deze ABTN vastgelegde beleggingsbeleid wat ertoe leidt dat de bezittingen zich in wijzigende economische omstandigheden anders ontwikkelen dan de verplichtingen, hetgeen tot uitdrukking komt in de veranderende (beleids)dekkingsgraad. Dit beleggingsbeleid wordt gekenschetst door de vereiste dekkingsgraad. Het bestuur hanteert het VEV als maatstaf voor het balansrisico. Het bestuur heeft een streefniveau en bandbreedte voor het VEV bepaald als een van de middelen om het strategische balansrisico te beheren. De bandbreedte is ook bedoeld om veranderingen in het VEV als gevolg van renteveranderingen op te vangen (ceteris paribus). Vanaf 2024 bedraagt de bandbreedte voor het VEV: 102% - 112%, wat ook de risicohouding voor de korte termijn uitdrukt.

Op de lange termijn leidt dit tot dezelfde uitkomsten van de haalbaarheidstoets als bij welke andere risicohouding en bijbehorend beleggingsbeleid dan ook. Bij het fonds zegt de uitkomst van de haalbaarheidstoets daarom alleen iets over de pensioenregeling, afgemeten aan de voorgeschreven maatstaf van een volledig waardevast pensioen. De haalbaarheidstoets houdt echter geen enkele rekening met het relatieve niveau van de nominale toezegging. Anders gezegd: wettelijk betekent dit dat de uitkomsten van de haalbaarheidstoets, waarbij de toezegging van het fonds inclusief een limited back service van 2% wordt uitgedrukt als percentage van een toezegging, alleen dient om de bestendigheid te toetsen. Daarom vormt de daadwerkelijke uitkomst van het pensioenresultaat de basis voor het bepalen van de ondergrens, gezien de

nominale doelstelling die het fonds nastreeft. Dit zegt derhalve niets over de prestaties van het fonds in het licht van de doelstellingen die het fonds heeft gesteld. De resulterende premies in slechte scenario's zijn bekend bij de werkgever en mede reden de risicohouding in heroverweging te nemen en de beleggingen meer af te stemmen op de verplichtingen.

Aldus vastgesteld op 10 april 2026

Stichting Dow Pensioenfonds

Bijlage I – Het Crisisplan

Het Crisisplan
Stichting Dow Pensioenfonds
Versie 2026

Dit crisisplan is een financieel plan en bevat een beschrijving van maatregelen die het Bestuur van het fonds op korte termijn effectief kan inzetten, indien in korte tijd de dekkingsgraad zich zeer snel beweegt richting kritiek niveau. Hiermee zou het realiseren van de doelstelling van het fonds in gevaar komen.

De maatregelen die in dit financieel crisisplan zijn opgenomen zal het Bestuur in het geval van een (financiële) crisis altijd afstemmen op de aard van de crisis en de situatie van dat moment. Hiermee onderscheidt het crisisplan zich van een herstelplan.

Dit crisisplan bevat de volgende elementen die achtereenvolgens worden beschreven.

1. Vaststelling wanneer naar de mening van het fonds sprake is van een financiele crisis
2. Vaststelling van de kritieke dekkingsgraad, zijnde het niveau van de dekkingsgraad, waarbij het fonds zonder (aanvullende) maatregelen en zonder het korten van rechten niet meer kan herstellen
3. Maatregelen die ter beschikking staan
4. Beschrijving van de inzet van deze maatregelen en het financieel effect hiervan
5. Communicatie met belanghebbenden in een crisissituatie
6. Beschrijving van het besluitvormingsproces
7. Jaarlijkse toetsing van het plan

Dit crisisplan is gebaseerd op de huidige situatie zonder rekening te houden met eventuele toekomstige wijzigingen welke samenhangen met uitwerking ten gevolge van de pensioenwet. Jaarlijks zal het crisisplan op actualiteit worden getoetst.

1. Vaststelling wanneer naar de mening van het fonds sprake is van een crisis

Het Bestuur is van mening dat er sprake is van een financiële crisis, waarbij de doelstelling van het fonds: het blijven uitkeren van de nominale pensioenverplichtingen, in gevaar kan komen, als de beleidsdekkingsgraad tot een zodanig niveau daalt dat het fonds niet meer in staat is om zelfstandig te herstellen. De fondsspecifieke situatie is dat de garantie van Dow hierbij een cruciale rol speelt.

Indien sprake is van een (sterke) daling van de actuele dekkingsgraad, waarbij de beleidsdekkingsgraad (nog) niet tot een zodanig niveau is gedaald dat het fonds niet meer in staat is om zelfstandig te herstellen, is (nog) geen sprake van een financiële crisis. Wel geeft een dergelijke (sterke) daling van de actuele dekkingsgraad aanleiding de actuele dekkingsgraadontwikkelingen meer frequent te monitoren. De frequentie van deze monitoring is afhankelijk van hetgeen het Bestuur daartoe wenselijk acht. Het Bestuur neemt daarbij in elk geval, doch niet-uitputtend, in acht de mate waarin de actuele dekkingsgraad is gedaald en de mate waarin het fonds in een financiële crisis terecht dreigt te komen.

In dit plan wordt rekening gehouden met de kostendekkende premie, op basis van de actuele Rentetermijnstructuur. Het pensioenfonds heeft per 31 december 2023 geen tekort daar de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op dat moment hoger is dan de vereiste dekkingsgraad.

Een (sterke) daling van de beleidsdekkingsgraad zou zich bij het fonds voor kunnen doen in de volgende situaties:

- indien de rentetermijnstructuur (RTS) door de financiële crisis zich nog verder naar een lagere waarde begeeft.
- indien de waarde van het belegd vermogen sterk vermindert.
- bij eventuele wijzigingen in de ontwikkelingen van een hogere levensverwachting
- een combinatie van bovengenoemde situaties.

Als gevolg van bovenstaande situaties kan de beleidsdekkingsgraad van het fonds zodanig verslechteren en een kritiek niveau bereiken dat het fonds zich niet meer autonoom kan herstellen binnen de wettelijke hersteltermijn. In dat geval zijn (aanvullende) maatregelen nodig die onder paragraaf 3 en paragraaf 4 worden beschreven. De kritieke grenzen voor de dekkingsgraad staan onder paragraaf 2 vermeld.

2. Vaststelling van de kritieke dekkingsgraad

Dé kritieke beleidsdekkingsgraad voor het fonds is niet direct te benoemen. Dit is immers afhankelijk van diverse factoren die, hetzij ieder voor zich, hetzij in (een bepaalde) combinatie, hun invloed uitoefenen op de financiële positie van het fonds.

Het grootste risico voor het pensioenfonds is dat, in geval van dekkingstekort, de werkgever de herstelpremies niet betaalt of stopzet.

Scenario	Kritieke dekkingsgraad
	31-12-2025
a) Het in overleg treden met de sponsor betreffende het niet (tijdig) betalen van de herstelpremies.	104,1%
b) Als punt a niet tot een oplossing leidt, dan zal het afwikkelen van de opzegging van de uitvoeringsovereenkomst verder opgevolgd moeten worden.	

Een risico voor het pensioenfonds is dat, in geval van een lagere beleidsdekkingsgraad dan de vereiste dekkingsgraad, de werkgever de verhoging van de premie niet betaalt of stopzet.

Scenario	Vereiste dekkingsgraad (strategisch)
	31-12-2025
a) Het in overleg treden met de sponsor betreffende het niet (tijdig) betalen van de extra premies.	108,7%

3. Maatregelen die ter beschikking staan

Het fonds heeft een financieel beleidskader dat door het Bestuur is vastgesteld. Met dit beleidskader is sprake van een evenwichtig en integraal financieel beleid. In het beleidskader is het pensioenbeleid, het premiebeleid en het beleggingsbeleid geïntegreerd. In het beleidskader is het niveau van de (beleids)dekkingsgraad bepalend voor de wijze waarop binnen de diverse beleidsgebieden het beleid wordt gevoerd.

De enige actie is: Overleg sponsor

4. Beschrijving van de inzet van deze actie en het financieel effect hiervan

De actie die ter beschikking staat en onder paragraaf 3 genoemd is, wordt nu beschreven op basis van de mate van realiteit van inzet en het financieel effect.

Overleg sponsor: Het fonds zal eerst in overleg moeten treden met de sponsor over de ontstane crisissituatie. Indien dit geen oplossing oplevert, zal hiermede artikel 11 van de uitvoeringsovereenkomt in werking treden. De uitvoeringsovereenkomst is bij aangetekend schrijven opzegbaar per 31 december van enig jaar met inachtneming van de volgende bepaling: Ingeval van een beleidsdekkingsgraad lager dan minimum vereist, is de opzegging door de werkgever pas mogelijk als het dekkingstekort is opgeheven, door afwikkeling van het herstelplan of door een betaling ineens door de werkgever. Deze actie is voor ons fonds de meest kritieke factor.

5. Communicatie met belanghebbenden in een crisissituatie zoals beschreven onder punt 1 en punt 2.

- De werkgever brengt de ondernemingsraden meteen op de hoogte.
- Het Bestuur van het fonds stuurt een brief naar de deelnemers over de ontstane crisissituatie. Tegelijkertijd wordt de brief ook gepubliceerd op de website van het fonds.
- Afhankelijk van de ontwikkeling van de crisis en de verdere gevolgen hiervan voor het fonds, worden aanvullende berichten op de website geplaatst. Dit gebeurt op frequente basis (2-wekelijks/maandelijks). Indien nodig, worden informatiebijeenkomsten georganiseerd.
- Tenslotte zorgt het Pensioenbureau ervoor dat de medewerkers telefonische en/of schriftelijke vragen beantwoorden.
- Indien de crisissituatie verdwenen en/of opgeheven is, zal het Bestuur van het fonds de ondernemingsraad en de deelnemers op de hoogte brengen.
- Het crisisplan is onderdeel van de ABTN.
- Met het opstellen van een financieel crisisplan voldoet het fonds aan de Pensioenwet.

6. Beschrijving van het besluitvormingsproces

De totale premie voor het hele jaar wordt een keer per jaar vastgesteld en ¼ van de totale premie wordt per kwartaal betaald door de bijdragende ondernemingen.
Het pensioenbureau rapporteert op kwartaalbasis aan het Bestuur dat de (herstel) premies op tijd worden betaald en goed uitgevoerd. Bij het bepalen of er een financiële crisis is, zal het Bestuur contact opnemen met de bijdragende ondernemingen.

7. Jaarlijkse toetsing van het crisisplan

Het crisisplan zal eenmaal per jaar door het Bestuur worden getoetst.

Bijlage II – Procesbeschrijving maandrapportages

Maandrapportages

1. Inleiding

Onderdeel van het Financieel Toetsingskader dat van kracht is sinds 1 januari 2015 is de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is gedefinieerd als het voortschrijdend gemiddelde van de gerapporteerde (actuele) dekkingsgraden van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Op grond hiervan dienen pensioenfondsen volgens de Pensioenwet hun beleidsbeslissingen te nemen. Daarmee wordt het proces rondom de maandelijkse vaststelling van de dekkingsgraden (die uiteindelijk ten grondslag liggen aan de in het bestuursverslag te vermelden beleidsdekkingsgraad) nog belangrijker.

Deze bijlage omschrijft het proces van het vaststellen van de maandelijkse dekkingsgraadbepaling waarmee het fonds waarborgt dat deze zoveel mogelijk wordt gebaseerd op juiste en tijdige informatie. Deze procesbeschrijving is gebaseerd op het huidige proces rondom de vaststelling van de dekkingsgraad zoals dat bij het fonds reeds plaatsvindt.

2. Procesbeschrijving

De maandelijkse actuele dekkingsgraad is gebaseerd op het aanwezig fondsvermogen en de Technische Voorziening (TV). Neuberger Berman levert maandelijks de best estimate van de marktwaarde van de beleggingen aan WTW. WTW verhoogt deze opgave van het fondsvermogen met de waarde van de herverzekering en eventueel andere voorzieningen van werkgeverspremie en verlaagt deze opgave met de nog te betalen sociale premies en belastingen.

WTW bepaalt maandelijks de TV per maandeinde, gebaseerd op de fondsgrondslagen en de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per maandeinde. De berekeningen van de TV worden gebaseerd op de kasstromen die AZL ieder kwartaal oplevert. Voor het construeren van de kasstromen gaat AZL uit van de feitelijke aanspraken in de deelnemersadministratie per kwartaaleinde (dus inclusief alle uitgevoerde mutaties zoals in- en uitdiensttredingen, pensioenopbouw, waardeoverdrachten en overlijdensgevallen). Door deze tussentijdse update van kasstromen, is de TV die ten grondslag ligt aan de maandelijkse dekkingsgraad gebaseerd op de meest recente deelnemersinformatie. WTW voert enkel een controle uit op hoofdlijnen of het effect van de update in lijn der verwachting ligt. WTW controleert de TV op plausibiliteit en stemt eventuele (significante) bevindingen/afwijkingen af met AZL en Pensioenbureau.

Aanvullend op de maandelijks ontvangen informatie worden er door WTW correcties toegepast om een betere aansluiting te voorzien op de maandelijkse situatie van het fonds:

- Maandelijks vindt er een aanpassing plaats op de assets d.m.v. een voorziening om timingsverschil tussen opbouw (per einde kwartaal) en premiebetaling (na afloop van kwartaal) in lijn met elkaar te brengen;
- De TV wordt verhoogd met de Voorziening Langdurig zieken (2 maal AO premie van dat jaar);
- Indien er aanvullende bekende significante mutaties zijn die niet in de kasstromen van AZL verwerkt zijn, kan dat aanleiding geven om dit extracomptabel op te nemen in de maandrapportage. Per geval wordt dit besloten in overleg met het pensioenbureau.

Met behulp van de vastgestelde TV stelt WTW de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad vast en stuurt deze uit naar het pensioenbureau, die vervolgens hierop ook een plausibiliteitscontrole uitvoert. Vervolgens wordt de rapportage door WTW verstuurd naar het pensioenbureau en Portfolio Investments. Tot slot rapporteert het pensioenbureau van Stichting Dow Pensioenfonds de geaccordeerde maanddekkingsgraad aan het bestuur. AZL rapporteert de maanddekkingsgraad via Digitaal Loket aan DNB.

3. Verwerking beleidsbeslissingen en grondslagwijzigingen
Bij wijzigingen van het beleid of de actuariële grondslagen van het pensioenfonds, is het streven om de betreffende wijziging in de dekkingsgraad te verwerken uiterlijk in de eerste rapportage nadat het bestuursbesluit is genomen. Bestuursbesluiten die van invloed zijn op de dekkingsgraad worden dan ook zo snel mogelijk na de bestuursvergadering gecommuniceerd met AZL en WTW.

Indien gedurende het jaar wordt besloten tot een wijziging van actuariële grondslagen, zal dit effect bij de jaarlijkse (actuariële) analyse (in het kader van de jaarrekening) worden bepaald per einde boekjaar.

4. Terugwerkendekracht aanpassingen
Indien achteraf blijkt dat een gerapporteerde maanddekkingsgraad aanpassing behoeft als gevolg van een beleidsbeslissing of grondslagwijziging, dient deze aanpassing bij de berekening van de beleidsdekkingsgraad te worden meegenomen. Het is niet verplicht hiervoor een herrapportage in te dienen. De grens voor het een correctie in de dekkingsgraden voor de vaststelling van de beleidsdekkingsgraad is een effect op de actuele dekkingsgraad van 0,1%-punt. Eventuele aanpassingen dienen te worden toegelicht in het toelichtingsveld in de rapportage tool van DNB, zodat de hoogte van de beleidsdekkingsgraad verklaard is.

Bijlage III – Toerekening uitvoeringskosten aan kosten vermogensbeheer

Het pensioenfonds maakt gedurende het boekjaar uitvoeringskosten onder te verdelen in kosten pensioenbeheer en kosten vermogensbeheer. Deze kosten worden separaat in het jaarverslag verantwoord. De kosten pensioenbeheer omvatten alle kosten die samenhangen met pensioenbeheeractiviteiten, zoals: kosten van rechtenadministratie, deelnemer communicatie, bestuur en advies & controle.

In onderstaande tabel staan de uitvoeringskosten per onderdeel, zoals opgenomen in de jaarrekening 2023. Per onderdeel is aangegeven welk percentage van de uitvoeringskosten toegerekend kan worden aan vermogensbeheer met bijbehorende toelichting.

	Bedrag JV 2023 (x € 1.000)	*% toe te rekenen aan vermogensbeheer*	*Toelichting*
Administratie Regulier	*664*	*0%*	*Deze werkzaamheden hebben geen betrekking op het vermogen*
Administratie Implementatie	*212*	*0%*	*Analoog aan Administratie Regulier*
Administratie Incidenteel	*0*	*0%*	*Analoog aan Administratie Regulier*
Accountant Controle jaarrekening	*84*	*50%*	*Controle betreft m.n. de jaarbalans die voor 50% betrekking heeft op het vermogen*
Accountant Fiscaal advies	*0*	*0%*	*Deze werkzaamheden hebben geen betrekking op het vermogen*
Actuaris Certificering	*24*	*35%*	*Controle betreft voornamelijk actuarieel, maar beoordeling prudent person en controle (Minimum) Vereist Eigen Vermogen en de Dekkingspositie zijn ook onderdeel van controlewerkzaamheden certificerend actuaris*
Actuariële Sleutelfunctiehouder	*10*	*0%*	*Deze werkzaamheden hebben geen betrekking op het vermogen*
Actuaris Advies en jaarwerk	*320*	*50%*	*Werkzaamheden die betrekking hebben op vermogensbeheer ALM, de-risking, Kwartaalstaten, HBT en een groot deel van het jaarwerk*
Bestuur	*43*	*50%*	*Gemiddelde tijdsbesteding aan vermogensbeheer is geschat op 50%*
Contributie DNB	*168*	*50%*	*Ca. 50% heeft betrekking op vermogensbeheer*
Contributie Pensioenfederatie	*23*	*50%*	*Ca. 50% heeft betrekking op vermogensbeheer*
Contributie AFM	*15*	*50%*	*Ca. 50% heeft betrekking op vermogensbeheer*
Heffing Pensioenregister	*1*	*0%*	*Het pensioenregister heeft geen betrekking op vermogensbeheer*

	Bedrag JV 2023 (x € 1.000)	% toe te rekenen aan vermogensbeheer	Toelichting
Raad van Toezicht	*46*	*50%*	*Gemiddelde tijdsbesteding aan vermogensbeheer is geschat op 50%*
Opleidingskosten	*25*	*50%*	*Gemiddelde tijdsbesteding aan vermogensbeheer is bij opleiding ca. 50%*
Vergaderkosten	*32*	*50%*	*Analoog aan kosten Bestuur*
DOW Pensioenbureau werkzaamheden	*310*	*30%*	*Gemiddelde tijdsbesteding aan vermogensbeheer is bij het Pensioenbureau geschat op ca. 30%*
Overige kosten	*98*	*50%*	*Overige kosten hebben gemiddeld 50% betrekking op zaken die met vermogensbeheer te maken hebben.*
Totaal	***2.075***	***25% (afgerond)***	

Op basis van voorgaand overzicht is 25% van de uitvoeringskosten toegerekend aan kosten vermogensbeheer.

De laatste herijking van de toerekening van de uitvoeringskosten aan kosten vermogensbeheer is laatstelijk vastgesteld in de bestuursvergadering van 12 april 2024. Het daaruit voortvloeiende percentage van 25% wordt als richtlijn gehanteerd worden voor de komende drie jaren. Dit percentage wordt driejaarlijks herzien door het bestuur (eerste herijking ten behoeve van jaarwerk 2026).

Bijlage IV – Beleid Eigenrisicobeoordeling Stichting Dow Pensioenfonds

Inleiding

Het pensioenfonds verricht periodiek of (indien vereist) tussentijds een eigenrisicobeoordeling (hierna: ERB). De ERB wordt vastgelegd in een ‘Rapport Eigenrisicobeoordeling’ (hierna: de rapportage). Om de ERB van toegevoegde waarde voor Stichting Dow Pensioenfonds (hierna: het pensioenfonds) te laten zijn en de processen daaromtrent voorspoedig te laten verlopen, heeft het pensioenfonds dit ‘Beleid Eigenrisicobeoordeling’ opgesteld.

Dit ‘Beleid Eigenrisicobeoordeling’ beschrijft de volgende zaken:

1. Wat is het doel van de ERB?
2. Wanneer wordt de ERB uitgevoerd?
3. Op welke wijze komt de ERB tot stand?
4. Aan welke eisen dient de ERB te voldoen?
5. Wat is de inhoud van de ERB?

Doel

Het doel van de ERB is een integrale analyse en beoordeling door het bestuur van:

1. de risico’s waaraan het pensioenfonds is blootgesteld;
2. de risico’s waaraan het pensioenfonds in de toekomst kan worden blootgesteld; en
3. de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer en beheersmaatregelen.

Een en ander om inzicht en samenhang te creëren tussen de Missie, Visie, Strategie en Doelstellingen van het pensioenfonds en de materiële risico’s die de Missie, Visie, Strategie en Doelstellingen van het pensioenfonds kunnen bedreigen. Zodanig dat (de uitkomst van) de ERB een bijdrage kan leveren aan een goede onderbouwing van (strategische) bestuursbesluiten.

Bij en/of na het uitvoeren van de ERB kunnen aandachtspunten in de (organisatie van de) risicobeheersing naar voren komen, waarop het bestuur besluit actie te ondernemen. Deze aandachtspunten en actiepunten worden in de rapportage benoemd en worden vervolgens in beginsel opgepakt als onderdeel van de reguliere risicomanagementcyclus van het pensioenfonds.

Bij significante wijzigingen van het risicoprofiel of bij strategische besluiten actualiseert het pensioenfonds de ERB. In dergelijke gevallen dient de rapportage ter vastlegging van hoe deze besluiten de risicobeheersing van het pensioenfonds beïnvloeden en in welke mate de risicobeheersing aanpassing behoeft.

Hoewel de raad van toezicht geen formele rol heeft in de uitvoering van de ERB, maakt de raad van toezicht wel gebruik van de uitgevoerde ERB en de daaruit voortvloeiende rapportage. Dit in verband met de taak van de raad van toezicht toe te zien op de adequate risicobeheersing door het pensioenfonds.

Vanuit haar toezichtstaak ontvangt ook DNB de rapportages.

Periodiciteit en ‘triggers’

Conform de wettelijke eisen voert het pensioenfonds de ERB in beginsel eens in de drie jaar uit. De laatste reguliere ERB is verricht in 2025.

Naast de verplichting de ERB periodiek uit te voeren, bestaat de verplichting een tussentijdse ERB uit te voeren:

1. indien er sprake is van een significante wijziging in het risicoprofiel van het pensioenfonds; of
2. indien er sprake is van een strategisch besluiten met een materiële impact op het risicoprofiel van het pensioenfonds.

Vanwege de ruime formulering van de gevallen, waarin het pensioenfonds een tussentijdse ERB dient uit te voeren, heeft het bestuur van het pensioenfonds een aantal 'triggers' vastgesteld. Deze 'triggers' beschrijven meer concreet en expliciet in welke situaties in ieder geval een tussentijdse ERB door het pensioenfonds zal worden verricht. Het bestuur van het pensioenfonds heeft de volgende 'triggers' geformuleerd:

- Besluit tot fusie met een ander pensioenfonds;
- Besluit tot sluiting van het pensioenfonds;
- Beëindiging van een materiële uitbestedingsrelatie van het pensioenfonds;
- Materiële wijziging van het bestuursmodel van het pensioenfonds;
- Materiële wijziging van de pensioenregeling van het pensioenfonds;
- Materiële wijziging van de financiële opzet van het pensioenfonds.

Wanneer een tussentijdse ERB wordt verricht, kan worden volstaan met de actualisatie van een eerder regulier uitgevoerde ERB. Bij een dergelijke actualisatie kan de analyse en de beoordeling beperkt blijven tot de onderdelen van de rapportage die door de specifieke aanleiding worden geraakt. Uitgangspunt daarbij is dat de (tussentijdse) ERB te allen tijde proportioneel moet zijn, gelet op de omvang, aard, schaal en complexiteit van het pensioenfonds. Indien er zich een significante wijziging van het risicoprofiel of een strategisch besluit met materiële impact op het risicoprofiel van het pensioenfonds voordoet, voordat de eerste ERB is uitgevoerd, zal het bestuur een volledige ERB uitvoeren.

Op welk moment de tussentijdse ERB (bijvoorbeeld voor- of na een bestuursbesluit) wordt verricht, zal per geval door het bestuur worden beoordeeld. Het bestuur zal hierbij beoordelen op welk moment de ERB de meeste toegevoegde waarde kan bieden.

Het bestuur legt de belangrijkste conclusies van de ERB vast in het bestuursverslag. Het bestuur geeft daarbij tevens aan of zich een specifieke aanleiding voor het verrichten van een (tussentijdse) ERB heeft voorgedaan.

Totstandkoming

De rapportage wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Voor de totstandkoming van de rapportage kan het bestuur gebruikmaken van externe ondersteunende partijen, waaronder het pensioenbureau van het pensioenfonds en partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. De sleutelhouder van de risicobeheerfunctie is te allen tijde betrokken bij de totstandkoming van de rapportage. Bij de beoordeling van de doelmatigheid van het risicobeheer en bij de beoordeling van de risico's die het pensioenfonds loopt, baseert het bestuur zich onder andere op recente rapportages vanuit de risicobeheerfunctie en de interne auditfunctie van het pensioenfonds.

Wettelijke vereisten

Met de rapportage geeft het pensioenfonds invulling aan het vereiste om een ERB uit te voeren, zoals is vastgelegd in artikel 18b van het Besluit Financieel Toetsingskader. Dit vereiste is per 13 januari 2019 van kracht is geworden.

Op grond van artikel 18b van het Besluit Financieel Toetsingskader omvat de ERB in ieder geval de volgende onderdelen:

a) een beschrijving van de wijze waarop de eigenrisicobeoordeling in het managementproces en de besluitvormingsprocessen is geïntegreerd;
b) een beoordeling van de doelmatigheid van het risicobeheer;
c) een beschrijving van de wijze waarop belangenconflicten met de bijdragende onderneming worden beheerst bij uitbesteding van de werkzaamheden van de sleutelfuncties;
d) een beoordeling van de totale financieringsbehoeften inclusief, indien van toepassing, een beschrijving van het herstelplan;
e) een beoordeling van de risico's voor de belanghebbenden met betrekking tot pensioenaanspraken en –rechten en de effectiviteit van eventuele corrigerende maatregelen;
f) een kwalitatieve beoordeling van de mechanismen ter bescherming van de pensioenuitkeringen;
g) een kwalitatieve beoordeling van de operationele risico's;
h) een beoordeling van ESG risico's; en
i) een beschrijving van methoden om risico's te beoordelen.

Het pensioenfonds waarborgt dat bovenstaande onderdelen, al dan niet onder verwijzing naar onderliggende (fonds)documenten, rapportages en/of beleidsstukken, terugkomen in de rapportage.

Inhoud van de rapportage

De rapportage wordt vastgesteld door het bestuur en bevat in beginsel alle elementen, die artikel 18b van het Besluit Financieel Toetsingskader voorschrijft. Het bestuur zal alvorens de ERB verricht wordt, afhankelijk van de aanleiding voor de ERB, het doel van de ERB vaststellen. Hoe uitgebreid de elementen zoals hiervoor opgenomen, expliciet in de rapportage worden beschreven, is mede afhankelijk van het doel van de ERB en van hetgeen het bestuur van het pensioenfonds hiertoe nodig acht.

Uitgangspunt is in ieder geval dat de rapportage te allen tijde proportioneel moet zijn, gelet op de omvang, aard, schaal en complexiteit van het pensioenfonds. Dat betekent dat ten aanzien van een groot deel van de onderdelen in de rapportage kan worden volstaan met een verwijzing naar (fonds)documenten, beleidsstukken en (risico)rapportages. Onderdelen waarvoor niet kan worden volstaan met een verwijzing zullen te allen tijde expliciet in de rapportage worden behandeld.

De elementen die, al dan niet onder verwijzing naar een onderliggend document, onderdeel zijn van de rapportage, zijn in beginsel de volgende:

1) Beschrijving van de missie, visie en strategie van het pensioenfonds, inclusief ontwikkeling daarin ten opzichte van de vorige ERB.

2) Evaluatie van de geformuleerde risicohouding in relatie tot missie, visie, strategie en doelstelling, waaronder:
    a. een evaluatie van risicohouding financiële risico's; en
    b. een evaluatie van risicohouding niet-financiële risico's.

3) Beoordeling van de doelmatigheid van het risicobeheer, waaronder:
    a. een evaluatie van de risico-cultuur;
    b. een evaluatie van de governance-structuur voor risicobeheersing, waaronder:
        i. de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij het risicobeheer van de diverse betrokkenen; en
        ii. de scheiding van de 1e, 2e en 3e lijn in opzet, bestaan en werking.
    c. een evaluatie van werking van risicomanagementprocessen (risicomanagementcyclus), waaronder:
        i. doorvertaling van de risicohouding naar risicobeleid/kaderstelling/normen/KRI's op diverse risicogebieden;
        ii. risico-identificatie en risico-analyse;
            1. Worden de juiste risico's en subrisico's onderscheiden?

2. Zijn er ontwikkelingen (nieuwe/opkomende risico's) waarmee rekening moet worden gehouden?
3. Worden risico's in voldoende diepgang geanalyseerd?

iii. proces voor toetsing werking van beheersmaatregelen op de diverse risicogebieden; en
iv. rapportagestructuur en -lijnen.

Bij de beoordeling wordt onder meer ingegaan op de efficiënte werking in de praktijk, de daadwerkelijke toegevoegde waarde en de mate van onafhankelijkheid.

4) Beoordeling van de risico's die het pensioenfonds loopt:
   a. Binnen de risicomanagementcyclus die het pensioenfonds permanent doorloopt, wordt periodiek gerapporteerd over de risico's die het pensioenfonds loopt (financieel en niet-financieel) en het beleid dat het pensioenfonds voert voor de beheersing van deze risico's. Het rapport bevat daarom een samenvatting van en verwijzingen naar de meest recente risicorapportages waarbij deze risico's zijn beoordeeld.
   b. De rapportage bevat een samenvattende conclusie van het bestuur over de meest materiële risico's die het pensioenfonds loopt, hoe deze risico's zich verhouden tot de Missie, Visie, Strategie en Doelstellingen van het pensioenfonds en de actiepunten die het pensioenfonds daarbij heeft geformuleerd. Deze actiepunten zullen vervolgens worden geadresseerd in de reguliere risicomanagementcyclus.

Documenthistorie:

Datum	Door	Verandering
Januari 2014	Bestuur	▪ Beschrijving Dagelijks Bestuur ▪ Toevoeging crisisplan ▪ Aanpassing omschrijving pensioenregeling ▪ Beschrijving kostenvoorziening ▪ Beschrijving minimaal vereist vermogen ▪ Vervallen paragraaf Styron ▪ Wijziging premiebeleid
Maart 2014	Bestuur	▪ Benchmark-aanpassing ▪ Update van het crisisplan (bijlage)
September 2014	Bestuur	▪ Pag 1: Deze actuariële en bedrijfstechnische nota is vastgesteld op 12 april 2010. Aangepast aan nieuwe datum ▪ Pag2: Terneuzen en Delfzijl zijn gezamenlijk gerechtigd 1 deelnemer voor te dragen ▪ Onder 2.2. Beheersmaatregelen en interne controle verplaatst naar 2.1 en beginnen met gedragscode *Bestuur* Het bestuur komt ten minste één keer per kwartaal in vergadering bijeen. Bij deze vergaderingen zijn in ieder geval de voorzitter of vicevoorzitter en de secretaris aanwezig. *Beleggingscommissie* Het bestuur wordt voor wat betreft het beleggingsbeleid ondersteund door een beleggingscommissie. De beleggingscommissie komt eveneens ten minste één keer per kwartaal in vergadering bijeen. De commissie benoemt uit haar midden de voorzitter van de beleggingscommissie. Voor de uitoefening van haar taak beschikt het bestuur tevens ten minste over de volgende informatie: - Een maandelijkse rapportage inzake de beleggingen, de performance en de daarbij behorende (geprognosticeerde) ontwikkeling van de dekkingsgraad. - Een maandelijkse rapportage inzake de ontwikkeling van de cash flow. - De relevante ontwikkelingen op pensioengebied en de mogelijke consequenties hiervan voor het fonds. - Het jaarverslag van het fonds. - Een jaarrapportage van de accountant. - Een jaarrapportage van de actuaris. - Relevante vakpublicaties. ▪ Pag 3 aangepast naar ‘van de belanghebbenden’

		▪ Pag 4: samenstelling verantwoordingsorgaan aangepast aan de statuten ▪ Pagina 5: Crisisplan in de eerste twee alinea's staat bijna hetzelfde: De tweede alinea is verwijderd ▪ Pagina 6 Beschrijving pensioenregeling: Pensioenregeling A heet nu pensioenregeling 2014. Consequent doorgevoerd in stuk ▪ Beschreven wat pensioenspaarrekening a en b zijn ▪ Pagina 17: Deze vormen van liquiditeitsrisico zijn in het beleggingsbeleid geïntegreerd en worden gemonitord. ▪ Pagina 19: Ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het pensioenfonds aanwezige informatie heeft het pensioenfonds een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode geldt voor bestuursleden, voor leden van de beleggingscommissie, voor alle medewerkers van het ~~pensioenfonds~~ pensioenbureau en de door het bestuur aangewezen personen en instanties. Is aangepast ▪ Pagina 27: Voor de beleggingsportefeuille wordt ~~een passieve maar~~ voornamelijk een actieve beleggingsstrategie gehanteerd ▪ Pagina 28: ISDA uitgeschreven ▪ Pagina 29: 7.6.0: De Verklaring maakt onderdeel uit van de actuariële en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds ~~opgenomen~~ ▪ Pagina 31 : De beleggingscommissie bestaat uit twee werkgeversvertegenwoordigers, twee deelnemersvertegenwoordigers en de Directeur Portfolio Investment Group…. Dit is verwijderd, de samenstelling is al eerder beschreven ▪ Pagina 32: De ALM-studie wordt in beginsel eens in de drie jaren, ~~doch zoveel vaker~~ dan vaker als het bestuur van het pensioenfonds dat wenselijk acht dan wel wordt verlangd door DNB, uitgevoerd ▪ Pagina 36: Opbouw ouderdomspensioen ~~ingaande~~ ingaande 67 jaar Is aangepast naar 'dan wel vaker als het' ▪ Pagina 36 15 jaarsfinanciering: beschreven dat dit hoort bij pensioenreglement 2014 ▪ Pagina 40 situatie schets: actualiseren met data uit jaarverslag 2013 ▪ Pagina 41: spatie toevoegen bij rentetermijnstruktuur(RTS) ▪ Pagina 42: crisissituatie ▪ Pagina 42: Het crisisplan ~~wordt~~ is onderdeel van de ABTN.
November 2014	Bestuur	▪ Pagina 3: Paritaire samenstelling beleggingscommissie verwijderd. Nu alleen opgenomen dat er een beleggingscommissie is.
Januari 2015	Bestuur	▪ Aanpassingen nav wijzigingen pensioenafspraken 2015. Meer in het bijzonder wijzigingen hoofdlijnen pensioenreglement, premiestelling en implementatie beleggingsrichtlijnen. ▪ Wijzigingen nav GCR nota en geschiktheidsmatrix toegevoegd

March 2015	Bestuur	▪ Pagina 12: Deeltijdpensionering is mogelijk vanaf 60 jaar ▪ Pagina 26: 'Index Linked' wordt vervangen door 'Index Linked bonds' ▪ Pagina 31: Om ervoor te zorgen dat er meer dan eens een benchmark study plaats zal vinden, is de volgende wijziging aangebracht. Het pensioen fonds zal periodiek een benchmark study uitvoeren op de investeringen. ▪ Pagina 33: Bij de uitvoering van het investeringsbeleid zal belangenverstrengeling vermeden worden. Derhalve geldt de Gedragscode voor alle bestuursleden, leden van het verantwoordingsorgaan en voor personeel van de Raad van Bestuur. Een externe Compliance Officer houdt toezicht op het naleven van de Gedragscode.
Mei, Juni 2015	Bestuur	▪ Aanpassingen aan nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK)
Augustus 2015	Bestuur	▪ Aanpassing inzake haalbaarheidstoets en risicohouding
Oktober 2015	Bestuur	▪ Portfolio investment group en DOW GmbH waar relevant aangepast naar investment manager ▪ P. 38, onder 2: 'enerzijds de eisen die terzake door DNB worden gesteld en anderzijds' verwijderd. ▪ P.52: 'het verdient hierbij aantekening dat de werkgever inmiddels en op termijn de kans op bijstotingen en daarmee ook de kans op premiekorting wil reduceren" is verwijderd.
Mei 2016	Bestuur	▪ P.25: Wijziging dekkingsgraad definitie ▪ P.52: Opnemen lange termijn ondergrenzen in risicohouding n.a.v. aanvangshaalbaarheidstoets ▪ Bijlage II: Toevoegen procesbeschrijving maandrapportages • Term governance nota aangepast naar GCR nota • Aanpassing cijfers aan niveau 2016 • P.41: Toelichting op allocatie naar Matchingportefeuille (sectie 2 (strategische asset allocatie) in Verklaring Beleggingsbeginselen)
Oktober 2016	Bestuur	• Toelichting bestuursfunctie voor financieel en niet financiele risico's • H.3 Toevoeging flexibiliseringsmogelijkheid • H.3: Aanpassing beschrijving LBS • H.3 e.v.: Aanpassing definities dekkingstekort en reservetekort • H.5: Aanpassing juridisch risico • H.8: verwijdering passage LBS en verwijzing naar H.3
November 2016	Bestuur	• P. 3: medewerkers pensioenfonds gewijzigd naar medewerkers pensioenbureau • P. 5 De commissie bestaat uit **minstens** 1 werkgeversvertegenwoordiger, 1 vertegenwoordiger namens de actieve deelnemers, 1 namens de gepensioneerde deelnemers en een vertegenwoordiger van het pensioenbureau

		• P. 9: Indien nodig kan het bestuur besluiten tot schriftelijke **of digitale** raadpleging van de leden van het bestuur. • P. 10: De regeling is gesloten voor nieuwe deelnemers sinds **01-01-2014** • P. 21 Monitoring van de financiële risico's vindt plaats door de Beleggingscommissie **en de aangewezen Risicomanger financieel**. Andere risico's worden gemonitord door het bestuur **en op voordracht van de Risicomanger niet-financieel**. • P. 22: Levingsverwachting: Uit de afgelopen **5** jaarwerken (**2010 tot en met 2015**) blijkt dat het jaarlijkse resultaat op overlijden **overwegend** positief is. • P. 22, arbeidsongeschiktheid: Uit de afgelopen **5** jaarwerken (**2010 tot en met 2015**) blijkt dat het jaarlijkse resultaat op arbeidsongeschiktheid **positief** is. • P. 26: **maandelijkse** dekkingsgraden • H.7: Verwerken de-risking plan (ook in Verklaring Beleggingsbeginselen). • H.10: Verwerken de-risking in risicohouding.
December	Bestuur	• H2: Organogram geactualiseerd. • H7: Stakeholders verwijderd uit de-risking beslissingsproces. • H7: Bij asset allocatie startpunt en eindpunt toegevoegd en benadrukt dat het pensioenfonds zich momenteel in een transitiefase bevindt. • H7: Concentratielimieten voor alternatives, richtlijnen voor absolute return en richtlijnen voor commitments verwijderd.
September 2017	Bestuur	• H 2, onderdeel beleggingscommissie; verwijzing naar 'altijd' verwijderd. • H2.5: tekstuele aanpassing; Pensioenbureau ipv Pensioenfonds office, Code pensioenfondsen ipv principes voor goed pensioenfondsbestuur. Tevens GBA gewijzigd naar BPR • H3: Aanpassing limited backservice nav opmerkingen Ondernemingsraad. Tevens aanpassing kerngetallen naar 2017 • H4: aanpassing beleid verzekering naar aanleiding notitie WTW inzake verzekering ipv herverzekering. • Paragraaf 5.2.4: uit de laatste 5 jaarwerken blijkt; de specifieke jaartallen zijn verwijderd. • Paragraaf 5.2.6: toegevoegd dat de directeur geen stemrecht heeft • Crisiplan: update (M)VEV naar ultimo 2016 Tevens titel aangepast naar crisisplan 2017 ipv 2016 • H5.2.6: toegevoegd dat de directeur van de Portfolio Investments Group geen stemrecht heeft in de beleggingscommissie • H7.4.2: weging alternatives per Q3 20**16** ipv 2015 (in lijn met IMA)

November 2017	Bestuur	• Toevoeging missie, visie strategie in een nieuwe paragraaf 2.1. Overige paragrafen zijn omgenummerd.

Maart 2018	Bestuur	• Verwijzingen visitatiecommissie vervangen door raad van toezicht
		• Samenvatting pensioenreglement;
		  ○ Pensioenreglement 2018 ipv 2015
		  ○ Opbouwpercentage ouderdomspensioen en partnerpensioen aangepast
		  ○ Kerngetallen franchise en pensioengevend salaris aangepast
		  ○ Uitwerking deelnemersjaren aangepast conform aanpassingen pensioenreglement
		  ○ DC regeling verwijderd
		• Hoofdstuk 6,7,8: verwijdering verwijzingen DC regeling
		• 6.2.2. Sterfte: 2-jaarlijkse aanpassing prognosetafel en ervaringssterfte toegevoegd.
		• 6.2.3. MVEV per eind 2016 toegevoegd
		• Financieel crisisplan: verwijdering verwijzingen DC regeling

September 2018	Bestuur	• In het kader van de AVG zijn de volgende toevoegingen gedaan: • Toevoeging Privacy Officer aan artikel 2.2 als zijnde onderdeel van organisatie pensioenfonds; • Toevoeging Privacy(beleid) aan artikel 2.3 als zijnde onderdeel van de beheersmaatregelen en de interne controle van het pensioenfonds.
Mei 2019	Bestuur	• Toevoeging aan artikel 2.6 dat bij uitbesteding de AVG en de Uitvoeringswet AVG in acht genomen wordt; • Toevoeging van artikel 5.2.10 inzake het privacy risico; • Toegevoegd dat bij de zelfevaluatie van het bestuur eens in de drie jaar een onafhankelijke derde wordt betrokken; • Toegevoegd dat de Raad van Toezicht in het bestuursverslag rapporteert over de naleving van de Code Pensioenfondsen binnen het pensioenfonds, aan de hand van de acht thema's; • Aan artikel 2.2 zijn de sleutelfunctiehouders toegevoegd als onderdeel van de interne organisatie van het pensioenfonds; • Aan artikel 3.1 zijn de afkoopmogelijkheden cf. het pensioenreglement toegevoegd; • In plaats van jaarverslag wordt nu de term bestuursverslag gehanteerd; • De cijfers (franchise, maximum pensioengevend salaris) zijn geactualiseerd naar de cijfers van 2019; • In het kader van communicatie wordt nu gesproken van duidelijke, correcte, evenwichtige en tijdige communicatie; • Verder zijn de volgende actuariële wijzigingen doorgevoerd: • Tekst bij 8.6 aangepast zodat het in lijn is met de UOK

		• In 7.2 risicomanagement besluit volgende stap de-risking proces toegevoegd. • In 7.3.1 strategisch beleggingsbeleid volgende stap in de-risking proces beschreven. • In 7.3.2 afdekking financiele risico's verhoging renteafdekking in de-risking proces toegevoegd. • In 7.4.1. richtlijnen portefeuille de drie principes voor glide path opgenomen inclusief het nader uitgewerkte de-risking beleid vanaf 1 januari 2019. • In verklaring inzake beleggingsbeginselen is een update opgenomen van het de-risking beleid inclusief het strategisch beleggingsbeleid per begin 2019 en per eind 2020. • In verklaring inzake beleggingsbeginselen is een verwijzing opgenomen naar de Dow Code of Conduct.
Februari 2020	Bestuur	• 'Governance –' toegevoegd aan de naam van hoofdstuk 2 • In hoofdstuk 2 de volgorde van de koppen aangepast, conform de titel • Opmaak van het gehele document aangepast, opdat het consistent is door het gehele document • 'Hoofd van het pensioenbureau' door het gehele document gewijzigd in 'de manager van het pensioenbureau' • In 2.2. onder 'gedragscode' de tekst aangepast conform de huidige wijze van naleving van de gedragscode • In 2.2. onder 'Compliance officer' de tekst aangepast, ten behoeve van de duidelijkheid. Tevens toegevoegd dat compliance officer eveneens functioneert als vertrouwenspersoon • In 2.2 onder 'Pensioenbureau' gewijzigd dat de werknemers van het pensioenbureau, mede omvattend de ambtelijk secretaris werkzaam zijn bij Dow Benelux Integrated Center B.V. • In 2.2 de teksten onder 'Communicatiecommissie' en 'Trainingscommissie' in lijn gebracht met de tekst uit het jaarverslag • In 2.3 onder 'Beschikkingsbevoegdheden' gewijzigd dat de bevoegdheden van het pensioenbureau ten aanzien van financiële transacties zijn vastgelged in de Procuratieregeling zoals opgenomen in de GCR Nota • Tevens opgenomen dat de interne audits kunnen worden uitgevoerd door de sleutelfunctiehouder interne audit. • In 2.3 onder 'Privacy' tekst uitgebreid ivm Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens • Onder 2.4 'opleidings- en ontwikkelplan' gewijzigd in 'trainingsplan'. • In hoofdstuk 2.6 'Outsourcing' gewijzigd in 'Uitbesteding' 'Investment manager' gewijzigd in 'Vermogensbeheer' Onder 'Administratie' toegevoegd dat jaarlijks overleg plaatsvindt met AZL ter evaluatie van de dienstverlening

		• In 2.7 onder 'Beleidsprocessen en doelen' het overzicht van rapportages nader verduidelijkt • In 3.2 onder 'hoofdlijnen uitvoeringsovereenkomst' 'indexatie' gewijzigd in 'toeslag' Tevens toegevoegd dat in het herstelplan bij een reservertekort de premie zonodig dusdanig wordt verhoogd dat het pensioenfonds in de daarvoor geldende wettelijke maximale hersteltermijn voldoet aan de vereiste dekkingsgraad. • In hoofdstuk 5 tektsuele aanpassingen inzake risicomanagement In 7.2 gewijzigd dat het bestuur het beleidsproces bij risicomanagent onderscheidt in vijf stappen (in plaats van vier). Conform het proces zoals beschreven in de GCR Nota
		• In de schematische weergave onder "7. Beleggingsbeleid" is de terminologie aangepast, conform de huidige Nederlandse terminologie. • In 7.1.1 de-risking "routeboek" gewijzigd in de-risking "plan". Toegevoegd dat in 2019 de tweede fase van het de-risking plan is gestart. • In 7.1.2. toegevoegd dat het beleggingsbeleid gebaseerd is op de investment beliefs opgenomen in het Investment Plan. • In 7.1.2 toegevoegd dat het bestuur in 2018 een nieuw ESG beleid heeft geïmplementeerd. • Titel van 7.3 gewijzigd in "Besteden risicbudget" • In 7.3.1 toegevoegd dat de ALM-studie in 2018 is uitgevoerd "ter onderbouwing van een volgende stap in het de-risking plan". In de tweede alinea van 7.3.1 de tweede zin gewijzigd. In de vierde alinea de laatste zin verwijderd en vervangen. • In 7.3.2 gewijzigd ivm strategische afdekking in de-risking plan In 7.3.2 "hedge-ratio" tweemaal gewijzigd in respectievelijk "renteafdekking" en "renteafdekkingspercentage". In 7.3.2 onder "Valuta risico" de afdekking van de totale valuta-exposure aangepast. • In 7.4.1 de cijfers geactualiseerd naar 2020 • De tekst in "Appendix: Verklaring Beleggingsbeginselen" onder "de-risking" aangepast, conform de voortgang van het de-risking proces. In "Appendix: Verklaring Beleggingsbeginselen" onder "beleggingsbeginselen – Toegepaste wegingsmethoden voor beleggingsrisico's" de bandbreedte voor het VEV aangepast naar 2020: 107%-117%. In "Appendix: Verklaring beleggingsbeginselen" een passage ten aanzien van het ESG beleid toegevoegd. • Aan hoofdstuk 8 passage toegevoegd over toerekening van Uitvoeringskosten aan kosten Vermogensbeheer. Hiertoe tevens Bijlage III toegevoegd Bijlage I Crisiplan update

Februari 2021	Bestuur	• "Investment Manager" waar relevant aangepast naar fiduciair manager
		• Aan hoofdstuk 2, paragraaf 2.2 onder sleutelfunctiehouders, een beschrijving toegevoegd van de rapportagelijnen vanuit de sleutelfunctiehouders aan het bestuur en, indien van toepassing, de raad van toezicht.
		• Aan hoofdstuk 3, paragraaf 3.1 (Pensioenreglement 2021) toegevoeging gedaan, opdat is opgenomen dat de VPL-regeling volledig is gefinancierd.
		• In hoofdstuk 5, paragraaf 5.1, aangepast ter vastlegging van de huidige systematiek van het risicomanagement (sleutelfunctiehouder en sleutelfunctievervuller in plaats van risicomanagers).
		• In hoofdstuk 5, paragraaf 5.2, de definities van de niet-financiële risico's aangescherpt.
		• Aan hoofdstuk 5, paragraaf 5.3 inzake de Eigenrisicobeoordeling (ERB) toegevoegd, met daarin een verwijzing naar het als Bijlage IV bij de abtn gevoegde 'Beleid Eigenrisicobeoordeling'. Het beleid ERB is al 11 September 2020 vastgesteld door het bestuur.
		• De cijfers (franchise, maximum pensioengevend salaris) zijn geactualiseerd naar de cijfers van 2021
		• Algehele actualisatie van hoofdstuk 7, bestaande uit de volgende aanpassingen:
		  ○ Aan paragraaf 7.1 onder 'Missie en doelstelling toegevoegd dat eind 2020 het gehele de-risking plan is afgerond
		  ○ Zelfde toevoeging aan paragraaf 7.1 onder 'Governance'. Daarnaast tevens toegevoegd dat het strategisch beleggingsbeleid dat eind 2020 is bereikt ook de basis vormt voor het beleggingsplan in 2021 en dat begin 2021 een risicobudgetteringsstudie is uitgevoerd voor de nadere invulling van de beleggingsportefeuille.
		  ○ Paragraaf 7.2 aangepast i.v.m. afronden van het de-risking plan
		  ○ Aan paragraaf 7.3 onder 'strategisch beleggingsbeleid' toegevoegd dat:
		  ▪ het strategisch beleggingsbeleid dat eind 2020 is bereikt ook de basis vormt voor het beleggingsplan in 2021;
		  ▪ dat het bestuur voornemens is een ALM-studie uit te voeren wanneer meer duidelijkheid is over het Penisoenakkoord en de toekomst van het pensioenfonds; en
		  ▪ begin 2021 een risicobudgetteringsstudie is uitgevoerd voor de nadere invulling van de beleggingsportefeuille.

		○ Bandreedtes van de Matching portefeuille en het renteafdekkingspercentage toegevoegd aan paragraaf 7.4.1 onder 'Risico beperking' ○ Tekst in paragraaf 7.4.1 onder 'return seeking portefeuille' in lijn gebracht met huidige beleggingsbeleid ○ Aan paragraaf 7.4.2. onder 'derivaten' toegevoegd dat dit ook equity overlay management omvat. ○ In 7.4.2 verwijderd dat beleggingen in de bijdragende onderneming in beginsel niet toegestaan zijn en toegevoegd dat deze begrensd zijn op vijf procent respectievelijk tien procent, indien het gaat om een belegging in een onderneming die onderdeel uitmaakt van dezelfde groep als de bijdragende onderneming. ○ Aan 'Appendix: Verklaring inzake beleggingsbeginselen' toegevoegd dat toegevoegd dat eind 2020 het gehele de-risking plan is afgerond en dat het strategisch beleggingsbeleid dat eind 2020 is bereikt ook de basis vormt voor het beleggingsplan in 2021 en dat het bestuur voornemens is een ALM-studie uit te voeren wanneer meer duidelijkheid is over het Penisoenakkoord en de toekomst van het pensioenfonds. ○ 'Appendix: Verkaring inzake beleggingsbeginselen' aangepast onder 'renteafdekkingsbeleid' zodat de maximaal toegestane renteafdekking (90%) expliciet is opgenomen. ○ Zin verwijderd in 'Appendix: Verklaring inzake beleggingsbeginselen' onder 'Toegepaste wegingsmethoden voor beleggingsrisico's' i.v.m. het gehele afronden van het de-risking plan ○ 'Appendix: Verklaring inzake beleggingsbeginselen' onder 'strategische allocatie' aangepast, zodat is opgenomen dat het bestuur naast een ALM-studie ook periodiek een risicobudgetteringstudie uit zal voeren. ○ In 'Appendix: Verklaring inzake beleggingsbeginselen' het ESG-beleid geactualiseerd. Daarnaast tevens toegevoegd het stewardship beleid, een passage inzake de Transparantie-eisen van Investment Management Agreements (IMA) en het beleid inzake de Sustainable Finance Disclosure Regulation. • In hoofdstuk 10 de VEV-bandbreedte aangepast naar de bandbreedte vanaf 2020. Tevens een zin verwijderd i.v.m. het gehele afronden van het de-risking plan • Aan het Financieel crisisplan (Bijlage I) naast de beleidsdekkingsgraad tevens de actuele dekkingsgraad toegevoegd als graadmeter voor het al dan niet bestaan van een tekort.

		• Meest recente allocatie uitvoeringskosten (Bijlage III) toegevoegd.
Maart 2023	Bestuur	• Dow Benelux Integrated Center B.V. is gewijzigd in Dow Benelux • Update van risicoprofiel n.a.v. ERB • Update van beleggingsbeleid n.a.v. ALM studie • Update ESG beleid • Update pensioenregeling (Wettelijke einddatum VPL regeling in 2021) • Update van gehanteerde grondslagen en parameters • Update 'verklaring beleggingsbeginselen' • Update kritieke dekkingsgraden in Financieel Crisisplan
November 2024	Bestuur	• Wijziging fiduciar manager • Wijzigingen in beleggingsbeleid (laatste stap de-riskingbeleid) • Update van gehanteerde grondslagen en parameters • Update kritieke dekkingsgraden in Financieel Crisisplan
April 2025	Bestuur	• 'Manager van het pensioenbureau' door het gehele document gewijzigd in 'directeur' en 'secretaris' of 'ambtelijk secretaris' gewijzigd in 'secretaris van het bestuur'. • H.2: Samenstelling/inrichting pensioenbureau toegevoegd. • H.2: Toevoeging dat functieprofielen directeur en secretaris van het bestuur aanwezig zijn. • H.2: Toevoeging dat in het privacybeleid tevens de vereisten uit de UAVG in acht worden genomen en vermelding jaartal actualisatie gedragslijn. • H.2: Aansluiting bij teksten uit GRC-nota (consistentie). • H.2: Toevoeging dat bij uitbesteding DORA in acht wordt genomen. • H.2: Pensioenreglement 2025 i.p.v. 2024, kengetal franchise aangepast. • H.5: Vermelding jaartal actualisatie gedragslijn. • H.5: Toevoeging uitgevoerde ERB in 2025. • H.6: Frequentie en planning grondslagen geactualiseerd. • H.7: Tekst verklaring inzake beleggingsbeginselen aangesloten bij tekst in GRC-nota (consistentie). • B.1: Vereiste dekkingsgraad geactualiseerd.
April 2026		• Update pensioenregeling (kengetallen, maximum diensttijd verwijderd en limited backservice systematiek beschreven) • ESG beleid geactualiseerd • Wijzigingen van de Code pensioenfondsen 2024 ten opzichte van de Code pensioenfondsen 2018 verwerkt • Teksten aangescherpt, zonder echte inhoudelijke wijziging